

Gen Bin Tagisi Matyu da Mandagit

But piso gen

Matyu unun Juda amin kindu, mani Rom gapman dakon pi amini egek takis timit timit pi agit. Unun pi anakwan Yesu da yan iban pandetni dagagit.

Gen Bin Tagisi Matyu da mandagit ununwan Yesu miktimon egipgut bisapmon yo morap noman tan ingwit dakon geni ton. Unun papiagwan mibiltok yo ni da Maria kon noman tanakwa Yesu anagalit unun do yosok. Anek pi morap agiron da wigi gen yan iminek anakba kimakgit. Ae kimoron da ae pidagit anek amin kabi egipgwit unun yopman Kwen Kokup wigigit unun do yosok.

Yo madep kindu Matyu da nolisak unun yan, kalip Pinkop da yo ak do yan teban tok agit, ae Sanbek Sanbek Papiu Kalipmikon mandabi, unun Yesu da aripmi aban bami ton agit. Pinkop da Israel amin yokwikon ban timit do amin kindu yabet do yan teban tok agit. Do on papiu da Yesu do unun amin mani yansi nolisak. Unun papiu Matyu da mandagitgan gen morapmi unun kalip kombi amin da yawit unun bami ton awit do yosok.

Ae yo madep kindu Matyu da yosok. Kwen Kokupmon ae miktimon Pinkop dakon Amin Kila Agakni unun do yosok. Yesu da pi agit do anek Pinkop minat amin morap dakon kila amin madep egisak. Egek minat aminyo morap iyi dakon galaktok yol kimagek egipni do nandisak.

Matyu kon Yesu da Pinƙop gen dubagisi 5 kabi yagit. Mibiltok unun kilapmi 5 mon da 7 non tosok. Unjungwan Yesu da ilenon Pinƙop gen yagit. Pinƙop dakon miƙat amin kabi da anpak ani unun do nolisak. Gen dubagisi 2 unun kilapmi 10 non tosok. Unun Yesu da paɗdet kabini kinƙek iyi dakon geni aminon yan tenƙenƙek yo ni ban ani unun do yoyigit.

Gen dubagisi 3 yagit unun kilapmi 13 non tosok. Unudon Yesu da Pinƙop dakon Amin Kila Agakni dakon anpak do miƙat aminyo tilak genon da yoyigit. Gen dubagisi 4 yagit unun kilapmi 18 non tosok. Unudon Yesu da miƙat aminyo iyi dakon paɗdet egek ni anpak ban ani unun do yagit. Ae gen dubagisi 5 yagit unun kilapmi 24 kon da 25 mon tosok. Unudon Yesu da mibi gildaron yo noman tokdan unun do yagit.

*Yesu miktimon altagit
(Kilapmi 1.1-4.16)*

*Yesu dakon babikni dakon man silip
(Lk 3.23 -38)*

¹ On man silip unun Yesu Kristo dakon babikni dakon man silip. Yesu unun Dewit da kabikon nani. Anakwan Dewit unun Abraham da kabikon nani.

² Abraham unun Aisak dakon datni.

Aisak unun Jekop dakon datni

Jekop unun Juda gat ae peni padik padikni gat dakon datni.

- ³ Juda uņun Peres gat Sera gat dakon datni. (Menji uņun Tamar.)
Peres uņun Esron dakon datni.
Esron uņun Ram dakon datni.
- ⁴ Ram uņun Aminadap dakon datni.
Aminadap uņun Nason dakon datni.
Nason uņun Salmon dakon datni.
- ⁵ Salmon uņun Boas dakon datni. (Menji uņun Reap.)
Boas uņun Obet dakon datni. (Menji uņun Rut.)
Obet uņun Jesi dakon datni.
- ⁶ Jesi uņun kila amin madep Dewit dakon datni.
Anakwan Dewit uņun Solomon dakon datni.
(Solomon dakon menji kalip Uria dakon miņatni egipgut.)
- ⁷ Solomon uņun Reoboam dakon datni.
Reoboam uņun Abiya dakon datni.
Abiya uņun Asa dakon datni.
- ⁸ Asa uņun Jeosapat dakon datni.
Jeosapat uņun Jeoram dakon datni.
Jeoram uņun Usia dakon datni.
- ⁹ Usia uņun Jotam dakon datni.
Jotam uņun As dakon datni.
As uņun Esekia dakon datni.
- ¹⁰ Esekia uņun Manase dakon datni.
Manase uņun Emon dakon datni.
Emon uņun Josaia dakon datni.
- ¹¹ Josaia uņun Joiakin gat ae notni kabı gat dakon datni.

(Uņun amin kabi da bisapmon Israel amin uwalni da timik Babilon miktimon panķi yopba egipgwit.)

¹² Babilon panķi egipgwit bisapmon, Joiakin uņun Sealtiel dakon datni.

Sealtiel uņun Serubabel dakon datni.

¹³ Serubabel uņun Abiut dakon datni.

Abiut uņun Eliakim dakon datni.

Eliakim uņun Aso dakon datni.

¹⁴ Aso uņun Sadok dakon datni.

Sadok uņun Akim dakon datni.

Akim uņun Eliut dakon datni.

¹⁵ Eliut uņun Eleasa dakon datni.

Eleasa uņun Matan dakon datni.

Matan uņun Jekop dakon datni.

¹⁶ Jekop uņun Josep dakon datni.

Josep uņun Maria dakon eni.

Aņakwan Maria da Yesu aņalagıt. Yesu uņun Kristo yaņ iyaņ.

¹⁷ Abrahamon da wiņ Dewiron dagagıt uņun babakni 14 kabi.

Aņakwan Dewiron da wiņ uwalni da timik Babilon miktimon panķiwit bisap uņun babakni 14 kabi.

Aņakwan Babilon egipgwiron da wiņ Kristo altagıt uņun kisi babakni 14 kabi.

Yesu altagıt

(Lk 2.1- 7)

¹⁸ Yesu Kristo altagıt uņun dakon gen yaņ. Menji Maria uņun Josep da pasak do kili manjıwıt. Mani dima paņakwan Maria uņun monji kwap kili

awilgit. Monji kwap awilgit unun Telagi Wup da tapmimon da awilgit.

¹⁹ Anjakwan Josep unun Maria monji kwapni kinda awilak yan nandanek yipman det do nandagit. Mani eni amin kilegi do amin morap da inamon Maria mayagi im do dima nandagit. Yan do anek pasilikon da kirinik im do nandagit.

²⁰ Josep yan nandanek egakwan Amin Tagi dakon anelo kinda da dipmimon altan iminek yan iyigit, “Josep, Dewit da kabikon nani, Maria da monji kwap unun Telagi Wup da tapmimon awilak, do Maria pak do dima pasolgi.

²¹ Unun monji wili analanban minat amin kabini diwarini wiririgek iyi do timitdisak, do mani Yesu yan iyiki.”

²² Unun yo morap altanakwa Amin Tagi da kombi amin antagap aban gen yagit unun bami noman tagit. Gen unun yan tosok.

²³ “Nandaki. Minat kinda amin gat dima pakbi kinda da monji kwap awilek monji wili kinda analagak.

Analanban mani Emanuel yan yoni.”

(Emanuel dakon mibili unun yan: “Pinkop nin gat egisak.”)

²⁴ Josep dipmimon da pidanek Amin Tagi dakon anelo da gen iyigit unun guramigek minatni Maria pagit.

²⁵ Mani kalonji dima pagek egi wigi Maria da monji wili kinda analagit. Analanban Josep da mani Yesu yan iyigit.

2

Gik dakon mibili nandak nandak amin Yesu kok do apgwit

¹ Judia miktimon kokup kinda mani Betlehem unudon Maria da Yesu anlagit. Unun bisapmon Erot da kila amin madep yikgit. Yesu altañakwan nandak nandak amin gildat wisak tetgin da Jerusalem kokup papmon apgwit.

² Abin Jerusalem amin yan yoyiwit, “Juda amin dakon kila amin madep altagit unun dukwan yikdak? Nin gikni gildat wisak tetgin da kanek gawak im do abaman.”

³ Kila amin madep Erot gen yawit unun nandanek wiripdakgit. Ae amin morap Jerusalem egipgwit ununyo kisi yan gin nandanek wiripdakgit.

⁴ Erot da gen unun nandanek Israel amin dakon mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae gen teban yoyindet amin gat yan yoban abin muwukgwit. Muwukba yan yoyigit, “Kristo ni kokupmon altosak do yanbi?”

⁵ Yanban kobogi yan iyiwit, “Judia miktimon Betlehem kokupmon altosak. Kombi amin kinda da kalipsigwan yan mandagit,

⁶ ‘Betlehem, Judia miktimon tosok, gagon kila amin madep kinda altokdisak, do gak Judia miktin dakon kokup morap yapmandal.

Unun amin da amin kabino Israel unun dakon kila amin madep egipdisak.’”

⁷ Yan yanba nandanek yoyinban kiwit. Kinakwa pasilikan da gik dakon mibili nandak nandak amin Erot da yoyinban apgwit. Apba yan yoyigit, “Gik unun ni bisapmonsia altagit?”

⁸ Yoyinban gik noman tagit dakon bisap iyinba nandanek Betlehem kokupmon yabegek yan yoyigit, “Ji kin monji unun kilegisi wusin koni. Kanek abin nayinba nakyo kisi kin gawak iben.”

⁹ Yan yanban nandanek kinakwa gik gildat wisak tetgin da kalip kawit aeni altag yomgut. Gik unun kinakwan yol anki Monji si pakgit yut da tilagon yikban kawit.

¹⁰ Gik unun kanek but galak madepsi

¹¹ nandanek yutnon wigek Monji gat menji Maria gat pindakgwit. Pindagek nwanben anek Monji gawak imgwit. Yan anek yikni witdalek gol ae yo diwari kibani tagisi yuman nogi wukwi but galak do imgwit.

¹² Pinjok da dipminon Erot do dima tobil kini do yoyinban nandanek kosit nwanwari nan miktimon si kiwit.

Josep gat minjani Monjiyo gat Isip miktimon kiwit

¹³ Nandak nandak amin unun kin mudanakwa, Amin Tagi dakon anelo da Josep dipminon altag iminjan yan iyigit, “Erot da Monji anakban kimotjak do wisikdisak, do gak pidan monji nakanjak gat menji gat timikbi Isip miktimon pasal kini. Isip sigin egakwa nak da aesi apni do don gayiken.”

14 Yanban unudon gin Josep unun kalbi monji nakanjak gat menji gat timikban Isip kik do kosit wasawit.

15 Yan anakwa kombi amin kinda da kalipsigwan gen yagit unun bami noman tagit. Amin Tagi da antagap aban yan yagit:

“Monjino Isip egisak unun opjak do yan imisat.”
Josep gat minjatni Monjiyo gat Isip miktimon panji egakwa Erot don kimakgit.

Erot da yanban monji wili morapmi dapgwit

16 Erot da nandak nandak amin nak ankwelan yan nandaneke butjap madepsi nandagit. Yan nandaneke Betlehem kokupmon ae kokup monin monin Betlehem da kapmatjok tawit unudon monji wili morap bilakni bamori dima yapbi unun emat amini da kisisi dapman mudoni do gen teban yipgut. Nandak nandak amin da gik ni bisapmon noman tagit unun kili iyiwit, do monji morap unun bisapmon altawit unun kisi kimotni do gen teban yipgut.

17 Yan aban kombi amin Jeremaia da kalipsigwan gen yagit unun bami noman tagit. Gen unun yan:

18 “Rama kokupmon kunam ae bupmi kapyo madepsi altosok.

Resel unun monji kimakgwit unun do nandaneke kunam madepsi takdak.

Monjini kisi kimakgwit, do amin da buri anteban ak do antidok an.

Kunamni kirinjik imni do dima nandagit.”

Josep gat minjatni Monjiyo gat aeni tobil opgwit

19 Erot kimagakwan Amin Tagi dakon anjelo da Isip miktimon Josep dipminon altan imgut.

20 Altan iminek yan iyigit, “Monji anjat do yawit amin unun kili kimakgwit. Do gak pidañ Monji gat meni gat timikbi aesi tobi Israel miktimon kini.”

21 Yanban Monji gat meni gat timikban Israel kiwit.

22 Mani Erot kimagakwan monji Akelas da kila amin madep tamoni abidaneñ Judia miktim kila agit, do Judia miktimon kik do pasalgit. Josep dipminon gen kinda yan nandagit, “Ji Judia miktimon dima kini. Galili tetgin do kini.”

23 Unun nandaneñ kokup kinda mani Nasaret, Galili miktimon tosok, unudon panñki egipgwit. Yan aba kombi amin dakon gen bami noman tagit. Gen unun yan: “Nasaret amin yan iyini.”

3

Telagi Pakbi Sogok Amin Jon da gen yagit (Mk 1.2-8 ae Lk 3.1-18 ae Jn 1.19-28)

1 Unun bisapmon Telagi Pakbi Sogok Amin Jon unun abiñ altagit. Abiñ altaneñ Judia miktimon amin da aripmi dima egipmi timon minat aminyo unudon kwa Pinjkop gen yoyigit.

2 Yoyineñ yan yagit, “Pinjkop da Amin Kila Asak unun dakon bisap kwan tosok, do ji but tobi ani.”

3 Kalipsigwan kombi amin Aisaia da Jon do gen yan mandagit:

“Miktim amin da aripmi dima egipmi timon amin kinda da yan tidaneñ yosok,

‘Amin Tagi dakon kosit anjdimdim ani, kositni pasinj anmilip ani.’ ”

⁴ Jon da ilikba pigik pan egipgut unun bit madep kinda mani kamel unun dakon dangwani ban wasanbi. Anek bit gip kinda nan boban napmi do wangut. Japni unun pilak pilak ae kaban kok.

⁵ Amin morapmi Jerusalem kokup papmon egipgwit, ae Judia miktimon egipgwit, ae Jordan Pakbi teri teri egipgwit unun kisi Jonon kiwit.

⁶ Kinj yokwini yankwok anakwa Jordan Pakbikon telagi pakbi son yomgut.

⁷ Anakwan Parisi amin morapmi gat Sadyusi amin morapmi gat telagi pakbi son yomjak do Jonon apgwit. Apba pindagek yan yoyigit, “Ji tunon amin emari ton dakon gwakni kabi, Pin kop da butjap nandanek yokwi pakpak do yo yokwisi an yomdisak. Pin kop dakon butjap apdisak namin da unun dakon but piso dayik da unun yap do pasal kwan?

⁸ Ji but tobil bamisi anek anpakjikon but tobil dakon bami analon ani.

⁹ Ji disi do ‘Nin Abraham dakon babikni’ yan dima yoni. Yan si dayisat, Pin kop da yanban on tip kabi da Abraham dakon babikni tagi dagoni. Ji unun Abrahamon da altawit unun da yo madep dima asak.

¹⁰ Parenka unun kindap mibilon yipbi da tosok. Kindap morap bami tagi dima toni unun mandan kindapmon maba pigi sokdan.

¹¹ “Nak amin pakbisi ban telagi pakbi son

yomisat unun amin but tobil bami an dakon tilak asak. Mani nak da manjikon abisak amin unun dakon tapmim da nak dakon tapmim yapmandak. Nak yombem yokwi da kandap gwilni tagi dima abidan awili. Unun amin da Telagi Wup gat ae kindap gat son damdisak.

¹² Unun wit dakon sibat sibat wiririt kindap kirinri kisitnikon tanjakwan apdisak. Abinek bami kokwinik tamonikon yopmanek sibat sibat wiririk maban kindap kimot kimori mini unudon sokdan.”

Yesu telagi pakbi sogit
(Mk 1.9-11 ae Lk 3.21-22)

¹³ Unun bisapmon Yesu Galili Provins yipmanek Jodan Pakbikon, Jon da telagi pakbi son imjak do opgut.

¹⁴ Mani Jon da kirinrik iminek yan iyigit, “Nak da telagi pakbi son gaben do abil, unun tagi dima. Gak da telagi pakbi son nabi kan, unun da tagi asak.”

¹⁵ Yan yanban Yesu da iyigit, “Dima, gak telagi pakbi son nabi. Yan anaki Pin kop da yo morap ane do nandisak unun kindasok dima yapmanek kisisi an mudonej.” Yanban Jon da geni guramikgit.

¹⁶ Pakbi son ek Yesu pakbikon da wigit. Win ek unudon gin kundu wital kinjakwan Yesu yan kagit, Pin kop dakon Wup kinarim da miktimon pan unun da tilak pin kwenikon yikgit.

¹⁷ Anjakwan Kwen Kokupgwan da gen kind a yan altagit: “Unun Monjino. Butno unun do tagisi anjakwan but dasi galak tan imisat.”

4

Sunduk da Yesu anjekwalgit (Mk 1.12-13 ae Lk 4.1-13)

¹ Unun bisapmon Telagi Wup da Yesu Sunduk da anjekwaljak do miiktim amin da aripmi dima egipmi timon anjekgit.

² Anki yipban Pinjkop do nandanek jap kelek egakwan gildat 40 ae pilin 40 mudagit, do jap do agit.

³ Anjakwan Panjekwal Amin da abinj altan iminek yan iyigit, “Gak asi Pinjkop dakon Monji egisalon yoyinbi tip on da bret dagabit.”

⁴ Mani Yesu da kobogi yan iyigit, “Pinjkop da papiakon gen yan tosok:

‘Bret dagin amin egip egip tagi dima yomjak.

Pinjkop dakon gen kisi morap panjek egip egip pan.’”

⁵ Yan yanban Sunduk da Yesu ananj Pinjkop dakon telagi kokup papmon Jerusalem ananj kigit. Anki Telagi Yut Madep da kwenon kwensi yipgut.

⁶ Yipmanek yan iyigit, “Pinjkop papiakon gen yan tosok:

‘Unun da aneloni yoyinban kilago tagisi ani. Ae kandapgo tipmon dima gitni yan do anelo da gak kisit da kendak abinj gepni.’

Gen yan tosok, do gak asi Pinjkop dakon Monji kan, gak amon mibilikon pan ma.”

⁷ Mani Yesu da yan iyigit, “Pinjkop dakon papia da gen kinda gat yan yosok,

‘Amin Tagi Pinjkopji dakon tapmim kok do anjek dimasi anjekwaldo.’”

8 Sunduk da aeni Yesu iyin anan ilen dubagisi kindakon awigigit. Awigi on miktimon miktim madep madep morap kisi ae unudon yo tilimni ton gat kisi yoligit.

9 Yolinek yan iyigit, “Nwakben anek gawak nabi kan, on yo morap kisi gaben.”

10 Yanban Yesu da yan iyigit, “Sunduk gak nepmandet! Pin kop dakon papia da yan yosok: ‘Amin Tagi Pin kopji unun nan gin gawak iminek oman animni.’”

11 Yan iyinban Sunduk Yesu yipman dek kinakwan anelo da abin Yesu anpulugawit.

Yesu Galili miktimon pi wasagit

(Mk 1.14-15 ae Lk 4.14-15)

12 Yesu Jon dam tebanon yipgwit yan nandanek tobil Galili miktimon kigit.

13 Nasaret kokup yipmanek

Kapaneam kokupmon kin unudon egipgut. Kapaneam unun Galili Pakbi idap ilenikon, Sebulan ae Naptali miktimon unudon tosok.

14 Kapaneam kokupmon ekwan kombi amin Aisaia da gen kinda yagit unun bami noman tagit. Gen unun yan:

15 “Sebulan miktim, ae Naptali miktim, Jordan Pakbi usugap tet do Galili miktimon tomal.

Unun miktim bamot kosit tapmon pikwan miktimon tomal.

Galili miktimon Amin Nwaknwarin Kabikon nani morapmi ekwan.

16 Unun amin pilin tukgwan egek kimot do pasolgon,

mani unun da tenjenji madep altan yoban kili kanj.”

Yesu da Pinƙop da Amin Kila Asak unun dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenjek sot amin panmilip agit
(*Kilapmi 4.17-9.34*)

Yesu da pini wasanjek panjetni diwari timikgit
(*Mk 1.16-20 ae Lk 5.1-11*)

¹⁷ Unun bisapmon Yesu wasanjek Pinƙop dakon gen yan tenjenjek yan yagit, “Pinƙop da Amin Kila Asak unun dakon bisap kwan tosok, do ji but tobil ani.”

¹⁸ Yesu da Galili Pakbi idap kidipmin agek tap kilap do pi agak amin bamori pindakgit. Kinda unun mani Saimon (ae mani kindi Pita), unun gat ae padige Andru gat pindakgit. Unun amin bamot tap kilap simil simil yikni pakbi idapgwan mabal pigakwan egipgumal.

¹⁹ Unun amin bamot pindagek Yesu da yan yoyigit, “Abin nak nolgil, anakwal amin timit timit dakon kosit doliko.”

²⁰ Yanban unudon gin tap kilap simil simil yikni yopmanjek yolgimal.

²¹ Yesu timisok di kinjek ae amin bamori gat pindakgit, kindi unun Jems, Sebedi dakon monji, ae padige Jon. Unun bamot gat datni gat boron yigek tap kilap simil simil yikni bisawik panmilip anyo anakwal pindakgit. Pindagek yan yoban

²² nandanek unudon gin botni gat datni Sebedi gat yopmanjek yolgimal.

Yesu Pinjkop gen yanjek sot amin panjmilip agit
(Lk 6.17-19)

²³ Yesu Galili miktim morap kisi agek muwut muwut yutnikon amin yoyiŋ dekgit. Anek Pinjkop da amin kila akdisak dakon Gen Bin Tagisi yoyiŋ tenjenagit. Yan anek sotni ton ae giptimni yokwisi awit amin kisi morap panjmilip agit.

²⁴ Yan anjakwan gen bini da kin irentan Siria miktim kisi aripmi agit. Do amin da sot amin mibili mibili gat, ae amin giptimikon tepmi madepsi pawit amin gat, ae koni ton gat, ae sot kinda unun amin miktimon man pagek giptimni nimmimikgan unun gat, ae kidari alek tanbi unun kisi panjapba Yesu da panjmilip agit.

²⁵ Anjakwan Galili minjat amin morapmi gat, ae Dekapolis amin gat, ae Jerusalem, ae Judia, ae Jordan Pakbi usugap tet amin gat kisi da Yesu yolgwit.

5

Yesu ilenjon Pinjkop dakon gen yagit

¹ Yesu minjat amin kabi madep pindagek ilenjon pawigi yigakwan pandet kabini iyi yikgiron apgwit.

² Apba yoyiŋ degek yan yoyigit,

Kisik kisik bamisi dakon mibili yagit
(Lk 6.20-23)

³ “Amin morap iyi do nak butnokon yo tagi minisi yan nandan amin, unun amin da Pinjkop da Amin Kila Asak da kagagwan ekwan, do unun kisik kisik ekwan.

- 4 Amin morap burikon da bupmi kunamyo madep an, unun Pinƙop da butni panƙteban akdisak, do unun kisik kisik ekwan.
- 5 Amin morap iyi do nandaba pan, unun Pinƙop da yo morap yom do yagit unun yoban timitdan, do unun kisik kisik ekwan.
- 6 Amin morap anpak kilegi do amin da jap pakbiyo do nandan unudenŋsi nandan amin, unun Pinƙop da arɪpnikon yoban tugokdan, do unun kisik kisik ekwan.
- 7 Amin morap notni do bupmi nandan, unun amin Pinƙop da bupmi nandan yomdisak, do unun kisik kisik ekwan.
- 8 Amin morap buri kilegisi ton, unun amin da Pinƙop kokdan, do unun kisik kisik ekwan.
- 9 Amin morap emat pidokyo anakwa nawa gen yon amin do, amin da Pinƙop dakon monjini yan yoyikdan, do unun kisik kisik ekwan.
- 10 Amin morap anpak kilegi anakwa anpakni kilegi do anek amin da yokwi anyoman, unuden amin da Pinƙop da Amin Kila Asak da kagagwan egipdan, do unun kisik kisik ekwan.
- 11 “Amin da ji do Yesu dakon amin kabi yan yanek yanba yokwi tok, ae top gen mibili mibili yan damni, ae yokwiyo kisi andamni kan, ji kisik kisik ani.

12 Kalip kombi amin yan gin dapman yolyo awit. Do jiyo kisi anpakji kilegi dakon tomni wukwisi Kwen Kokupmon timitdan, do but galak nandanek kisik kisik ani.”

Ji amin dakon tap ae tenjenj ekwan

(Mk 9.50 ae Lk 14.34-35)

13 Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji amin dakon tap ekwan. Mani tap galagini pasilni kan, niansi anek galagini ankaluk anen? Galagini yipman detjak kan, pini mini. Isal maba kwa amin da bamon.

14 “Ji amin dakon tenjenj yombem da ekwan. Kokup madep kinda ilenon tanban yo kinda da aripmi dima anyongam asak.

15 Amin da lam kolej kwoba ban dima witjinba ton. Kwen tamonikon yopba yut kagagwan amin ekwan unun kisi tenjenj yoman.

16 Yangin, tenjenjisi da amin da dabilon tenjenjosak. Yan anakwa amin da anpakji tagisi kanek Kwen Kokup Datji ankisini.”

Pinjop dakon gen teban do yagit

17 Yesu da sanbenek yan yagit, “Nak gen teban ae kombi amin dakon gen abo kin isali asak do dima pigim. Gen teban ae kombi amin dakon gen bami ton anmudoni do pigim.

18 Nak asisi dayisat, kundu gat miktim gat tonjil da aripmon gen teban dakon gen jimjimjok kinda dima pasildisak. Gen kisi morap tan bami ton akdan.

5:12: 2KAG 36.16; Ya 7.52 5:14: Jn 8.12; 9.5 5:15: Mk 4.21; Lk 8.16; 11.33 5:16: Ep 5.8-9; 1Pi 2.12 5:17: Ro 3.31 5:18: Lk 16.17; 21.33

19 Amin kinda da gen teban moniṣok kinda yapmanek amin diwari yan gin ani do yoyiṣdetjak kaṅ, uṅun amin Kwen Kokup Piṅkop da Kila Asak kokupmon mani piṅbisi. Mani amin kinda da gen teban guramiṅek amin diwari yan gin ani do yoyiṣdetjak kaṅ, uṅun amin Kwen Kokup Piṅkop da Kila Asak kokupmon mani wukwisi.

20 Asisi dayiṣat, ji dakon anpak kilegi uṅun da gen teban yoyiṣdet ae Parisi amin dakon anpak dima yapni kaṅ, ji Piṅkop da Kwen Kokup Kila Asagon dima wigikdaṅ.”

Amin dapba kimokgoṅ dakon gen

(Lk 12.57-59)

21 Yesu da saṅbeṅek yan yagit, “Gen kinda babik da abidawit uṅun ji kili nandawit. Gen uṅun yan: ‘Amin dima dapba kimotni. Amin kinda da amin kinda anakban kimotjak kaṅ, uṅun amin gen pikon kisak.’

22 Mani nak yan dayiṣat, amin kinda notni do butjap nandisak kaṅ, uṅun amin gen pikon kisak. Ae amin kinda notni do yanba yokwi tok asak kaṅ, uṅun amin gen kokwin amin kabi madepmon kisak. Ae amin kinda da amin kinda ‘Gak nandan kokwingo tagi mini!’ yan iyisak kaṅ, uṅun amin Tipdom dakon kindap tebanon piṅisak.

23 “Do paretgo altakon paṅobiṅek notgo kinda da nandaba yokwi tok angamisak yan nandisal kaṅ,

24 paretgo alta da kapmatjok yopbi toni. Yopbi tanakwa mibiltok gak kwi notgo uṅun gat but kalon anjil. But kalon anek don kin Piṅkop do paret aki.

25 “Amin kinds da gen pikon gep do gen yan gaban kan, jil gen pi tamokon kik do anek kosiron kinjek gen unun tepmisi anmilip ak do pi anjil. Yan dima anjil kan, unun amin da gen kokwin kila agak amin da kisiron gepban unun da obip amin da kisiron gepban dam teban yutnon gepdisak.

26 Asisi gayisat, gak dam tebanon sigin egaki wigi monej nian yopbi do gayini unun kisisi yopmanek don wanga kikdisal.”

Minjat yumabi ae wili yumabi dakon gen

27 Yesu da sanbenek yan yagit, “Ae gen kinds babak da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yan:

‘Minjat eyo kili abi amin ji yumabi anpak dima ani.’

28 Mani abisok nak da yan dayisat, amin kinds minjat kinds kanjek unun do galak tan imjak kan, unun amin butnikon da yumabi kili ak.

29 Dabilgo amin tet da yokwikon gepban kan, pilik mabi kisak. Giptim diwatgo kinds pasiljak kan, unun da yo madep dima asak. Mani giptingo kisi kalon maba Tipdomon pigisak kan, unun da jigisi.

30 Ae kisitgo amin tet da yokwikon gepban kan, mandan dagan mabi kisak. Giptim diwatgo kinds pasiljak kan, unun da yo madep dima asak. Mani giptingo kisi kalon maba Tipdomon pigisak kan, unun da jigisi.”

Minjat pan kwinit dakon gen

(Mt 19.9 ae Mk 10.11-12 ae Lk 16.18)

31 Yesu da sanbenek yan yagit, “Kalip gen yan yawit:

‘Amin kinda miñatni kwinit do kañ, miñat pañkwinit dakon but piso papia kinda miñatni do mandañ injak.’

³² Mani abisok nak da yañ dayisat, miñatgo kwiniik yipbi kwan wili kaluk pasak kañ, eni gak da gulusuñ al, do miñatgo da yumabi asak. Añakwan wili unun kaluk pasak unun kisi yumabi asak. Do miñatgo yumabi dima añakwan isal dogin dima kwiniiki.”

Gen pañteban ak dima akdo

³³ Yesu da sañbenek yañ yagit, “Ae gen kinda babak da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yañ:

‘Amin Tagi da dabilon gen yañ pañteban asal unun dima yapmanek kisi guramigek abi.’

³⁴ Mani nak abisok yañ dayisat, gen yañ pañteban ak dimasi ani. Kwen Kokup unun Pinjokop dakon kila amin madep yityit tamoni, do Kwen Kokup manon da genji dima pañteban ani.

³⁵ Ae miiktin unun Pinjokop dakon kandap yipyip tamoni, do miiktin da manon genji dima yañ pañteban ani. Ae Jerusalem unun Amin Tagi Madep Wikwisi dakon kokup papni, do Jerusalem da manon genji dima yañ pañteban ani.

³⁶ Ae ji da busuñ dangwanji kinda kulabik aba kwakwagi bo pili unun aripmi dima asak, do busunji da manon genji dima yañ pañteban ani.

³⁷ Ji ‘asi’ bo ‘dima’ yañ gin yoni kañ, unun da tagi. Gen unun da kwenon sañbenek yon unun Yokwi Ami da pañalon asak.”

Yokwi anɗaba kobogɗi dima anɗomni
(Lk 6.29-30)

³⁸ Yesu da saɗbenek yaɗ yagit, “Ae gen kinda babik da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yaɗ:

‘Amin kinda da amin kinda dakon dabil anupbal asak kaɗ,

unun amin dakon dabilniyo kisi anupbal ani.

Ae amin kinda da amin kinda dakon geni anak biripmitjak kaɗ,

unun amin dakon geni kisi anak biripmitni.’

³⁹ Mani nak da abisok yaɗ dayisat, amin da yokwi anɗaba kobogɗi do yokwi dima anɗomni. Amin kinda da mogim kulbak gikban kaɗ, mogingo teri kinda kisi antobil ibi.

⁴⁰ Amin kinda da gen pikon gepmanek kobogɗi do paba pigikgo abidok do yosak kaɗ, mirim imalgo gat kisi ibi.

⁴¹ Ae amin kinda da yikni imegek kosit 1 kilomita kiki do tebaisi gayisak kaɗ, yik unun imegek 2 kilomita kiki.

⁴² Ae amin kinda da yo kinda ibi do gayisak kaɗ, ibi. Ae amin kinda da gagon goman ak do gayinban kaɗ, manji dima ibi.”

Uwalnin but dasi galak taɗ yomnenɗ
(Lk 6.27-28 ae 6.32-36)

⁴³ Yesu da saɗbenek yaɗ yagit, “Ae gen kinda babik da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yaɗ:

‘Notgo do but dasi galak taɗ yomɗek uwalgo do nandabi yokwi toni.’

44 Mani nak da yaŋ dayisat, ji uwalji do but dasi galak taŋ yomni. Aŋek yokwi aŋdamaŋ amin do bisit ani.

45 Yaŋ aŋek Piŋkop Datji Kwen Kokup egisak uŋun dakon monjinisi egipni. Uŋun da gildatni yipban amin yokwi ae kilegi kisikon mosok. Ae sikak yipban amin aŋpak kilegi aŋ ae yokwi aŋ kisikon mosok.

46 Amin yokwi takis timit timit amin da notni baŋgin but dasi galak taŋ yomaŋ. Jiyo yaŋ gin ani kaŋ, Piŋkop da kobogi do yo tagi kinda dima damdisak.

47 Ji notji baŋgin gildat tagi yaŋ yoyini kaŋ, uŋun da tagi dima asak. Piŋkop dima nandaŋ imaŋ amin kabi kisi yaŋ gin aŋ.

48 Kwen Kokup Datji gwaljigi mini kilegisi egisak, do jiyo yaŋ gin gwaljigi mini kilegisi egipni.”

6

Amin paŋpulugok dakon gen

1 Yesu da saŋbeŋek yaŋ yagit, “Ji kaŋ kimotni. Amin da dandani yaŋ do uŋun da dabilon aŋpak tagi ani kaŋ, Datji Kwen Kokup egisak uŋun da uŋun dakon kobogi do yo tagi kinda dima daban abidokdaŋ.

2 “Wadak wadak amin do yo yom do aki bisapmon jamba but amin diwari da muwut muwut yutnon ae kosit madepmon aŋ, uŋuderŋ amin kinda yabekbi mibiltaŋ gamaŋek kweŋ dima pisosak. Yaŋ aŋ amin uŋun amin da nandaba

miktimon ninon yan gin tosak.

11 Abisok gildat dakon jap aripninon nibi.

12 Nin amin notnin dakon yokwini yopman gaman.
Unudeŋ gin yokwinin wiririk nibi.

13 Pan kewalon dimasi nipbi.

Yokwi Ami da kisiron nan pulugan nipbi.'

14 "Ji notji dakon yokwini yopman yomni kan,
Datji Kwen Kokup egisak unun da yokwisi yopman
damjak.

15 Mani amin dakon yokwini dima yopman
yomni kan, Datji da yokwisi dima yopman dam-
jak."

Piŋkop do nandanek jap kelkel dakon gen

16 Yesu da sanbeŋek yan yagit, "Ji Piŋkop do nan-
danek jap kelek egip do nandan kan, jamba but
amin da an unudeŋ tomno dabilyosi dima inan toni.
Yan ani kan, amin da ji Piŋkop do nandanek jap
dima non yan dandani. Nak asisi dayisat, unun
amin kobogini kisi wagilni timik mudon.

17 Mani ji Piŋkop do nandanek jap kelek egip
do nandan kan, busun dangwanji wayigek tomno
dabilyosi pakbi ban sugoni.

18 Yan anakwa amin da ji jap kelek ekwan yan
dima nandan damni. Mani Datji pasili egek yo
pasili pindakdak unun da dandanek kobogi tagisi
damdisak."

Yo tagisi panmuwut dakon gen (Lk 12.33-34)

19 Yesu da saɓɓeɓek yaɗ yagit, “Ji on miƙtomon yo tagisi paɗmuwut do nandak nandak diɓa ani. Uɗun yo moniɗ da nokdaɗ, ae maɗut maɗut akdaɗ, ae kabo noknok da yutji tuwilek paɗkisibikdaɗ.

20 Yo tagisi Kwen Kokupmon paɗmuwut do nandak nandak ani. Uɗudon yo moniɗ da diɓa nokdaɗ, ae maɗut maɗut diɓa akdaɗ, ae kabo noknok da yutji tuwilek aripmi diɓa timitdaɗ.

21 Yo kabigo tagisi dukwan toɗ, but nandak nandakyosi kisi uɗudon giɗ tokdisak.”

Dabil uɗun giptim dakon tenɗeɗi
(Lk 11.34-36)

22 Yesu da saɓɓeɓek yaɗ yagit, “Dabil uɗun giptim dakon tenɗeɗi. Dabilgo tagisi kaɗ, giptimgo kalon tenɗeɗini toɗ.

23 Mani dabilgo yokwi kaɗ, giptimgo kisi pilin tuksi asak. Do tenɗeɗi butgokon tosok uɗun pilin tuksi asak kaɗ, uɗun da pilin tuk madepsi asak.”

Amin bamori dakon oman diɓa agagi
(Lk 16.13)

24 Yesu da saɓɓeɓek yaɗ yagit, “Amin kinda da amin tagi bamori dakon oman aripmi diɓa asak. Yaɗ kaɗ, kinda naɗɗin galak taɗ imiɓek kinda do nandaban yokwi taɗ imdisak. Ae kinda dakon gen guramiɓek kinda manji imdisak. Ji Pinƙop gat ae monɗeɗ gat kisi dakon oman monjini aripmi diɓa egipmi.”

Nandaba kik aɗek but morap diɓa ani
(Lk 12.22-31)

²⁵ Yesu da sanɓenɓek yagit, “Uɗun do anɓek yan dayisat, ji egip egipji do nandaba kɩk anɓek jap pakbiyo ni ban nonen yan dima nandani. Ae giptimji do nandanɓek imal dukon ban panen, yan nandanɓek nandaba kɩk dima ani. Egip egipji da jap yapmanɗak, ae giptimji da imal yapmanɗak.

²⁶ Ji minam pindakgan uɗun do nandani. Jap yet dima kwaokgan, ae jap panmuwut yutnon jap dima panɓek panmuwuk yopmangan. Mani Datji Kwen Kokup egisak uɗun da jap upmokdok. Ji pinɓi anɓakwa minam da yo madep yan nandan, ma?

²⁷ Ji nandaba kɩk anɓek egip egipji timisok di gat tagi sanɓenɓa wigisak yan nandan, ma? Uɗun aripmi dimasi.

²⁸ “Ji nido imal do nandaba kɩk an? Jaren oni tan anan kwan uɗun do nandani. Pi madep anɓek imal dima bupmangan.

²⁹ Mani yan dayisat, jaren pindakgan uɗun dakon tilimni da kalip kila amin madep Solomon dakon tilimni tagisi pagit uɗun yapmanɗak.

³⁰ On jon tan anan kwan uɗun anɓa amin da baljan kindapmon sokdan. Mani Pinɓop da si panɗilim asak, do nandan gadatji pisipmisok amin ji yanɓi nandani, Pinɓop da ji do nandaban yo madepsi anɓakwan imal tilimi tonɓi ban pan damdisak.

³¹ “Nandaba kɩk anɓek jap pakbiyo dukon ban nonen, bo imal dukon ban panen yan dima nandani.

³² Pinɓop dima nandan iman amin kabi da yo morap unuden wusik do nandaba kɩk an. Mani

Datji Kwen Kokup egisak unun da ji unun yo morap do wadan unun nandan mudosok.

³³ Do mibiltok Pinƙop dakon Amin Kila Agakni unun wisin kok do pini ani, ae anpakni kilegi wusik do pini ani. Yan anakwa yo diwari do wadak wadak an unun kisi damdisak.

³⁴ Do anwa gildat do nandaba kik dima ani. Gildat kalon kalon dakon jigi unun iyi da aripmon tan tan an.”

7

Amin dakon anpak kokwin dima ani

(Lk 6.37-38 ae 6.41-42)

¹ Yesu da sanbenek yagit, “Ji amin dakon anpak dima kokwinɗni. Yan ani kan, Pinƙop da jiyo kisi kokwin akdisak.

² Amin dakon anpak kokwin niansi ani, Pinƙop da jiyo kisi unuden gin kokwin akdisak.

³ Gaga da dabilon kindap kwik tosok unun do dima nandanek notgo da dabilon jimjim nido kosol?

⁴ Gaga da dabilon kindap kwik tanakwan nianon da notgo ‘Dabilgokon jimjim tosok unun pan gamdisat’ yan tagi iyiki?

⁵ Gak jamba but amin. Mibiltok gaga da dabilon kindap kwik tosok unun abi kinakwan notgo da dabilon jimjimjok tosok unun kanbi pisanakwan tagi paki.

⁶ “Yo telagi pinan do dima yomni. Yoba tobilek injin dabam. Ae kindirinji tagisi bit do dima yomni. Yoba kandap da di baman misinjibam.”

Bisit dakon mibili
(Lk 11.9-13)

⁷ Yesu da sanɓenɓek yaɗ yaɗiɗ, “Piɗkop bisit iyinɓa yo damɗak. Pinisi aɗek wusiɗ pinɗatni. Yoma domon tidaɗba Piɗkop da wiɗdal damɗak.

⁸ Amin morap Piɗkop bisit iyaɗ uɗun yo timikgaɗ, ae yo wisaɗ amin uɗun bami koɗ, ae yoma domon tidoɗ amin uɗun wiɗdal yomisak.

⁹ Monɗisi kinɗa da datni bret do iyinɓan tip kinɗa tagi imɗak?

¹⁰ Bo tap kilap do iyinɓan tuɗon amin emari ton kinɗa tagi imɗak? Uɗun aripmi dimasi.

¹¹ Ji yokwi morapmi aɗ, mani yo tagisi monɗisi do yom do nandaɗ. Do yaɗsi nandani. Bisit iyinɓa Datji Kwen Kokup egisak uɗun da but galagon da yo tagisi damdisak.

¹² “Amin da aɗpak tagisi niaɗsi aɗdamni do nandaɗ, uɗun aɗpak amin do aɗyomni. Moses dakon gen teban gat ae kombi amin dakon gen gat da yaɗsi ani do yosok.”

Wigat gitni dakon gen
(Lk 13.24)

¹³ Yesu da sanɓenɓek yaɗ yaɗiɗ, “Ji wigat gitni nan piɗini. Amin wagil tasik tokdaɗ dakon kokupmon piɗik dakon wigat gat ae kositni gat uɗun ilalogisi, do uɗun nan yolek piɗik uɗun tagapmisi. Amin morapmisi da wigat uɗun nan piɗkwaɗ.

¹⁴ Mani egip egip dagok dagogi minikon kigik dakon wigat gat ae kositni uɗun gitnisi, uɗudon

7:7: Mk 11.24; Jn 14.13; 15.7; 16.23-24 **7:8:** 1Jn 3.22; 5.14-15

7:11: Jem 1.17 **7:12:** Mt 22.39-40; Lk 6.31; Ro 13.8-10

kigik dakon pini jigisi. Amin kalonj kalonj dagin wigat unun kanj kwonj.”

Kombi amin toptopmi dakon gen

(Lk 6.43-44 ae 13.25-27)

¹⁵ Yesu da sanbenjek yan yagit, “Ji kombi amin toptopmi unun do pindak kimotni. Giptimni yaworisi sipsip yombem, mani burigwan jon pinan butni tanj yomanj.

¹⁶ Ji anpakni pindak nandanjo anek kombi amin toptopmi yan pindakba pisoni. Nap keli tonj da wain sop aripmi dima potni. Ae jal da kimip aripmi dima wigiljak.

¹⁷ Kindap tagi da bami tagi pokgonj, ae kindap yokwi da bami yokwi pokgonj.

¹⁸ Kindap tagi da bami yokwi aripmi dima potni, ae kindap yokwi da bami tagi aripmi dima potni.

¹⁹ Kindap morap bami dima pokgonj unun amin da mandanj kindapmon sosonj.

²⁰ Yanjo, ji anpakni pindak nandanjo anek kombi amin toptopmi yan pindakba pisoni.

²¹ ‘Amin Tagino’ yan yan namanj amin unun kisisi Pinjop da Kwen Kokup Kila Asagon dima wigikdanj. Datno Kwen Kokup egisak unun dakon gen guramikganj amin unun dagin wigikdanj.

²² Amin morapmi da bisap madepmon yanji nayikdanj, ‘Amin Taginin, nin gak da manon kombi gen yagimanj, ae konj yolgimanj, ae pi madep agimanj.’

7:15: Mt 24.24; Ya 20.29; 2Pi 2.1 **7:16:** Gal 5.19-22; Jem 3.12

7:19: Mt 3.10; Lk 3.9; Jn 15.6 **7:20:** Mt 12.33 **7:21:** Lk 6.46; Jem 1.25

²³ Yanj yanba yanjsi yoyikdisat, ‘Yokwi pakpak amin, ji dima nandan damisat. Nepmanj dek kinj mudabit!’”

Amin nandan kokwini tagisi ae nandan kokwini tagi dima

(Lk 6.47-49)

²⁴ “Nak dakon gen guramikganj amin unun amin kinda yombem. Unun amin nandan kokwini tagisi, yutni miktim tebaikon witjigit.

²⁵ Anjakwan sikak pakbi kulup mirimyo da abinj tidanj antidok aba miktim tebaikon witjinbi, do tebai tagit.

²⁶ Mani geno dima guramikganj amin unun amin kinda yombem. Unun nandan kokwini tagi dima, do yutni miktim yaworikon witjigit.

²⁷ Anjakwan sikak pakbi kulup mirimyo da abinj tidanj tuwilba manj tasik tagit.”

²⁸ Yesu gen unun yanj mudanban minjat amin kabi madep da kanjek tamtam yanj ingwit.

²⁹ Nido yoyindet pi agit unun gen teban yoyindet amin yapmanj mudanek njwaknwarisi agit. Amin kinda da pi unun asak do yanj mudanj ibi da tilak agit.

8

Yesu da wuda tebani tonj amin kinda anmilip agit
(Mk 1.40-44 ae Lk 5.12-14)

¹ Yesu ilenon da pinj kinjakwan minjat amin kabiyoy morapmi da yolgwit.

² Yolek amin wuda tebani tonj kinda da Yesukon kinj njwakbenj anj iminjek yanj iyigit, “Amin Tagi,

Pinjkop da dabilon kilek tokenj do nandisal kanj, tagi anjmilip abi kilek tokenj.”

³ Yanban Yesu da kisitni amin unun da kwenon witjinek yanj iyigit, “Kilek toki do nandisat, do pasil gamni!” Yanj yanjakwan unjudon gin wudani kibidanakwa giptimni kilek tagit.

⁴ Kilek tanban Yesu da yanj iyigit, “Nandaki, gak unun do amin dima yoyinek mukwa sogogon kinjek giptingo yoliki. Anjek Moses da yagit unun da tilagon paret anjaki amin da asi kilek tal yanj gandanani.”

*Emat amin dakon oman monjini anjmilip agit
(Lk 7.1-10)*

⁵ Yesu Kapaneam kokupmon pigakwan Rom dakon emat amin 100 dakon kila amin kindanda da abinj anjapulugosak do anjek yanj iyigit,

⁶ “Amin Tagi, oman monjino yutnon pokdok. Kidari alek tanj, ae tepmi madepsi nandisak.”

⁷ Yanban Yesu da yanj iyigit, “Nak da kinj anjmilip abenj.”

⁸⁻⁹ Yanban mibiltok amin unun da yanj iyigit, “Amin Tagi, nak madepno da yonjgangwan egisat, do nak da yutnon wiki unun da tagi dima asak. Isal yum gen gin yanjaki oman monjino kilek tosak. Nak naga mibiltok amino egakwan pinjini egisat. Ae emat amino unun nak dakon pinjbino ekwanj. Emat amino kindanda ‘Ki!’ yanj iyiko kisak. Ae kindanda ‘Ap!’ yanj iyiko abisak. Ae oman amino kindanda ‘Pi on aki!’ yanj iyiko pi asak. Do isal yum gen gin yanjaki oman monjino kilek tosak.”

10 Yesu da gen unun yagit do nandaban yo madepsi aban bunon yol awilgwit amin yan yoyigit, “Asisi dayisat, Israel aminon nandan gadatni madep on amin dakon yombem kinda dima kagin.

11 Yan dayisat, amin morapmisi da gildat wisak, ae si pigisak tetgin da apba Kwen Kokup Pinjkop da Amin Kila Asak da kagagwan Abraham, Aisak, ae Jekop gat jap noknok tamo madepmon yitdan.

12 Mani Juda amin kalip Pinjkop da iyi Amin Kila Asak da kagagwan pigini do manjikbi unun maban pilin tukgwan pigikdan. Unjungwan kunam tagek iyon iyon yan tidanek egipdan.”

13 Yan yanek emat amin 100 dakon kila amin yan iyigit, “Gak kin yo altoni do nandan teban tal unun yan gin noman tan imen kokdisal.” Gen unun iyigit unun bisapmonsni oman monjini kilek tagit.

Yesu da Pita dakon yopmi anjmilip agit

(Mk 1.29-31 ae Lk 4.38-39)

14 Yesu unudon da kin Pita da yutnon wigi kanban Pita dakon yopmi giptimi kindapmi sonakwan sot anek pakgit.

15 Yan kanek kisitni kisirikon wutjinban sotni yipman dekgit. Yan aban pidanek Yesu do jap panjroman agit.

Yesu da sot amin morapmi panjmilip agit

(Mk 1.32-34 ae Lk 4.40-41)

16 Gildat pigakwan pilindo konni ton amin morapmi panpan apba gen yanek kon yol yomgut. Anek sot amin kisisi panjmilip agit.

17 Yan anjakwan kombi amin Aisaia da kalipsigwan gen mandagit unun bami noman tagit. Gen unun yan:
 “Iyi sotnin mibili mibili iyi do timigakwan kilek tagiman.”

Yesu yolyol dakon mibili

(Lk 9.57-60)

18 Yesu da amin morapmi angwasihek akba pindagek panjetni yan yoyigit, “Nin pakbi idap teri kindo do kino.”

19 Anjakwan gen teban yoyindet amin kindo da obin Yesu yan iyigit, “Yoyindet, gak dukwan dukwan agipbi unun nak gol awilgen gin.”

20 Yanban Yesu da yan iyigit, “Jon pinan unun miktimgwan yutni ton. Ae minam kwen akwan unun yutni ton. Mani Amin Dakon Monji unun dipmin potpot tamoni mini.”

21 Yanban panjetni kindo da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, nandan naminaki kin datno wayik yipmanek don abin golgen.”

22 Mani Yesu da yan iyigit, “Amin kimakbi da kimakbi notni iyi tagi wayitni. Anakwa gak nak nol.”

Yesu da yanban mirim madep yawokgit

(Mk 4.36-41 ae Lk 8.22-25)

23 Yan yanek boron wigakwan panjetni kisi yolek wigiwit.

24 Wigi pakbi idapmon kinakwa tepmisi mirim madepsi da abin pakbi tamaligakwan boron pigiwit. Yan anjakwan Yesu dipmin pagakwan

²⁵ pañdetni da kin anjolek iyiwit, “Amin Tagi, nin pañpuluga! Pakbi oni nan kimotdaman!”

²⁶ Yan yanba Yesu da yoyigit, “Ji nido pasolgon? Nandan gadatji pisipmi.” Yan yanek pidan agek mirim gat ae pakbi gat tebai yoyinban mirim yawogakwan pakbi wayin dimasi agit.

²⁷ Aban pañdetni tamtam yanek yawit, “On nianen amin kindi da mirim pakbiyo yoyinban geni guramikgamal?”

Yesu da koñ yolgıt

(Mk 5.1-17 ae Lk 8.26-37)

²⁸ Yesu pakbi idap teri kindi Gadara miktimon kin altanban amin bamori koñni ton unun da amin kimakba pañki tip kinamgwan yopmanjan miktimon da abin Yesu altan imgumal. Unun amin bamot amin dapdapni yokwisi. Do amin unun do pasalek unun kosit nan dima agipgwit.

²⁹ Unun amin bamot da yan tidanek Yesu yan iyigimal, “Pin kop dakon Monji, niansi anjim do abisal? Tepmi yomyom bisap dima noman tanakwan tepmi pi nimdisal?”

³⁰ Dubagi yangok bit kabi madep di jap nanek egipgwit.

³¹ Koñ unun da Yesu bisit tebaisi yan iyigimal, “Nol nipbi abigineñ kan, unun bit kabi da butgwan pigineñ do nandaman.”

³² Yanba yoyigit, “Ji abigit!” Yan yanban koñ da aminon da win kinjek bit da butgwan pigiwit. Pigakwa bit unun tintim yanek gilokon da pakbi idapgwan manek pakbi nan kimakgwit.

³³ Kimagakwa bit kila amin da tɪntɪm yanɛk kiŋ kokupmon bit gat ae koŋni toŋ amin gat dakon geni amin yoyiwit.

³⁴ Yoyiŋba amin kisisi Yesu kok do abiŋ mudawit. Abiŋ kaŋek miƙtɪm uŋun yipmaŋek kisak do bisit tebai iyiwit.

9

Yesu da amin kisit kandapmiyo kimakbi kinda anmilip agit

(Mk 2.1-12 ae Lk 5.17-26)

¹ Yesu bot kinda abidaŋek pakbi idap teri kinda iyi da kokupmon kigit.

² Anakwan amin kabi kinda da amin kisit kandapmiyo kimakbi kinda wamaŋ uŋudon anapgwit. Anapba Yesu da nandaŋ gadatni pindagek amin uŋun yaŋ iyigit, “Monji, dima pasolgi, diwarigo wiririk gamisat.”

³ Yaŋ yanban gen teban yoyiŋdet amin diwari da notni yoyiŋ yoyiŋ anek yaŋ yawit, “Ma! On amin Piŋkop kulabisak!”

⁴ Yaŋ yanakwa Yesu da pindak mudaneŋ yaŋ yoyigit, “Nidosi butjikon da nandak nandak yokwi uŋun nandaŋ?”

⁵⁻⁶ Diwari wiririt ae amin kisit kandapmiyo kimakbi paŋmilip agak uŋun kisi amin da aripmi dima agagi. Mani nak Amin Dakon Monji. Amin giptim paŋmilip agak dakon pi abeŋ do yaŋ mudan nabi, do nandani, on miƙtɪmon diwari wiririt dakon pi abeŋ do yaŋ mudan nabi yaŋsi nandaba pisosak.” Yaŋ yanek amin kisit kandapmiyo

kimakbi yan iyigit, “Gak pidañ yalin potgo timigek yutgokon ki.”

⁷ Yan yanban nandanek amin unun pidañ yut-nikon kigit.

⁸ Miñat amin kabi madep unun yo ñwaktñwarisi kanek pasalgwit. Anek Pin kop an kisiñek yan yawit, “Mao, Pin kop da tapmim madepsi amin do yomisak!”

*Yesu da Matyu yan imgut
(Mk 2.13-17 ae Lk 5.27-32)*

⁹ Yesu unudon da kin amin kind a kagit mani Matyu, unun takis timit timit yut kabenon yikgit. Kanek yan iyigit, “Abin nak nol.” Yanban Matyu pidañ Yesu yolgit.

¹⁰ Yesu Matyu da yutnon yigek jap nanek takis timit timit amin morapmi ae yokwi pakpak amin morapmi da apba Yesu gat pan detni gat kisi yigek jap nawit.

¹¹ Jap nanakwa pindagek Parisi amin diwari da pan detni yan yoyiwit, “Yoyin detji unun nido takis timit timit amin* gat yokwi pakpak amin gat kisi yigek jap non?”

¹² Yesu da gen unun nandanek yan yoyigit, “Sotni mini amin wuda wamagon dima kwan. Sotni ton amin dagin wuda wamagon kwan.

¹³ Ji kin Pin kop da papiakon gen kind a to sok unun dakon mibili nandan kimotni. Gen unun yan: ‘Ji da paret an unun do dima galak tosot.

9:11: Lk 15.2 * **9:11:** Juda amin da takis timit timit amin do yokwi pakpak amin yan si pindakgwit. Nido takis timigek ae monen kabokon da di gat kisi timikgwit. **9:13:** Os 6.6; Mt 12.7

Ji da amin do bupmi nandan yomni unun do galak tosot.’
Gen yan tosok, do nandani, amin kilegi yan ilit do dima pigim. Yokwi pakpak amin yan ilit do pigim.”

Piŋkop do nandanek jap kelek egip egip dakon gen (Mk 2.18-22 ae Lk 5.33-39)

¹⁴ Yan yanban Jon Telagi Pakbi Sogok Amin dakon paŋdetni da abin yan iyiwit, “Nin gat ae Parisi amin gat Piŋkop do nandanek jap kelek egapno gak dakon paŋdet kabigo nido yan dima an?”

¹⁵ Iyinja Yesu da yoyigit, “Monjisok kinda miŋat pak do asak bisapmon monjisok notni gat kisi ekwan, do bupmi dima nandan. Mani don monji unun gwayen anan kinakwa notni unun bisapmon Piŋkop do nandanek jap kelek ekwan.”

¹⁶ “Nin ilikba pigik garanji pudaŋkwi kon imal diwat kalugi pakbikon dima suganbi kindan nan dima bupmanngaman. Yan kan, pakbikon sugono imal diwat unun da garanji ilikban pudaŋ ki madepsi akdisak.

¹⁷ Ae wain kalugi meme gip kalipmikon dima koleno pigisak. Yan kan, wain da paptanban meme gip sulukwan wain gat meme gip gat kisi yokwi tokdamal. Amin da wain kalugi meme gip kalugikon koleŋba wain gat meme gip gat kisi tagi tomal.”

Yesu da miŋatjok kindan aban pidagit, ae miŋat kindan sot agit unun anmilip agit (Mk 5.22-43 ae Lk 8.41-56)

¹⁸ Gen unun yoyinjakwan kila amin kinda da abin Yesu burikon gawak iminek yan iyigit, “Gwano ongwanjok kimokdok, mani gak da kin kisitgo da kwenikon wutjinbi pidosak.”

¹⁹ Iyiban nandanek Yesu pandetni gat kisi kiwit.

²⁰ Kinakwa minat kinda da abin manjigwan da Yesu dakon ilikba pigikni ilenikon igayigit. Minat unun dagan mok anek yawini manakwa egakwan bilak 12 agit.

²¹ Minat unun ilikba pigiknikon igayinek noman token yan nandagit.

²² Aban Yesu da tobil kanek yan iyigit, “Gwano, dima pasolgi. Nandan gadan namisal, do kilek tosol.” Yan yanban unudon gin giptimni kilek tagit.

²³ Yesu kila amin da yutnon wigeek kasisin pisok amin gat ae minat amin kabi madep kunam upbal-apyo anakwa pindagek

²⁴ yan yoyigit, “Abigit. Minatjok unun dima kunwak, unun yum dipmin pokdok.” Yesu da yan yanban nandanek jikgo yanjan imgwit.

²⁵ Yan aba yoyiban yomakon pigi mudanakwa wigi minatjok kisirikon abidanban pidagit.

²⁶ Yan aban wasok tapmimi ton unun agit dakon gen bini yoyinba unun miktim dakon minat aminyo kisi da nandawit.

Yesu da amin dabili mini ae amin kadimyo kisi panmilip agit

²⁷ Yesu unun miktim yipman kinakwan dabili mini amin bamori da abin yolgumal. Yolek yan tidanek yan yagimal, “Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nim!”

28 Yesu yutnon wigakwan amin dabili mini bamot unjudon winbal yan yoyigit, “Nak da dabiljil panmilip aben do nandan gadan namamal bo dima?”

Yanban iyigimal, “Amin Tagi, nandan gadan gamamak.”

29 Yan yanbal Yesu da kisitni dabilnikon witjinek yan yoyigit, “Nandan gadan namamal unjun da arimon gin noman tan damdisak.”

30 Yanban dabili sintanakwal Yesu da yansop tebai anyominjek yoyigit, “Yo madep asat do amin dimasi yoyinjil.”

31 Mani Yesu dakon gen yanbal unjun miktimon madepsi irentan anan kigit.

32 Amin bamot unjun Yesu yipman dek kinakwal amin kadim konni ton kinda Yesukon anan opgwit.

33 Anopba Yesu da konni yol iminakwan amin kadim unjun gen yagit. Yan aban amin da kanek nandaba yo nwakwarisi aban yan yawit, “Yo unjuden kinda Israel miktimon dima altagit.”

34 Mani Parisi amin da yan yawit, “Kon dakon kila amin madep da tapmimon kon yoldak.”

Yesu panjetni do pi yomgut (Kilapmi 9.35-10.42)

Yesu da amin do bupmi nandagit

35 Yesu kokup monin ae kokup pap kisi agek Juda amin da muwut muwut yutni tan tan awiron wigek amin yoyin degek Pinjokop da Amin Kila Asak dakon Gen Bin Tagisi do yoyin tenjenagit. Anjek

9:30: Mt 8.4 9:33: Mk 2.12 9:34: Mt 12.24; Mk 3.22; Lk 11.15

9:35: Mt 4.23; Mk 1.39

gip̄timnikon sot wudaniyo mib̄il̄i mib̄il̄i tawit un̄un pañmilip agit.

³⁶ Minat amin kabiyo madepsi pindakban pañpulugoḡi mini yokwi egip̄gwit. Sipsip kila amini mini yombemsi ekwa p̄ndagek bupmisi nandan̄ yomgut.

³⁷ Yesu buri da bupmisi nandan̄ek pañdet kabini yañ yoȳgit, “Pigaga jap bami madepsi tañ pektan̄, mani pi monji bami pakpak amin morapmi dima.

³⁸ Do ji bami pakpak dakon Amin Taḡini bisit iȳñba pi amin pañalon añ yopban pinikon kin̄ jap pañ pañmuwutni.”

10

*Yabekbi 12 kabi dakon man
(Mk 3.13-19 ae Lk 6.12-16)*

¹ Yesu da pañdetni 12 kabi yoȳñban apba koñ yolyol ae sot mib̄il̄i mib̄il̄i kisisi pañmilip agak dakon pi ani do yañ mudan̄ yomgut.

² Yabekbi 12 kabi dakon man un̄un yañ:
mib̄iltok Saimon (mani kind̄a Pita),
ae pad̄ige Andru,
Sebedi dakon monji Jems,
ae pad̄ige Jon.

³ ae Pilip,
Batolomiu,
Tomas,
ae takis tim̄it tim̄it amin Matyu,
ae Alpius dakon monji, Jems,
ae Tadius,

⁴ ae Saimon (uᅇun kalip Selot* da kabikon egipgut),
ae Judas Iskariot. (Judas uᅇun da don Yesu
uwal da kisiron yipgut.)

*Yesu da yabekbi 12 kabi pi yomgut
(Mk 6.7-13 ae Lk 9.1-5)*

⁵ Yesu da amin 12 kabi uᅇun yabegek yan yoyigit,
“Ji Amin Nwakᅇwari Kabikon bo ae Samaria amin
da kokupmon dima kini.

⁶ Ji Israel amin kabi sipsip da yan kili pasilgwit
uᅇun amin kabikon kini.

⁷ Kiᅇek Pinᅇop da Amin Kila Asak dakon bisap
uᅇun kwanᅇ tosok uᅇun dakon gen yan tenᅇᅇoni.

⁸ Aᅇek sotni toᅇ amin paᅇmilip ani, ae amin
kimakbi paba pidoni, ae wuda tebani toᅇ paᅇmilip
ani, ae koᅇni toᅇ amin koᅇni yol yomni. Ji yo
yumaᅇ nogi mini yumsi timikgaᅇ, do amin do
yumsi yomni. Tomni do dima nandani.

⁹ “Ji yik moniᅇjikon gol bo silwa moneᅇ bo kopa
moneᅇ dima similek agipni.

¹⁰ Kosit agipni bisapmon yik dima imetni, paba
pigik bamori dima timitni, ae kandap gwil gat kosit
dakon win kiriyᅇo kisi dima timitni. Pi aᅇakwa
wadak wadakji amin da damdaᅇ.

¹¹ Kokup pap kindakon bo ae kokup moniᅇ
kindakon kiᅇ altoni kaᅇ, uᅇun kokupmon amin
kilegi kinda wusiᅇ kaᅇ uᅇun gat giᅇ egek yipmaᅇ
kini.

* **10:4:** Selot uᅇun amin kabi kinda, Rom amin yolno kiᅇakwa nin
miktimnin kila aneᅇ yan nandawit. **10:6:** Jer 50.6 **10:7:** Mt
3.2; 4.17; Lk 10.9,11 **10:9:** Lk 10.4 **10:10:** Lk 10.7; 1Ko 9.14

12 Yut kindakon wigini bisapmon, unun yutnon amin 'Amin Tagi dakon but yawot jikon tosak' yan yoyini.

13 Ae unun yutnon amin da ji but dasi timitni kan, ji dakon but yawot unun aminon tosak. Mani but dasi dima timitni kan, but yawotji unun disikon gin tosak.

14 Amin kinda da ji but dasi dima timitjak bo ae genji nandak do kurak tosak kan, yut kokupyoni yipman degek kandap jikon kimbaban tegoni unun tidanba kini.

15 Asisi dayisat, kokwin agak bisap madepmon, unuden amin da Sodom kokup amin gat ae Gomora kokup amin gat da jiggi pakdan unun si yapmanek jiggi madepsi pakdan."

Jiggi mibili mibili altokdan
(Mk 13.9-13 ae Lk 21.12-17)

16 Yesu da sanbenek yan yagiti, "Nandani, nak da ji sipsip yombem ban jon pinan da bikbigon yabekdat. Do tunon amin da nandan kokwin tagisi anek akwan unun da tilagon agipni. Ae kinarim dakon anpak yolek yaworisi agipni.

17 Amin do pindak kimotni. Gen kokwin amin kabinikon depmanek muwut muwut yutnikon baljokdan.

18 Nak dakon man abin yip do anek ji timik panpan gapmanon ae kila amin madepmon panjikdan. Pankwa kila amin madepmon ae Amin Nwakanwari Kabikon nak dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenenoni.

10:12: Lk 10.5-6 **10:14:** Lk 10.10-12; Ya 13.51 **10:15:** Mt 11.24;
 Jut 7 **10:16:** Lk 10.3; Ro 16.19 **10:17:** Mk 13.9-11; Lk 12.11-12;
 21.12-15

19 Gen pikon paŋki depmaŋakwa gen ni baŋ yoneŋ ae gen kobogi niaŋ yoyineŋ yaŋ nandaŋek pasol pasol dima ani. Uŋun bisapmon giŋ ni gen baŋ yoyini uŋun Piŋkop da dolikdisak.

20 Ji da dima yokdaŋ. Datji dakon Wup da ji da dulumon da yokdisak, do pasol pasol dima ani.

21 “Peni da padige si aŋakba kimotjak do gen pikon yipdisak. Ae dat da monji gwayoni yaŋ giŋ akdisak. Aŋakwa monji gwayoni da meŋi datniyo do uwal aŋek si dapba kimotni do amin yoyikdaŋ.

22 Nak nandaŋ namaŋ do aŋek amin morapmi da ji do nandaba yokwi tok aŋdamdaŋ. Mani tebai agek egi wigakwa bisap madepmon wigisak amin Piŋkop da yokwikon baŋ timitdisak.

23 Kokup kindakon amin da uwal aŋdaba kaŋ, kokup uŋun yipmaŋek pasal kokup kindakon kini. Nak asi dayisat, ji Israel amin dakon kokup morapmon pi wasip dima aŋakwa Amin Dakon Monji apdisak.

24 “Papia yut miŋat monjiyo da yoyiŋdetni dima yapmaŋaŋ. Ae oman amin da madepni dima yapmaŋaŋ.

25 Miŋat monjiyo da yoyiŋdetni da tilagon egipni kaŋ, uŋun tagi. Ae oman amin da madepni da tilagon egipni kaŋ, uŋun kisi tagi. Yut dakon ami nak do Belsebul yaŋ nayini kaŋ, gwakni ji do nandaba piŋbisi aŋakwa man wagil yokwisi damdaŋ.”

Piŋkop dogin pasoldo
(Lk 12.2-7)

10:20: Jn 14.26 **10:21:** Mai 7.6; Mt 10.35; Mk 13.12; Lk 21.16
10:24: Lk 6.40; Jn 13.16; 15.20 **10:25:** Mt 9.34; 12.24; Mk 3.22;
Lk 11.15

²⁶ Yesu da gen sanɓenɓek yaɗ yaɗiɗ, “Ji amin da yo yokwi aɗ damni do dima pasolni. Yo witɗinɓi da toɗ uɗun don noman tokdaɗ. Ae gen pasili toɗ uɗun don amin kisi da nandakdaɗ.

²⁷ Gen pilin kaga dayisat, uɗun gildat kalba yaɗ tenɗenoni. Gen pisik mirakjikon dayisat uɗun yut kwenon da agek yaɗ tenɗenɗan yomni.

²⁸ Amin da gip dapba kimokgoɗ uɗun do dima pasolni, wupji aripmi dima dapba kimotdaɗ. Ji Pinɓop dosi pasolni. Uɗun da gip gat wup gat kisi Tipdomon maban piɗi tasik tokdaɗ.

²⁹ Minam moniɗ uɗun yo moniɗisok, bamori dakon yumaɗ nogi uɗun moneɗ giman tabili kalonɗi gin. Mani Datji da kinda miɗtimon dima mosak do nandisak kaɗ, aripmi dima mokdisak.

³⁰ Pinɓop da busuɗ daɗgwanɗi nianɗ da toɗ uɗun kisisi nandaɗ mudosok,

³¹ do dima pasolni. Minam moniɗ moniɗ morapmi dakon yumaɗ nogi uɗun madep dima, mani ji dakon yumaɗ nogi uɗun wukwisi.”

Nin Yesu dakon amin kabi yaɗ yok do dima pasolneɗ

(Lk 12.8-9)

³² Yesu da gen sanɓenɓek yaɗ yaɗiɗ, “Amin kinda miɗat aminyokon ‘Nak Yesu dakon amin’ yaɗ yosak kaɗ, nak da Datno Kwen Kokup egisak ‘Uɗun amin nak dakon amin’ yaɗ iyikdisat.

³³ Mani amin kinda miɗat aminyokon ‘Nak Yesu dakon amin dima’ yaɗ yosak kaɗ, nak da Datno

Kwen Kokup egisak ‘Uñun amin nak dakon amin dima’ yan iyikdisat.”

*Yesu but dasi galak tanj iminj kimotdo
(Lk 12.51-53 ae 14.26-27)*

³⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, “Nak da miktimon emat anyawot ak do pigim yan dima nandani. Nak emat agak sibanan anan pigim.

³⁵ Nak uwal pidok pidokyo noman tosak do pigim.

‘Amin kinda da datni uwal an imdisak.

Ae gwa kinda da meni uwal an imdisak.

Anakwan minat kinda da namdi uwal an imdisak.

³⁶ Anakwan amin kinda iyi dakon gwakni da uwalni dagokdan.’

³⁷ “Amin kinda meni datniyo do but dasi galak tanj yomisak unun yapmanek nak do wukwisi yan dima nandisak kan, unun amin nak dakon notno dima. Ae amin kinda monji bo ae gwi do but dasi galak tanj yomisak unun yapmanek nak do wukwisi yan dima nandisak kan, unun amin nak dakon notno dima.

³⁸ Ae amin kinda tilak kindapni guramigek nak dima noljak kan, unun amin nak dakon notno dima.

³⁹ Amin kinda miktimon tagisi egip do nandanek pi madepsi asak kan, unun amin egip egipni pasil imdisak. Mani amin kinda nak do nandanek egip egipni yipjak kan, unun amin egip egip dagok dagogi mini abidokdisak.”

Yesu dakon amin paŋpulugon amin da tomni tagisi timitdaŋ

(Mk 9.41)

⁴⁰ Yesu da saŋbenek yaŋ yagit, “Amin kinda ji but dasi timikdak, uŋun nak naŋ abidosok. Amin kinda nak abidosok, Piŋkop nak yabekban piŋim uŋun naŋ abidosok.

⁴¹ Amin kinda da nak kombi amin kinda aŋpulugosot yaŋ nandaŋek kombi amin kinda abidaŋ aŋki yutnikon kilani asak kaŋ, Piŋkop da yo tagisi kombi amin do yomisak yaŋ gin uŋun amin do imdisak. Ae amin kinda da nak amin kilegi kinda aŋpulugosot yaŋ nandaŋek amin kilegi kinda abidaŋ aŋki yutnikon kilani asak kaŋ, uŋun amin da yo tagisi amin kilegi da timikgaŋ yaŋ gin timitdisak.

⁴² Ae amin kinda da nak Yesu dakon paŋdetni kinda aŋpulugosot yaŋ nandaŋek nak dakon paŋdetno mani mini kinda do pakbi mirimjok kinda koleŋ injak kaŋ, asisi dayisat, kobogi do yo tagisi timitdisak.”

Yesu uŋun namin?

(Kilapmi 11.1-16.20)

11

Jon da paŋdet kabini yabekban Yesukon kiwit

(Lk 7.18-35)

¹ Yesu paŋdetni 12 kabi yoyiŋ dek mudanek uŋun kokup yipmanek Galili miktim dakon kokup pap tawit ujudon agek Piŋkop dakon gen yoyiŋ dekgit.

² Anjakwan Jon dam tebanon yigek Kristo da pi agit dakon gen bin nandanek panjet kabini yan yoyigit,

³ “Ji Yesukon kin yan iyini, ‘Pinjkop da amin yabet do yagit unun gak, bo nin amin kinda don apdisak unun do jomjom anen?’ ”

⁴ Yanba Yesu da kobogi yan yoyigit, “Ji kin yo morap kan nandanjo an unun Jon iyini.

⁵ Dabili mini amin sinjon, kandapmi alek tanbi kosit akwan, wuda tebani ton amin kilek ton, miragi mini gen nandan, kimakbi kimoron da pidon, ae yoni mini amin da Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi nandan.

⁶ Amin kinda nak nandanek nandan gadatni dima wital kisak unun amin kisik kisigi ton egisak.”

⁷ Yoyinban Jon dakon panjet kabini kinakwa Yesu da minat amin kabi madep Jon do yan yoyigit, “Ji miktin amini minikon ninan kok do kiwit? Mirim da nagal panwayin aban pindat do kiwit?

⁸ Unun dima kan, ninan kok do kiwit? Amin kinda da ilikba pigikni mani tonji pagit unun kok do kiwit? Dima, kila amin madep da yutnon unuden amin da ekwan.

⁹ Dima kan, ae ninan kok do kiwit? Kombi amin kinda kok do kiwit? Asi ji kombi amin kok do kiwit. Mani Jon da kombi amin diwari yapman mudosok.

¹⁰ Unun amin dogin Pinjkop da papiakon gen yan tosok:

‘Nandani, geno yan tenjenosak do amin kinda yabekgo unun da mibiltan gamjak. Anjek

kositgo anoman asak.’

¹¹ Nak asisi dayisat, amin morap miktimon alton unun Jon Telagi Pakbi Sogok Amin da yapman mudosok. Mani amin morap Pin kop da Amin Kila Asak da kagagwan pinbisi ekwan unun da Jon yapmangan.

¹²⁻¹³ “Kombi amin morap gat ae gen teban papia kisi da Pin kop da Amin Kila Akdisak unun do yan tenjenanakwa win Jon Telagi Pakbi Sogok pini wasagit bisapmon wigit. Jon da Pin kop dakon gen wasanek yagiron da win abisok ekwamanon Pin kop da Amin Kilani Ak do pi madepsi asak. Anjakwan amin da unun kirinjit do pi madep an. Yan anek emat jigiyoyo morapmisi panalon an.

¹⁴⁻¹⁵ Unun papia da Elaija don apjak do yagit. Ji but bamot an yan nandisat. Gen on nandak do galak ton amin ji pakyan si nandanek mibili nandan pisoni. Jon unun Elaija.

¹⁶ “Amin abisok ekwan unun nandan kokwini tagi dima. Unun dakon mibili timisok di dayiko nandabit. Unun minjat monjiyo da yan, yuman gwayek tamokon yigek notni yoyin yoyin anek yan yon,

¹⁷ ‘Nin kasisin kili pisoman, mani ji kap ak do dima nandayin. Nin bupmi kap yaman, mani ji bupmi nandanek kunam tat do dima nandayin.’ ”

¹⁸ Yesu da sanbenek yan yagit, “Jon abinek jap morapmi dima nagit, ae wain dima nagit. Yan anjakwan, ‘Konni ton’ yan yawit.

¹⁹ Ae Amin Dakon Monji da abin jap pakbiyo agit. Yan anjakwan kanek yan yawit, ‘Kabir, jap

morapmi noknok amin ae wain morapmisi noknok amin. Takis timit timit ae yokwi pakpak amin dakon notni.' Yan yan imgwit, mani Pinjkop da pi morap agit unun pindagek nandano nandan kokwini tagisi gin asak."

*But tobil dima an amin unun bupmisi
(Lk 10.13-15)*

²⁰ Kokup pap diwarikon Yesu wasok tapmimi ton morapmi agit, mani but tobil dima awit. Do Yesu da tebaisi yan yagit,

²¹ "Korasin ae Betsaida amin, awa! Nak wasok tapmimi ton abo pindagek ji but tobil dima awit. Tair kokupmon amin gat Saidon kokupmon amin gat da pindakgwit tam, but tobil bamisi abam. Anek bupmi dakon yik imalyo panek abilagon yikbam.

²² Mani nak yan dayisat, gen kokwin bisap madepmon Tair gat Saidon kokupmon amin gat da kobogi do jigi tagapmi panakwa ji da kobogi do jigi madepsi pakdan.

²³ Anakwa Kapaneam kokupmon amin, ji ason Kwen Kokupmon wigini yan nandan, ma? Unun aripmi dimasi. Ji mibiligwan Tipdomon pigikdan. Nak wasok tapmimi ton abo pindagek ji but tobil dima awit. Unun morap Sodom kokupmon amin da pindakgwit tam, abisok Sodom tosok gin.

²⁴ Do yan si dayisat, Pinjkop da amin kokwin ak do bisap yipguron Sodom amin da jigi pakdan unun si yapmanek ji da jigi madepsi pakdan."

Ji nagon obinjek yik yawotni
(Lk 10.21-22)

²⁵ Unun bisapmon Yesu da yan yagit, “Dat, kundu ae miƙtim dakon Amin Tagi, amin diwari miƙtim dakon nandak nandakni unun wukwisi, mani iyi do nandaba wigisak, do unuden amin do gen bami morap si panƙisibisal. Anek amin monji da tilagon ekwan amin, unun do yolisal.

²⁶ O Dat, gak gaga dakon galaktok yolek yan asal.

²⁷ “Datno da yo morap kili namgut. Dat unun dagan Monji nandan imisak. Anek Monji gat ae amin Monji da Dat dakon mibili yoyisak unun amin dagan Datno nandan iman.

²⁸ “Jigi mibili mibili panek warari nandan amin, ji nagon opba bikbik dabo yik yawotni.

²⁹⁻³⁰ Bulmakau da tegon amin da yik pawil kindap kirin panƙteban aba yo jigi ilikgan, unun da tilak ji nak dakon kindap kirin pani. Nak dakon kindap kirin unun yawori ae yik imetni unun tagapmi. Nak amin yawori ae butno pinbi, do nak gat egek Pinƙop do dayin dekgo butji yawori tosak.”

12

Sabat dakon gen
(Mk 2.23-28 ae Lk 6.1-5)

¹ Sabat kindakon Yesu gat panƙetni unun wit pi kindi da bikbik nan kiwit. Kinƙeƙ panƙetni jap do awit, do wit bami diwari jimik dagan nawit.

11:25: 1Ko 1.26-29 **11:27:** Mt 28.18; Jn 1.18; 3.35; 10.15; 17.2

11:28: Jer 31.25 **11:29-30:** 1Jn 5.3 **12:1:** GT 23.25

² Anakwa pindagek Parisi amin da Yesu yan iyiwit, “Pindat, pañdet kabigo Sabat bisapmon nido gen teban yapmanek pi an?”

³ Yanba Yesu da yoyigit, “Dewit gat amin kabini gat da jap do anek yo awit unun ji manjin nandanjo awit bo dima?”

⁴ Dewit unun telagi yutnon wigi bret Pin kop do parekbi unun abidan nanek amin kabini kisi do yoban nawit. Bret unun telagi, amin isali da dima noknogi, mukwa sogok amin dagin tagi nawit.

⁵ Bo ae Pin kop da papiakon gen kind a mukwa sogok amin do yosok unun kisi dima manjin nandanjo awit? Mukwa sogok amin Sabat bisap morapmon gen teban yapmanek pi an, mani diwarini mini ekwan.

⁶ Nak asi dayisat, amin kind a oni egisak unun da Telagi Yut Madep yapmandak.

⁷⁻⁸ Pin kop da papiakon gen kind a tosok unun yan: ‘Nak ji da paret an unun do dima galak tosot.

Nak ji da amin do bupmi nandan yomni unun do galak tosot.’

Ji unun dakon mibili nandabam tam, gulusunni mini amin gen dima yan yobam. Amin Dakon Monji unun Sabat bisap dakon Amin Tagi egisak.”

Yesu da Sabat bisapmon amin kisiri girenjiki kind a anmilip agit

(Mk 3.1-6 ae Lk 6.6-11)

⁹ Yesu unudon da muwut muwut yutni kindakon wigek

10 amin kisiri girenjikbi kinda ekwan kagit. Amin yikgwit unun da Yesu gen teban kinda yapmanakwan gen pikon yipnen yan nandanek iyiwit, “Sabat bisapmon amin kinda da notni kinda anmilip asak kan, unun gen teban yapmandak?”

11 Yanba yan yoyigit, “Nian nandan? Jikon da kinda dakon sipsipni kinda Sabat bisapmon gapmagwan mosak kan, yum kanakwa unungwan di egipjak? Dimasi, anpuluganek abidan ilikba wikdisak.

12 Sipsip unun yo isali, mani amin da yo madepsi. Yan do, Sabat bisapmon amin kinda anpulugonen kan, gen teban yapman gan yan dima nandani.”

13 Yan yanek amin kisiri girenjikbi yan iyigit, “Kisitgo anininin a.” Yanban amin unun kisiri anininin aban kilek tan kisiri teri kinda yombem gin agit.

14 Anakwan Parisi amin da kin “Nian anek Yesu anatanen?” yanon da gen panjosit awit.

Yesu unun Pinjop dakon pi amin bamisi

15 Yesu unun Parisi amin da yo an imdo yawit unun kili pindak mudagit, do kokup unun yipmanek kigit. Kinakwan amin morapmi da yolgwit. Anakwa sot amin kisisi panmilip anek

16 Yesu iyi nianen amin kinda unun amin dima yoyini do yansop anyomgut.

17 Yan anakwan Pinjop da kalipsigwan kombi amin Aisaia antagap aban gen yagit unun bami noman tagit. Gen unun yan:

- 18 “On unun oman monjino, nak da naga manjigim.
Nak unun do but dasi galak tan imisat.
Nak da Wupno yipman ibo amin miktimi miktimi egi anan kwan unun gen kokwin kilegisi dakon mibili yoyin tenjenokdisak.
- 19 Unun pidok pidok dima asak, ae dima yan tidosak.
Do kokup pap da kosiron amin kinda da tekni dima nandakdisak.
- 20 Nagal si gawut do asak unun aripmi dima jokgaljak.
Ae lam kimot do asak unun aripmi dima aban kimotjak.
Pi tebai anakwan wigi anpak kilegi da anpak yokwi wutjiban tapmimi mini akdisak.
- 21 Anakwan amin miktimi miktimi egi anan kwan unun da mani do nandan gadan iminek panpulugosak do nandan teban tanjek jomjom akdan.”

Yesu Belsebul gat pi amal yan yawit

(Mk 3.20-30 ae Lk 11.14-23 ae 12.10)

22 Unun bisapmon amin da konni ton amin kinda anan Yesukon anopgwit. Unun amin dabili mini ae kadim. Yesu da anmilip aban gen yanek dabili pisagit.

23 Yan aban minat amin kabi madep da kan wuripdagek yawit, “On amin Dewit dakon monji bo?”

24 Mani Parisi amin da gen unun nandanek yawit, “On amin kon dakon mibiltok amin

madepni Belsebul unun da tapmimon kon yoldak.”

²⁵ Yanba Yesu da nandak nandakni pindak nandanyo anek yan yoyigit, “Miktim kinda da pudan kabi bamori anek emat wamjil kan, unun miktim yokwi tokdisak. Ae kokup pap kinda bo ae yut kinda dakon amin da pudan kabi bamori anek emat wamni kan, ununyo kisi tagi dima egipdan.

²⁶ Yan gin Sunduk da Sunduk yoljak kan, Sunduk da iyi wasen ki kabi bamori anek yo morap kila agak dakon tapmim pasil imdisak.

²⁷ Nak Belsebul da anpuluganban kon yoldat kan, disi dakon notji kon yolgan unun amin kabi ni tapmimon da kon yolgan? Unun amin kabi da genji kokwinigek gulusun yon yan tagi dayini.

²⁸ Mani Pin kop dakon Wup da nak anpuluganban kon yoldat kan, Pin kop dakon Amin Kila Agakni jikon kili abik.

²⁹ “Amin kinda da nian anek amin tebai kinda da yutnon wigi yo kabini tagi timitjak? Mibiltok amin tebai unun nap teban nan waman yipmanek yo kabini tagi timitjak.

³⁰ “Amin nak dakon notno dima, unun da nak uwal an naman. Ae amin nak dima anpuluganban amin panmuwukgaman, unun amin da amin panwasenban wasen kwan.

³¹ “Do yan dayisat, Pin kop da yokwi morap gat ae Pin kop do yanba yokwi tok agak morap tagi wiriritjak. Mani amin kinda Telagi Wup do yanba yokwi tok asak kan, Pin kop da unun amin dakon diwarini dima wiririk imdisak.

³² Amin kinda Amin Dakon Monji do yanba yokwi tok asak kan, Pinjkop da diwarini tagi wiririk imjak. Mani amin kinda Telagi Wup do yanba yokwi tok asak kan, Pinjkop da abisok on miktimon ae don bisap madepmon kisi diwarini unun dima wiririk imdisak.”

*Kindap yokwi unun bami yokwi potdan
(Lk 6.43-45)*

³³ Yesu da sanbenek yan yagit, “Kindap kinda tagisi kan, bami kisi tagi. Ae kindap yokwi kan, bami kisi yokwi. Amin da kindap bami pindagek kindap yokwi bo ae tagi yan pindakgan.

³⁴ Ji tunon amin emari ton yombem. Gen tagisi niansi anek yoni? Yo ni da butjigwan ton unun gen yogokjikon panalon an.

³⁵ Amin kilegi unun burikon yo tagisi morapmi ton, do anpak kilegisi an. Ae amin yokwi unun burikon yo yokwi morapmi ton, do anpak yokwi an.

³⁶ “Mani yan dayisat, gen kokwin bisap madepmon isal dogin gen yum yawit amin morap Pinjkop da mibili nido yawit unun do yoyinban kobogi iyin iyin akdan.

³⁷ Gaga gen yosol unun da tilagon gak amin kilegi bo amin yokwi yan gayikdisak.”

*Amin da Yesu wasok tapmimi ton asak do iyiwit
(Mk 8.11-12 ae Lk 11.29-32)*

³⁸ Gen teban yoyindet amin di gat ae Parisi amin di gat da Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, gak da wasok

tapmimi ton kinda abi kanjek asi gak Pinjkop dakon pi nan asal yan gandanen.”

³⁹ Yanba yan yoyigit, “Amin on bisapmon ekwan unun amin yokwisi gin. Pinjkop dakon pi nan asat yan nandak do wasok tapmimi ton kinda kok do yon. Mani kinda dima kokdan. Kombi amin Jona dakon tilak nanjin kokdan.

⁴⁰ Jona gildat kapbi ae pilin kapbi yan tap kilap da but kagagwan egipgut, yanjin Amin Dakon Monji miktim kagagwan gildat kapbi ae pilin kapbi yan potdisak.

⁴¹ Niniwe amin Jona da Pinjkop dakon gen yoyinban but tobil awit. Mani ji da binapmon amin kinda egisak unun da Jona yapman mudosok, mani ji but tobil dima an. Do gen kokwin bisap madepmon Niniwe amin da pidan agek abisok ekwan amin kabi dakon anpak yokwi unun do yan tenjenokdan.

⁴² Miktim saut tetgin dakon kila amin minjat madep unun Solomon dakon nandan kokwini tagisi iyinjakwan nandak do miktim dubagisikon da apgut. Mani amin kinda oni egisak, unun da Solomon yapmandak, mani geni dima nandan. Do gen kokwin bisap madepmon unun kila amin minjat madep da pidan agek abisok ekwan amin kabi dakon anpak yokwi unun do yan tenjenokdisak.”

Kon aeni tobil abisak
(Lk 11.24-26)

⁴³ Yesu da sanbenek yan yagit, “Kon kinda da amin kinda yipman degek kin miktin kibiri timon agek yik yawot tamo wisisak. Mani tamo kinda dima kosok do

⁴⁴ yan yosok, ‘Nak aeno tobil yut kalip egipgumon kiken.’ Kin kanban yut unun isal tosok ae sibat sibat ikdigan antilim abi kosok.

⁴⁵ Yan kosok, do kin kon 7 kabi iyi yapmanek wagil yokwisi gat timikban kwa unun yutnon egek anpak yokwisi an. Mibiltok unun amin yokwi egipgut, mani abisok unun yapmanek wagil yokwisi egisak. Yan gin abisok yokwi pakpak amin ekwanon yan gin altosok.”

*Yesu dakon menji padik padikyo
(Mk 3.31-35 ae Lk 8.19-21)*

⁴⁶ Yesu minat amin kabi madep gen yoyinakan menji padik padikni panabin yomakon agek Yesu gat yan nandat ak do yawit.

⁴⁷ Yanba yutgwan amin kinda da Yesu iyigit, “Menjo padik padikgo yomakon aben da gak gat yan nandat ak do yon.”

⁴⁸ Yanban iyigit, “Menjo padik padikno unun namin?”

⁴⁹ Yanek pandetni kabikon kisit suganek yagit, “Menjo padik padikno oni.

⁵⁰ Datno Kwen Kokup egisak unun dakon gen guramikgan amin unun menjo padik padikno ae saminoyo.”

13

*Jap yet tñtñok dakon gen
(Mk 4.1-9 ae Lk 8.4-8)*

¹ Uñun gildaron gin Yesu yut uñun yipmanek pakbi idap da ñleñon pabigi yikgit.

² Yigakwan amin morapmisi da opba pindakgit, do bot kindakon wigigit. Boron pawigi yigakwan amin pakbi idap da ñleñon akgwit.

³ Agakwa Yesu da tilak gen kinda yan yoyigit, “Amin kinda uñun jap yet tñtñok do pigaga kigit.

⁴ Jap yet tñtñanakwan diwari kosiron manba minam da abin nawit.

⁵⁻⁶ Ae yeri diwari da miktim tipmi ton timon mawit. Uñun kwenjok tawit, do tepmi kwawit, mani tip kwenon miktim morapmi dima, do geli tagi dima yopba kiwit. Do gildat da win pindakban alek tawit.

⁷ Anakwa jap yet diwari jon keli ton timgwan mawit. Uñun jon keli ton gat kisi kwanek wutjinba kibidawit.

⁸ Ae jap yet diwari da miktim tagisikon man kwawit. Man kwanakwa diwari da bami 100, ae diwari da 60, ae diwari da 30 yan tawit.

⁹ Gen yosot uñun pakyañsi nandani.”

*Tilak gen yogok dakon mibili yoyigit
(Mk 4.10-12 ae Lk 8.9-10)*

¹⁰ Tilak gen uñun yoyin mudanban panDET kabini da abin iyiwit, “Minat amin kabiyu madep gen yoyinek tilak gen ban nido yoyisal?”

11 Yanba yan yoyigit, “Piŋkop da Amin Kila Asak unun dakon mibili pasili tosok unun ji da tagi nandanani do Piŋkop da nandisak, mani unun amin do dima yolisak.

12 Amin nak dakon gen nandanek burikon yipmandak unun amin Piŋkop da sanbenek nandak nandak tagi madepsi imdisak. Mani amin nak dakon gen nandanek burikon dima yipmandak unun amin nak dakon gen diwari nandagit unun pasil imdisak.

13 Mibili yan do tilak gen gin yosot. Amin unun dabil sinjanek koŋ, mani yo kinda dima koŋ, Mirak panek nandan, mani dima nandaba pisosok.

14 Amin da yan anakwa kombi amin Aisaia da kombi gen kinda yagit unun bami toŋ asak. Gen unun yan yagit:

‘Ji bisap morapmisi gen nandakdan, mani mibili dima nandaba pisokdisak.

Bisap morapmi dabil sinjanek kokdan, mani dima kanba pisokdisak.

15 Unun do anek on amin but teban kili awit.

Gen kalugi di gat nandak do kurak tanek mirakni pan sogwit, ae dabilni waman sogwit.

Yan dima awit tam, dabilni ae mirakni ae butniyo da kan nandanjo aba pisanban nagon tobilba tagi panmilip abom.’

16 Mani ji dabilji da tagi pindakgan, ae mirakji da tagi nandan, do ji kisik kisik ekwan.

17 Asisi dayisat, kalip kombi amin morapmi gat ae amin kilegi morapmi gat da yo ji da abisok pindak

nandanjo an unun pindat do but kindap pawit, mani dima pindakgwit. Ae abisok ji da gen nandan unun nandak do but kindap pawit, mani dima nandawit.”

*Jap yet tinjinok dakon mibili yoyigit
(Mk 4.13-20 ae Lk 8.11-15)*

¹⁸ Yesu da sanjenek yan yagit, “Kili jap yet tinjinok dakon tilak gen dakon mibili dayiko nandani.

¹⁹ Amin Pinjok da Amin Kila Asak dakon gen nandanek butni dima pison unun jap yet kosiron mawit unuden. Yokwi Ami da abin gen tagi butnikon ton unun gwayen panjisak.

²⁰ Jap yet tipmi ton timon mawit unun amin kinda yombem. Unun amin Pinjok dakon gen nandanek unun bisapmon gin kisik kisigon da abidosok.

²¹ Mani butnikon geli tagi dima yipban kigit, do bisap pisipmisok akdak. Jigi mibili mibili alatan imni ae Pinjok dakon gen dakon uwal apni bisapmon nandan gadatni yipban wital kisak.

²² Ae jap yet jon keli ton timon mawit unun amin kinda yombem. Unun amin Pinjok dakon gen nandisak, mani miktim dakon yo do nandaba kik asak, ae monen da ankilikban unun do galagisi nandanakwan unun da Pinjok gen witjinban bami dima tosok.

²³ Mani jap yet miktim tagisikon mawit unun amin kinda yombem. Unun amin Pinjok dakon gen nandanek mibili nandan kimokdok. Unun amin bami 100, ae kinda bami 60, ae kinda bami 30 yan tanton an.”

Jon pigaga kwoŋ unun dakon tilak gen

²⁴ Yesu da tilak gen kinda gat yaŋ yoyigit, “Piŋkop da Amin Kila Asak unun yaŋ. Amin kinda da jap yet pigagani kon tiŋtiŋagit.

²⁵ Mani amin dipmin pak mudanakwa uwalni da abin jap yet tagi yopgut unun bikbikgwan jon yokwi dakon yeri tiŋtiŋanek kigit.

²⁶ Jap yet kwanek bami tok do anakwa jon yokwi kisi kwan wiwit.

²⁷ “Kwanakwa pindagek pi monji da kin pi ami analon anek yaŋ iyiwit, ‘Amin tagi, gak pigokon jap yet tagi banjin yopgul kagagwan jon yokwi unun nianon da kwawit?’

²⁸ “Iyinba yaŋ yagit, ‘Uwal kinda da tiŋtiŋagit.’

“Yaŋban iyiwit, ‘Nian nandisal? Kin jon yokwi pilitnen do nandisal bo nian?’

²⁹ “Yaŋba yaŋ yoyigit, ‘Dima. Jon yokwi pilitni kan, jap bami di kisi pilitdan.

³⁰ Yum pindagakwa jap gat jon gat kisi kwanakwa bami pakpak bisapmon jap bami pakpak pi monjino yaŋ yoyiken: Mibiltok ji jon yokwi kindapmon sok do baljan gwilik yopni. Anek jap bami pan ilgek jap yutnokon pawigi yopni.’”

Mastat kindap dakon yeri dakon tilak gen

(Mk 4.30-32 ae Lk 13.18-19)

³¹ Tilak gen kinda gat yaŋ yoyigit: “Piŋkop da Amin Kila Asak unun mastat yet yombem. Amin kinda da mastat yet pinikon kwaokgit.

³² Mastat yet unun jap yet kisi morap dakon pinbi. Yeri moninisisok. Mani kwaotno madepsi kwosok. Jap diwari dakon tagok tagokni unun

yapman mudaneƙ kindap da yan kwosok. Ae kilinƙi madep yopban kinakwa minam morapmi da panabin unjungwan yikgan.”

Yis dakon tilak gen

(Lk 13.20-21)

³³ Yesu da aeni tilak gen kinda gat yan yoyigit, “Pinƙop da Amin Kila Asak unun yis yombem. Minat kinda da plaua idap madep kinda gat iktagildak. Yan anakwan plaua unun kisisi paptan madep tawit.”

Yesu tilak genon daƙin Pinƙop dakon gen yagit

(Mk 4.33-34)

³⁴ Gen morap unun Yesu da minat amin kabi yoyigit unun tilak genon daƙin yagit. Gen noman dima yoyin tenƙenagit. Tilak genin yoyigit.

³⁵ Yan anakwan kombi gen kinda kalip yanbi unun bami ton agit. Gen unun yan: “Nak da ji tilak gen dayiken.”

Yo kalipsi Pinƙop da miktin wasagit bisapmon pasili tawit da ae abisok ton unun do dayiken.”

Jon yokwi pigaga kwon dakon mibili yoyigit

³⁶ Yesu da minat amin kabi madepsi yopmanek yutnon wigakwan panƙetni da Yesukon kinak yan iyiwit, “Jon pigaga kwon dakon tilak gen unun dakon mibili yanbi nandano.”

³⁷ Iyinba yan yoyigit, “Jap yet tagi yopmandak amin unun Amin Dakon Monji.

³⁸ Pi unun on miktin. Anek jap yet tagi unun Pinƙop da Amin Kila Asak da kagagwan ekwan

mīnat amin kabīyo. Ae jon yokwi unun Yokwi Ami dakon mīnat amin kabīyo.

³⁹ Anek uwal jon tīntīnagit unun Sunduk, ae jap pakpak bisap unun mīktim da mudosak bisap madep. Ae jap bami pakpak pi monji unun Pin kop dakon anelo kabini.

⁴⁰ “Amin da jon pilik kindapmon soson unuden gin bisap mudok mudogikon yan gin altokdisak.

⁴¹⁻⁴² Amin Dakon Monji unun anelo kabini yabekban unun da yo morap yokwi agak dakon yo panalon an gat ae yokwi pakpak amin gat kisi Iyi Kila Asak da kagagwan ban pilik maba kindap tepmisi sosok unungwan pigikdan. Pigi unungwan kunam tagek iyon iyon yanek egipdan.

⁴³ Unun bisapmon amin kilegi kabi Datni da Amin Kila Asak da kagagwan gildat da tenjentosok unuden tenjentanek egipdan. Nak da gen yosot pakyan si nandani.”

Monej witjinbi dakon tilak gen

⁴⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, “Pin kop da Amin Kila Asak unun monej kinam kinda witjinbi yombem. Amin kinda da monej kinam kinda mīktim kagagwan yipbi nan kan kwan aeni anki sibigit. Anek but galak nandanek yo kabini tan imgwit unun kisi aminon yuman nanek unun dakon moneji ban unun mīktim tim yuman nagit.”

Kindirin mani tonji dakon tilak gen

⁴⁵ Yesu da sanbenek yan yagit, “Ae Pin kop da Amin Kila Asak unun monej ilit amin kinda

yombem. Uñun amin yo tomni wikwisi wisin pindat do pi asak.

⁴⁶ Anek kindirin kinda wagil mani tonji tomni wukwisi kinda kosok bisapmon kin yo kabini tan imgwit unun kisisi aminon yuman nanek unun dakon monenji ban unun kindirin tagisi yumgut.”

Tap kilap simil simil yik dakon tilak gen

⁴⁷ Yesu da sanjenek yan yagit, “Aeno tilak gen kinda dayiko nandani. Pin kop da Amin Kila Asak unun tap kilap simil simil yik yombem. Amin da unun yik pakbi idapgwan yipba pikwan tap kilap mibili mibili yikgwan pikwan.

⁴⁸ Pigi tujanba ilikba ilenikon wikwan yigek tap kilap kokwinikgan. Tagi amin idap madepmon yopmanek yokwi amin maba kwan.

⁴⁹ Miktin dakon bisap mudosak bisapmon yan gin altokdisak. Anelo kabi da abin amin yokwi amin kilegi da bikbigon ekwan unun timitdan.

⁵⁰ Timigek maba kindap tebanon pigek unungwan kunam tagek iyon iyon yanek egipdan.”

⁵¹ Yan yanek Yesu da panjetni yan yoyigit, “Gen morap dayisat unun dakon mibili nandan mudon bo dima?”

Yoyinban iyiwit, “O, nandan mudoman.”

⁵² Yanba Yesu da yoyigit, “Gen teban dakon yoyindet amin Pin kop da Amin Kila Asak unun dakon mibili kaluk nandanek nandan gadasak unun yut kinda dakon ami yombem. Unun amin yo kabi yopyop tamonikon kin yo kalugi ae kalipmi kisi panabin amin yolisak.”

Nasaret amin da Yesu do kurak tan imgwit

(Mk 6.1-6 ae Lk 4.16-30)

⁵³ Yesu unun tilak gen morap yoyin mudanek unun kokup yipmanek

⁵⁴ iyi da kokupmon kigit. Unudon Juda amin da muwut muwut yutnon wigi amin yoyin degakwan tamtam yanek yan yawit, “Nandan kokwin tagisi ae wasok tapmimi ton agak dakon tapmim dukwan ban pagit?”

⁵⁵ Unun kisit kilda dakon monji. Meni unun Maria, ma? Ae padik padik kabini Jems, Josep, Saimon ae Judas, ma?

⁵⁶ Anek samini kabi bikbik ninon ekwan. Yo morap unun dukon timikgit?”

⁵⁷ Yan yanek kurak tan iminek nandaba pinban imgwit.

Yan nandanek egakwa Yesu da yan yoyigit, “Kombi amin kinda iyi dakon kokupni ae diwatniyo da nandaba pinban iminakwa miktin diwarikon amin da nandaba wikwan iman.”

⁵⁸ Amin unun dima nandan gadan imgwit, do Yesu unudon wasok tapmimi ton morapmi dima agit.

14

Erot da yanban Jon anakgwit

(Mk 6.14-29 ae Lk 3.19-20 ae 9.7-9)

¹ Kila amin madep Erot unun Yesu dakon gen bin nandanek

² oman amin kabini yan yoyigit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin unun kimoron da pidak, do

wasok tapmimi tonj agak unun dakon tapmim tan imisak.”

³⁻⁴ Kalip Erot da padige Pilip dakon minjatni Ero dias tuwil pagit. Aban Jon da Erot yan iyigit, “Gak gen teban yapmanek padigigo dakon minjatni tuwil pal. Unun tagi dima.” Gen unun nandanek Erot da obip amini yabekban kin Jon abidanek nap teban nanj wamanj dam tebanon yipgwit.

⁵ Erot unun Jon anjakban kimotjak do nandagit, mani amin da Jon unun kombi amin kinda yan nandawit. Do amin do pasalek Jon dima anjakgit.

⁶ Don Erot dakon altok altok bisap do nandanek jap noknok awit bisapmon Erodias dakon gwi da kap aban Erot da kanek nandaban yo madepsi agit.

⁷ Anek yan teban tok kinda anek yan iyigit, “Yo nido nayiki, tagi gabenj.”

⁸ Iyinjban menji da gwi nandak nandak iban Erot yan iyigit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin unun dakon busunji idapmon yipmanj nabi.”

⁹ Gen yan yanban Erot burikon jigi nandagit, mani amin jap nawit unun da injamon yan teban tok agit unun do pasalek gen yagit dima kirinjigit. Obip amini yoyinjban minjatjok da gen iyigit unudenj anek

¹⁰ dam tebanon kin Jon dakon busunji mandanj dagawit.

¹¹ Mandanj daganj idapmon yipmanj anabinj minjatjok unun do iba anki menji do imgut.

¹² Anjakwan Jon dakon panjetni da kin bumjotni abidanj anki wayikgwit. Wayigek kin Yesu unun

dakon geni iyiwit.

*Yesu da amin 5 tausen do jap yomgut
(Mk 6.31-44 ae Lk 9.10-17 ae Jon 6.1-13)*

¹³ Yesu unun Jon anakba kimakgit dakon gen bin nandanek iyi gin bot kinda abidanek miktin amini minikon kigit. Kinakwan minat amin kabi madep Yesu unudon kisak yan nandanek kokupni yopman yopman anek pakbi idap ilenji nan yol ankiwit.

¹⁴ Anakwa bot unun panji ilenikon agakwan Yesu pin ilenikon winjek amin kabi madepsi pindak bupmi nandanek sot amin panmilip agit.

¹⁵ Anakwan pilindo pandetni da abin Yesu yan iyiwit, “Miktin amini minikon ekwaman, ae gildat kili pigikdisak, do yoyinbi amin kabi madep kokup monin monin kinjek iyi do jap yuman noni.”

¹⁶ Yanba yan yoyigit, “Nido kini? Disi jap yomgut.”

¹⁷ Yoyinban yan yawit, “Ninon jap morapmi dima. Bret kisit kinda ae tap kilap bamori dagin tan niman.”

¹⁸ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Unun nagon panopni.”

¹⁹ Yan yanek amin morap jon timon yitni do yoyigit. Anek bret kisit kinda ae tap kilap bamot pabidanek Kwen Kokup sintanek gisamikgit. Yan anek bret jokgalek pandetni do yoban unun da amin do yomgwit.

²⁰ Yoba timik amin morap kisisi aripmisi nawit. Nanba bret diwat tawit unun pandetni da similba yik madepsi 12 kabi yan tugawit.

21 Wili 5 tausen da jap nawit. Ae miñat monjiyo jap nawit unun dima manjikbi.

*Yesu pakbi idapmon baman baman kigit
(Mk 6.45-52 ae Jon 6.16-21)*

22 Yesu pañdet kabini boron wigek pakbi idap teri kinda unun da kalip wigini do yoyigit. Kijakwa Yesu miñat amin kabi madep yoyinban kiwit.

23 Yoyinban kijakwa iyi gin ilen kindakon bisit ak do wigigit. Wigi gildat pigakwan iyi gin ilenon egipgut.

24 Yesu ilenon egakwan pañdet kabini boron da kin dubak tanakwa mirim da abin bot tomnikon tidanakwan pakbi da madepsi tamaligakwan bot tobil tobil agit.

25 Kili wisawisa do Yesu da pakbi idapmon baman baman kin pañdetni kabikon noman tan yomgut.

26 Pakbi idapmon baman baman apban kanek pañdetni si pasalgwit. Anek “Kon kinda abisak!” yan yanek yan tidawit.

27 Yan tidanakwa unudon gin Yesu da yan yoyigit, “Ji si teban tanek egipni. Nak naga abisat. Dima pasolni.”

28 Yoyinban Pita da iyigit, “Amin Tagi, gaga abisal kan, yanbi pakbi kwenon da baman baman gagon opbo.”

29 Iyiban Yesu da yagit, “Kili op.” Yan yanban Pita da bot yipmanek pin pakbi kwenon bamanek Yesukon kigit.

³⁰ Kinjakwan mirim unun tebai aban kan pasalek pakbi kagagwan timisok di pigek yan tidanek yagit, “Amin Tagi nak anpuluga!”

³¹ Yan tidanban unudon gin Yesu da Pita abidanek yan iyigit, “Gak nandan gadatgo pisipmi, nido but bamot asal?”

³² Yan iyinban boron wigakwal mirim dagagit.

³³ Daganakwan boron yikgwit amin unun Yesu gawak iminek yawit, “Asisi, gak Pinkop dakon Monji.”

Genesaret miktimon Yesu da sot amin morapmi panmilip agit

(Mk 6.53-56)

³⁴ Pakbi idap teri kinda Genesaret miktimon kin ilenikon wigakwan

³⁵ unun miktim amin da Yesu kan nandanjo awit. Kan nandanjo anek Yesu abik dakon gen bin sanbenba miktim teri teri kigit. Kwan nandanek sot amin kisisi panabij yopmanakwa

³⁶ sot amin da Yesu dakon paba pigik diwatni igayik do bisit tebai iyiwit. Igayiwit amin unun kilek tan mudawit.

15

Pinkop dakon gen teban da babik dakon gen yapmandak

(Mk 7.1-13)

¹ Parisi amin diwari gat ae gen teban yoyindet amin diwari gat Jerusalem kokup papmon da obinek Yesu yan iyiwit,

² “Nido pan̄det kab̄igo bab̄ik dakon gen teban yapman̄ek kisirī d̄ima sugan̄ek jap non̄?”

³ Yan̄ba Yesu da yan̄ yoȳigit, “Ji Pin̄kop dakon gen teban yipman̄ek bab̄ikji dakon gen pan̄teban an̄ek un̄un ban̄ pan̄ ekwan̄. Un̄un tagī d̄ima.

⁴ Pin̄kop da yan̄ yagit,
 ‘Ji men̄ datyo dakon pin̄bi egek geni guram̄itni’
 ae kind̄a gat yan̄ yosok,
 ‘Amin̄ kind̄a da men̄ datyo do gen yokwi kind̄a
 yosak kan̄, un̄un amin̄ si an̄akba kimotjak.’

⁵ Mani ji da amin̄ gulusun̄ yoȳin̄ degek yan̄ yoyan̄,
 ‘Men̄ datyo do nandaba wikwanek yo kabi un̄un do
 pan̄pulugogi un̄un Pin̄kop do paretni kan̄ un̄un tagī’
 ji da sun̄ yan̄ yoyan̄.

⁶ Ji yan̄ an̄ek bab̄ikji dakon gen teban guram̄igek
 Pin̄kop dakon gen teban maba kisak.

⁷ Ji jamba but amin̄, Pin̄kop da kombi amin̄ Aisaia
 dakon nandak nandak an̄tagap aban̄ ji do gen yan̄si
 mandagit:

⁸ ‘Un̄un amin̄ kabi gen kaga dagin̄ nak man madep
 naman̄,
 mani but dasi nak d̄ima nandan̄ naman̄.

⁹ Iyī dakon gen teban do, “On un̄un Pin̄kop dakon
 gen” yan̄ yan̄ek amin̄ yoȳin̄ dekkan̄.
 Nak gawak naman̄ un̄un koko yo isali asak.’ ”

*Yo noknogī da amin̄ dakon but d̄ima an̄upbal asak
 (Mk 7.14-23)*

¹⁰ Yesu da min̄at amin̄ kabi madep yan̄ ilikban
 apba yoȳigit, “Gen dayiko mirak yopman̄ek nand-
 aba pisosak.

¹¹ Yo si nono pikwan̄ un̄un do Pin̄kop da nanda-

ban yokwi dıma asak. Mani gen yomaŋ uŋun do Piŋkop da nandaban yokwi tosoŋ.”

¹² Yaŋ yaŋban paŋdetni da obıŋ yaŋ iyıwıt, “Gen on yaŋaki Parisi amın dakon but yokwi toŋ gak uŋun dı nandısal, bo dıma?”

¹³ Yaŋba Yesu da yaŋ yoyıgıt, “Kwen Kokup Datno yo iyı dıma kwaokgıt uŋun gelımbıl pılık mudokdısak.

¹⁴ Ji on amın do nandaba kık dıma ani. On amın kosıt yolık amın dabılı mıni yombem. Dabılı mıni kında da notni kında kosıt yolısak kaŋ, kısı bamot gapmakon mokdamal.”

¹⁵ Yaŋban Pita da Yesu yaŋ iyıgıt, “Gak amın tilak gen yoyıl uŋun dakon mibılı tagı niyınbı nandanen?”

¹⁶ Yaŋban Yesu da yaŋ yagıt, “Jiyo kısı dıma nandan pısoŋ?”

¹⁷ Jap morap nomaŋ uŋun kwasopninon pıgek kosiri naŋ abıgısak.

¹⁸ Mani gen yokwi yomaŋ uŋun nandak nandakninon da wıŋ butnin paŋupbal asak.

¹⁹ Yo uŋun yaŋ do yosot: nandak nandak yokwi, amın dapba kimot, yumabi aŋpak mibılı mibılı, kabo, topmon da gen pikon yopyop, ae yaŋba yokwi tok.

²⁰ Amın da uŋun aŋpak morap aŋakwa Piŋkop da pındakban yokwi aŋ. Mani ji kısıtji dıma sugaŋek jap noŋ uŋun da yokwi dıma asak.”

*Kenan mıŋat kında Yesu nandan gadaŋ imgut
(Mk 7.24-30)*

21 Yesu kokup unun yipmanek Tair ae Saidon kokup bamot tomal unudon kigit.

22 Kinj altanakwan Kenan minat kinda unudon egipgut unun da abin yan tidanek yan yagit, “Amin Tagi, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam! Gwano kon da madepsi anupbal asak.”

23 Yanban Yesu da gen kobogi kinda dima iyigit. Anakwan pandet kabini da obinek Yesu yan iyiwit, “Minat on yan tidanek jigi nininek noldak. Unun tagi dima. Iyinjbi kwan.”

24 Yanba Yesu da yan yagit, “Pinkop da nak Israel amin sipsip kabini pasilbi unun banjin panpulugoken do yabekgit.”

25 Yanban nandanek minat da abin gawak iminek yan iyigit, “Amin Tagi, anpulugoki dosi nandisat!”

26 Yan yanban Yesu da iyigit, “Minat monjiyo dakon jap pinan do yomyomi mini.”

27 Yanban minat da yan iyigit, “Amin Tagi, bami yosol, mani pinan tewigi da tamokon da jap jimjim mon unun tagi non.”

28 Yanban Yesu da nandanek yan iyigit, “O minat, nandan gadatgo unun wukwisi. Yo nido yal unun yan gin altan gamdisak.” Yan iyinakwan unudon gin gwi kilek tagit.

Yesu sot amin morapmi panmilip agit

29 Yesu unun kokup yipmanek Galili Pakbi Idap da ilenikon kigit. Kinjek unudon da ilen kindakon pawigi yikgit.

30 Pawigi yigakwan minat amin kabi madepsi da sot amin morapmi panapgwit. Kandapmi yokwi ae gireniki, dabili mini, amin kadim, ae sot

mibili mibili ton unun Yesu da buron panabin yopmanakwa panmilip agit.

³¹ Anakwan kadim da gen yawit, ae kandapmi yokwi ae gireniki da kosit agipgwit, ae dabili mini da sintawit. Amin da unun pindagek Israel dakon Pin kop do tamtam yanek ankisiwit.

*Yesu da amin 4 tausen do jap yomgut
(Mk 8.1-10)*

³² Yesu da pandet kabini yan yoban apba yan yoyigit, “On minat amin kabiyon nin gat gildat kapbi egipmaman. Kili japni kisi nan mudan, do nak bupmi nandan yomiat. Jap dima yominek yabetno kini kan, kosiron inam kimot anek man potdan.”

³³ Yanban pandetni da yan iyiwit, “On miktin amini minikon bret morapmi dukon ban on minat amin morapyo yomno noni?”

³⁴ Yanba yoyigit, “Jikon bret nian da ton?”

Yanban yawit, “Ninon bret 7 ae tap kilap monigok bamorisok dagan tan niman.”

³⁵ Yan yanakwa Yesu da minat amin kabiyon madep miktimon pabin yitni do yoyigit.

³⁶ Yoyinban yigakwa Yesu da bret 7 kabi gat ae tap kilap gat timik Pin kop ya yan iyinek pudan pandetni do yoban unun da amin do yoba nawit.

³⁷ Kisi aripmisi nanba jap diwat tawit unun pandetni da timigek yik madepsi 7 kabi similgwit.

³⁸ Wili 4 tausen da jap nawit. Ae minat monjiyo jap nawit unun dima manjiki.

³⁹ Yesu unun minat amin kabi madepsi yoyinban kinakwa iyi boron wigek Magadan tet do kigit.

16

*Yesu da wasok tapmimi toŋ asak do iyiwit
(Mk 8.11-13 ae Lk 12.54-56)*

¹ Parisi amin ae Sadyusi amin diwari da Yesu anƙewal do anek opgwit. Asi Piŋkop dakon pi nan asak bo dima yan do wasok tapmimi toŋ kind a ban koni do iyiwit.

² Iyinjba yoyigit, “Gildat pigik do anakwan ji yan yon, ‘Kwen gami asak, do anwa bisap tagisi.’

³ Ae wisa dagokdosi ji yan yon, ‘Gikwem pili ae kwen gami asak, do sikak mirimyo akdisak.’ Ji gildat wisayo pindagek kokwin tagisi an, mani abisok bisap ekwaman unun kanek kokwin tagi dima an.

⁴ Amin on bisapmon ekwan unun amin yok-wisi gin. Piŋkop dakon pi nan asat yan nandak do wasok tapmimi toŋ kind kok do yon. Mani kind dima kokdan. Kombi amin Jona dakon tilak nan gin kokdan.”

Yan yoyin ek yopman kigit.

*Parisi ae Sadyusi amin dakon yis dakon tilak gen
(Mk 8.14-21)*

⁵ Yesu gat pan detni gat pakbi idap teri kind kiwit bisapmon pan detni bret do injanek kiwit.

⁶ Yan aba Yesu da yan yoyigit, “Ji Parisi gat ae Sadyusi amin gat unun dakon yis do pakyan si kan kimotni.”

⁷ Yan ban notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Ninon bret mini unun do bo yosok?”

⁸ Gen unun yanba Yesu burikon da pindak nandanayo anek yan yoyigit, “Ji nido ninon bret mini yan yon? Ji nandan gadatji pisipmi!

⁹ Ji butji sigin pakyan si dima nandan pison, ma? Nak bret 5 kabi ban amin 5 tausen do yobo nanakwa diwari yik morapmi similba tugawit ji unun do si inon?

¹⁰ Ae bret 7 kabi ban amin 4 tausen do yobo nanakwa diwari yik morapmi similba tugawit ji unun do si inon?

¹¹ Nak bret do yat yan nandan, ma? Dima. Ji Parisi gat ae Sadyusi amin gat dakon yisni do pakyan si kan kimotni, nak unun do dayit.”

¹² Yan yanban nandanek buri pisawit. Bret dakon yis do dima yosok, Parisi gat ae Sadyusi amin gat dakon yoyindetni toptopmi do kan kimotnen do yosok yan nandawit.

*Pita da Yesu dakon mibili yan tenjenagit
(Mk 8.27-30 ae Lk 9.18-21)*

¹³ Yesu Sisaria Pilipai kokup pap ankapmat anek pan detni yan yoyigit, “Amin da Amin Dakon Monji do namin amin kinda yan yon?”

¹⁴ Yanban iyiwit, “Diwari da Jon Telagi Pakbi Sogok Amin yan yon, ae diwari da Elaija yan yon, ae diwari da kombi amin Jeremaia, bo kombi amin nwanjwari kinda yan yon.”

¹⁵ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ae disi nak do namin yan yon?”

16 Yan yoyinban Saimon Pita da yan iyigit, “Gak Kristo, Pinƙop egip egipmi ton unun dakon Monji egisal.”

17 Yanban Yesu da yan iyigit, “Saimon, Jon dakon monji, gak kisik kisik tagi abi. Gen yal unun miktim amin kinda da dima goligit. Kwen Kokup Dat da iyi goligit.

18 Nak yan gayisat, mango unun Pita. Anakwan tip unun da kwenon panmuwukbi kabino panmuwuk yopbo Tipdom dakon tapmim da aripmi dima pabin yopmanakwan toktogisi tan an kikkisak.

19 Pinƙop da Amin Kila Asak unun dakon yoma witdal gaben. Gen miktimon yan anteban abi, Kwen Kokupmon Pinƙop da yan gin yan anteban asak. Ae gen miktimon yan witdalbi, Kwen Kokupmon Pinƙop da yan gin yan witdaljak.”

20 Yan yanek Yesu da panɗetni dima yoni do kirinik yominjek yan yoyigit, “Nak Kristo egisat unun amin kinda dimasi iyini.”

Yesu kimot bisapni kwan tanakwan panɗetni da iyi dakon anpak ani do yoyin dekgit

(Kilapmi 16.21-20.34)

Kimagek pidosak unun dakon but piso yagit

(Mk 8.31-9.1 ae Lk 9.22-27)

21 Unun bisapmon Yesu da wasanek yo noman tan imdan unun do panɗetni yoyinjek yan yagit, “Nak Jerusalem kokup papmon kinjek kila amin,

ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae gen teban yoyindet amin unun da yo yokwisi an naminek nikba kimotdisat. Anek gildat kapbi anakwan Pin kop da aban pidokdisat.”

²² Yanban Pita da unun gen nandaneke Yesu ilenikon anki tebai yan iyigit, “Amin Tagi! Unun yo morap dimasi altan gamni!”

²³ Yanban Yesu da Pita yan iyigit, “Sunduk gak nepman det! Kosit sopsop dima annam. Gak Pin kop dakon nandak nandak nan dima yoldal, gak amin dakon nandak nandak nan yoldal.”

²⁴ Yan yanek Yesu da pandetni yan yoyigit, “Amin kinda nak nol do nandisak kan, unun amin iyi dakon galaktok morapni kisi yopman mudaneke tilak kindapni guramigek nak noljak.

²⁵ Amin kinda iyi dakon yiyitni tagisi tosak do nandaneke pi madep asak kan, egip egipni pasil imjak. Mani amin kinda nak do nandaneke egip egipni do nandaban yo madep dima asak kan, unun amin egip egip dagok dagogi mini abidosak.

²⁶ Amin kinda da miktin dakon yo morap pan egakwan egip egipni pasiljak kan, unun yo morap da nian anek anpulugoni? Bo egip egipni aeni abidok do tomni nina yumjak?

²⁷ Amin Dakon Monji unun Datni dakon tilimni gat ae anelo kabini gat apdisak. Unun bisapmon minat amin morapyo anpakni awit unun da aripmon tomni yomdisak.

16:24: Mt 10.38; Lk 14.27 **16:25:** Mt 10.39; Lk 17.33; Jn 12.25

16:26: Mt 4.8-9 **16:27:** Kap 62.12; YT 24.12; Mt 25.31; Ro 2.6; PA 22.12

²⁸ Nak asisi dayisat, on akgañ kabikon da di dima kimagek egakwa gin Amin Dakon Monji unun kila amin madep mani panek apban kokdan.”

17

Yesu dakon giptimi kulabik agit

(Mk 9.2-13 ae Lk 9.28-36)

¹ Gildat 6 kabi mudanakwa Yesu da Pita, Jems ae padige Jon yoyinban bunon yolba ileñ dubagi kindakon pawigi iyi gin egipgwit.

² Heñon egek kanakwa Yesu dakon giptim ñwakñwarisi agit. Anakwan tomno dabilniyo gildat da yañ tenñenagit. Ae imalniyo kisi kwakwagisi ae tenñeni tonji agit.

³ Yan aban kanakwa Moses gat Elaija gat altanbal Yesu gat gen yañ nandatyo aba pindakgwit.

⁴ Yan anakwa Pita da Yesu iyigit, “Yoyinñet, nin idon egip do tagisi nandaman. Gak da tagi yañ nandabi kan, nak da yut kabeñ kapbi abeñ. Kinda gak do, kinda Moses do ae kinda Elaija do abeñ.”

⁵ Pita da gen yanakwan gin gikwem tenñeni madep da piñ ilimik yominakwan gen kinda ungunwan da yañ noman tagit, “Unun Monjino, but dasi galak tañ imisat, ae unun do nandabo wagil tagisisi asak. Ji geni nandani.”

⁶ Panñetni gen unun nandanek miktimon man pagek madepsi pasal nimmimikgwit.

⁷ Yan aba Yesu da abin giptimikon witñinek yañ yoyigit, “Ji dima pasalek pidabit.”

⁸ Yan yanban pidan kwen sinñanek amin bamot dima pindakgwit, Yesu nanñin kawit.

⁹ Heñon da tobil piñek Yesu da yañ yoyigít, “Yo unun pindañ unun dakon gen amin kindá dima iyini. Anakwa Amin Dakon Monji kimoron da pidosak unun bisapmon tagi yoyini.”

¹⁰ Pañdetni da Yesu yañ iyiwit, “Gen teban yoyiñdet amin da gen kindá yañ yon, ‘Elaija mibiltok abinjakwan Kristo unun bunon apjak.’ Gen unun nido yon?”

¹¹ Iyiñba Yesu da gen kobogi yañ yoyigít, “Gen unun bami yon. Elaija da abin yo morap pañkaluk akdisak.

¹² Mani Elaija kili apgut, aban amin da dima kañba pisagit, do galaktokni yolek yo yokwi mibili mibili an ingwit. Ae Amin Dakon Monji ununyo kisi yo yokwi mibili mibili yañ gin animdañ.”

¹³ Yañ yañban pañdetni da Jon Telagi Pakbi Sogok Amin do yosok yañ nandaba pisagit.

*Yesu da monji kindá koñni yol ingut
(Mk 9.14-29 ae Lk 9.37-42)*

¹⁴ Yesu gat pañdetni kapbi gat ileñon da piñ miñat amin morapmi muwukgwit kabikon kinakwa amin kindá da abin Yesu da buron gawagek yañ iyigít,

¹⁵ “Amin Tagi, gak monjino do bupmi nandan ibi! Unun bisap morapmi tebaisi nimnimigek jigi tepmiyo madepsi pasak. Anek bisap morapmi kindapmon mosok bo ae pakbi kagagwan man pigisak.

¹⁶ Nak pañdet kabigokon anikiko anmilip ak do antidok ayiñ.”

¹⁷ Yañban Yesu da yañ yagit, “Ji nandan gadatji mini amin, ji anpakji yokwisi. Nak bisap nian da ji

gat egek jigisi guramık daben? Monji unun nagon anopgut!”

¹⁸ Yan yoyinban anopba Yesu da kon unun gen tebaisi iyinban win abiginakwan unun bisapmon gin monji unun kilek tagit.

¹⁹ Anakwan don pandetni iyi gin obin Yesu yan iyiwit, “Nin nido kon unun yol do antidok aman?”

²⁰⁻²¹ Yanba yan yoyigit, “Ji dakon nandan gadatji unun pisipmisi, yan do anek antidok ayin. Nak asisi dayisat, ji dakon nandan gadatji unun moninisisok, mastat yet yombem tan damisak kan, ji kabap on iyinba tuwil ki timi kindakon tagi kisak. Ae pi morap kisi tagi ani.”

²² Yesu pandetni gat Galili miktimon muwugek yan yoyigit, “Amin Dakon Monji amin da uwal da kisiron yipba

²³ unun da anakba kimotdisak. Anakwa gildat kapbi anakwan Pin kop da kimoron nan aban pidokdisak.” Gen unun yanban nandanek bupmisi nandawit.

Yesu Telagi Yut Madep do takis yomgut

²⁴ Yesu gat pandetni gat Kapaneam kokupmon kin altaanakwa Telagi Yut Madep dakon takis timit timit amin da Pitakon kin yan iyiwit, “Yoyindeggo Telagi Yut Madep do takis yopmandak bo dima?”

²⁵ Yanba Pita da yagit, “O, yopmandak.”

Pita da yan yoyinek yutnon wigi gen kinda dima yanakwan Yesu da kalip yan iyigit, “Saimon gak nian nandisal? On miktimon kila amin madep

17:19: Mt 10.1 **17:20-21:** Mt 21.21; Mk 11.23; Lk 17.6; 1Ko 13.2

17:22: Mt 16.21 **17:24:** TP 30.13; 38.26

madep takis timikgan, unun takis namin da yopmangan? Iyi dakon monjini da bo amin nɔwakɔwari da yopmangan?”

²⁶ Yanban Pita da yagit, “Amin nɔwakɔwari da yopmangan.”

Yanban iyigit, “Yanɔdo, iyi dakon monjini da takis dima yopmangan.

²⁷ Mani nin takis dima yopnen kan, uwal anɔnimɔan. Do gak pakbi idapmon kin nap yipbi pikwan tap kilap mibiltok anɔtjak unun da gen kakon monen kindan tanban kokɔsal. Unun monen nan nit do Telagi Yut Madep do takis yopbi.”

18

Mibiltok amin egip egip dakon gen (Mk 9.33-37 ae Lk 9.46-48)

¹ Unun bisapmon paɔdetni da Yesukon kinɔk yan iyiwit, “Pinɔkop da Amin Kila Asak da kagagwan namin da amin diwari yapmanɔk man madepni ton?”

² Yanba Yesu da amin monin kindan iyinban opban paɔdetni da bikɔigon yipban agakwan

³ yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, ji kulabik anɔk amin monin da tilagon dima egipni kan, ji Pinɔkop da Amin Kila Asak da kagagwan dima egipɔan.

⁴ Amin kindan iyi do nandaban pinakwan amin monin da tilagon egipjak kan, unun amin Pinɔkop da Amin Kila Asak da kagagwan man madepni ton.

⁵ Ae amin kinda da amin moniŋ oden kinda nak nandan gadan namiŋek egakwan anpulugosok kaŋ, unun amin nak naŋ anpulugosok.”

⁶ Yesu da saŋbenek yaŋ yaŋi, “Amin kinda da amin moniŋ kinda nak nandan gadan namiŋek egakwan yokwi asak do yabetjak kaŋ, unun dakon kobogi yokwisi. Yabet dima anjakwan amin da wit misiŋit tip madep tegikon wamaŋ maba tap ilarigwan piŋek kimotjak kaŋ unun tagi.

⁷ “Miktimon amin ekwan, awa! Amin diwari da yokwikon depdan. Mani yokwi ani do yabetdan amin, awa!

⁸ “Kisitgo bo kandapgo da yokwi aki do gayinban kaŋ, mandan dagan mabi kisak. Gwinimbil egek Tipdomon kindap tebanon piŋiki yaŋ do kisitgo bo kandapgo mandan daganek tagapmi egip egip dagok dagogi mini do amin aki.

⁹ Ae dabilgo da yokwi aki do gayisak kaŋ, pilik mabi kisak. Gwinimbil egek Tipdomon kindap tebanon piŋiki yaŋ do dabilgo kinda piligek tagapmi egip egip dagok dagogi mini do amin aki.

¹⁰⁻¹¹ Ji kaŋ kimotni. Amin moniŋ dakon aneloni Kwen Kokupmon Pinƙop da inamon toktogisi ekwan. Do amin moniŋ do nandaba yo isali dima ani.”

Sipsip pasilbi dakon tilak gen

(Lk 15.3-7)

¹² Yesu da saŋbenek yaŋ yaŋi, “Ji nian nandan? Amin kinda sipsipni 100 kabikon da kinda pasiljak kaŋ, nian asak? Kaŋ 99 kabi ileŋ obakon yopban

jap nanek egakwa kalonji pasiljak unun wusik do kisak.

13 “Nak asisi dayisat, sipsipni kan kwosak bisapmon but galak madepsi nandakdisak. 99 kabi dima pasilgwit unun do tagi nandisak. Mani kalonji pasiljak nan kan kwokdisak unun do kisik kisik madepsi nandakdisak.

14 Yanjin Kwen Kokup Datji da amin monin kinda pasiljak do dima galak toso.”

Not yokwi aban anmilip ak dakon gen

15 Yesu da sanbenek yan yagit, “Notgo kinda yokwi angaban kan, kin kanbi disilgin gen unun yan anmilip ak do pi anjil. Gengo nandan yawokban kan notgo abidanbi gagakon apjak.

16 Mani gengo dima nandan yawokban kan, amin kalonji bo bamori yan timikbi kini. ‘Yan anek ji amin bamori bo kapbi da gen unun tagi anteban ani.’

17 Unun amin kapbi dakon gen dima nandisak kan, kin panmuwukbi kabikon mibilni yoyini. Anek panmuwukbi kabi dakon gen dima nandisak kan, unun amin yokwisi asak. Unun amin do Pin kop dima nandan iman amin ae takis timit timit amin yan nandan imni.

18 “Nak asisi dayisat, gen miktimon yan anteban asal, Kwen Kokupmon Pin kop da yan gin yan anteban akdisak. Ae gen miktimon yan witaldal, Kwen Kokupmon Pin kop da yan gin yan witaldisak.

19-20 “Nak sanbenjek yan dayisat, on miktimon amin bamori bo kapbi nak da manon da muwutni kan, nak bikbiknikon egipben, do but kalon anek yo kinda do bisit yoni kan, Datno Kwen Kokup egisak unun da tagi damjak.”

Pi monji bupmini mini dakon tilak gen

21 Unun bisapmon Pita da abin Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, notno kinda da yokwi anaban kosiri nian da yokwini yopman iben? Kosiri 7 kabi bo nian?”

22 Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak yan gayisat, yokwini kosiri 7 kabi dima, yokwini yopman ibi kosiri 77 kabi yan asak.

23 “Nandani, Pin kop da Amin Kila Asak unun yan. Kila amin madep kinda pi monjini da goman an imgwit, unun gomani pan kilek ak do nandagit.

24 Wasanek gomani pan kilek anakwan amin kinda anan opgwit. Unun amin goman monej 50 milion danari.

25 Mani goman unun sopsop dakon monej unun da aripmon dima tan imgut. Do kila amin madep da unun amin gat gwakni gat oman amin egakwa tomni do amin da monej iba gomani sopjak do yagit. Ae yo morapni yuman nan mudanek unun dakon monej ban gomani sopjak do amin tagini da gen tebai yagit.

26 “Oman monji gen unun nandanek amin tagi nwanben an iminek bisit tebai yan iyigit, ‘Butgo yawori tanakwan egaki don gomango kisisi sopben.’

27 Yan yanban amin tagini da bupmi nandan iminek goman madepni yipman iminakan isal kigit.

28 “Anakwan oman monji unun wanga pigi pi isalni kindan unun goman moneji 10 danari tan imgut unun kagit. Kanek tegikon tebai abidanek gen tebai yan iyigit, ‘Gomano agil unun panop!’

29 “Pi isalni unun geni nandanek njakben an iminek bisit tebai yan iyigit, ‘Butgo yawori tanakan egaki don gomango gaben.’

30 “Mani geni dima nandanek pi isalni abidan anki dam tebanon yipmanek gomani iminek don wanga pisak do yagit.

31 Anakwan pi isalni diwari da kanek buri yokwi tanba kin amin taginikon yo unun agit do iyiwit.

32 “Yanba nandanek amin tagi unun da oman monji unun iyinban opban yan iyigit, ‘Gak pi monji yokwi. Gak bisit tebai nayinbi goman kisisi yipman gamit.’

33 Nak da bupmi nandan gamit, gak nido pi isalgo do bupmi yan gin dima nandan imil?”

34 Yan yanek japmi nandanek obip amini yan yoyigit, ‘Ji anakba tepmi nandanek gomano kisisi sopban don yipbo kisak.’”

35 Tilak gen on dakon wasipmi do Yesu da sanbenek yan yagit, “Yanjin notji da yokwi andaba yokwi yopyop but dasi nandanek dima ani kan, Kwen Kokup Datno da yo jigi yan gin an damdisak.”

19

Yesu da miɲat paɲkwiniɲ dakon gen yagit

(Mk 10.1-12 ae Lk 16.18)

¹ Yesu gen uɲun yaɲ mudaneɲek Galili miɲtim yipmanek Jodan Pakbi teri kindi Judia miɲtimon kigit.

² Kiɲakwan miɲat amin kabi madepsi da yol anan kiɲakwa Yesu da sot amin morapmi paɲmilip agit.

³ Anakwan Parisi amin diwari da Yesukon abin anɲkewalek yaɲ iyiwit, “Nin da gen tebanon nianɲ tosoɲ? Amin kindi da miɲatni galak toknikon tagi kwiniɲjak, bo dima?”

⁴ Yanɲba Yesu da yaɲ yagit, “Ji Piɲkop da papiakon gen kindi tosoɲ uɲun dima manɲin kawit? Uɲun yaɲ tosoɲ,

‘Wasok wasogikon Piɲkop da amin wasaneɲek miɲat ae wiliyo kisi wasagit.’

⁵ Wasaneɲek yaɲ yagit,

‘Wili da meɲi datniyo yopmanek miɲatni gat muwukbal giptim kalonɲi anɲil.’

⁶ Gen yaɲ tosoɲ, do amin wam da bamori dima, giptim kalonɲi amal. Uɲun do Piɲkop da miɲat wili kili paɲmuwukgit, do amin da dima paɲwasekdo.”

⁷ Yaɲ yanɲban Parisi amin da iyiwit, “Yaɲ kan ae mibili nido Moses da gen teban kindi yaɲ mandagit? Gen uɲun yaɲ: ‘Amin kindi miɲatni kwiniɲ do kan, miɲat paɲkwiniɲ papia kindi mandan imineɲek kwiniɲjak.’”

⁸ Yanɲba Yesu da yagit, “Moses uɲun but tebanɲi do anek gen teban uɲun mandagit. Mani wasok

wasogikon miñat pañkwinit dakon kosit unuden kinda dima tagit.

⁹ Yan dayisat, amin kinda miñatni yumabi dima anjakwan kwinigek miñat kaluk pasak kan, unun wili iyi yumabi asak.”

¹⁰ Pañdetni da gen unun nandanek yan iyiwit, “Yan kan miñat eyo dima anek egipdo.”

¹¹ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Amin diwari Piñkop da pañpuluganjakwan miñat dima pañek tagi egipni.

¹² Ae amin diwari unun giptimni yokwi da alton, ae diwari amin da yabi pabi, ae diwari Piñkop da Amin Kila Asak dakon pi do nandanek egip egipni parekgañ, yan do anek miñat dima pañ. Gen on abidok do nandan amin unun tagi abidoni.”

*Yesu da amin moniñ yopba iyikon opni do yagit
(Mk 10.13-16 ae Lk 18.15-17)*

¹³ Unun bisapmon amin da miñat monjiyoni Yesu da kisitni kwenikon wutjinek bisit anyomjak do pañopgwit. Pañopba pañdetni da dima pañopni do tebai yoyiwit.

¹⁴ Yan aba Yesu da pañdetni yan yoyigit, “Miñat monjiyo yopba nagon apgut. Dima kirinik yomni. Piñkop da Amin Kila Asak unun amin miñat monjiyo da tilagon ekwan unuden amin dakon.”

¹⁵ Yan yanek kisitni miñat monjiyo da kwenon wutjinek don unun kokup yipman kigit.

*Monji gimon kinda yoni morapmi da Yesu yol do yagit
(Mk 10.17-31 ae Lk 18.18-30)*

16 Bisap kindakon amin kinda da Yesukon obin̄ek yan̄ iyigit, “Yoyin̄det, nak ni an̄pak tagi kinda nan̄ anek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

17 Yanban yan̄ iyigit, “Gak an̄pak tagi do nido nayisal? Amin Kalon̄i gin un̄un tagisi. Gak Pin̄kop dakon gen teban guramigek egip egip dagok dagogi minikon tagi kiki.”

18 Yanban iyigit, “Gak ni gen teban do yosol?”

Yanban Yesu da iyigit,
 “Amin dima dapba kimotni,
 min̄at eyo kili abi ji yumabi dima ani,
 yo kabo dima noni,
 top gen yanek amin notji yum dogin gen pikon
 dima yopni,

19 men̄ dat do nandaba wukwanek geni guramitni,
 ae gaga do but dasi nian̄ galak tosol, un̄uden̄
 gin amin do but dasi galak tan̄ yobi.”

20 Yan yanban mon̄ji gimon̄i da yan̄ iyigit, “Nak un̄un gen teban morap guramik mudosot. Mani yo kinda gat ninan̄si anek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

21 Yanban Yesu da yan̄ iyigit, “Gak kilegisi egip do nandisal kan̄, kin̄ yo morapgo yuman̄ nan̄ek un̄un dakon monen̄ ban̄ yoni mini amin do yobi. Yan̄ an̄aki yo tagisi Kwen Kokupmon tan̄ gamdisak. Yan̄ anek abin̄ nak nol.”

22 Amin un̄un yoni morapmi tan̄ imgwit, do gen un̄un nandan̄ buri jik tanban si kigit.

23 Kin̄akwan Yesu da pan̄detni yan̄ yoyigit, “Nak asisi dayisat, yoni morapmi amin un̄un Pin̄kop da

Amin Kila Asak da kagagwan pigik do antidok akdan.

²⁴ Asisi, bit madepsi kamel unun da imal bupbup da kosit gwagagon aripmi dima pigigi asak. Mani unun yapmanek yoni morapmi amin unun Pin kop da Amin Kila Asak unun da kagagwan aripmi dimasi pigigi asak.”

²⁵ Yanban pandetni nandan wiridagek yan yawit, “Yan kan namin amin da egip egip dagok dagogi mini abidosak?”

²⁶ Yanba Yesu da pandet kabini pindagek yan yoyigit, “Amin iyi aripmi dima ani, mani Pin kop da yo morap ak do tagi asak.”

²⁷ Yanban Pita da Yesu gen kinda yan iyigit, “Nin yo morap yopmanek gak nan gin gol awilgaman. Do nin yo ni ban timitne?”

²⁸ Yanban Yesu da yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, yo aeni kalugi mudoni unun bisap madepmon Amin Dakon Monji man madep panek kila amin madep yityit tamoni tilimi ton unudon yitdisak. Anakwan ji nak nolgan amin unun bisapmon kila amin madep tamo 12 kabi unudon yigek Israel amin kabi 12 dakon gen kokwin kila agak pi akdan.

²⁹ Amin morap nak do nandanek yutni, notni, sami, menji, datni, minjat monjiyoni, ae jap pini yopman detni, unun yo morapni kosiri 100 yan timik timik akdan. Yan anek egip egip dagok dagogi mini abidokdan.

³⁰ Mani amin morapmi abisok mibiltok ekwan unun da bunon amin akdan. Anakwa amin

morapmi abisok bujon ekwan unun da mibiltok amin akdan.”

20

Wain pi dakon tilak gen

¹ Yesu da sanbenek yan yagit, “Pinkop dakon Amin Kila Agakni unun yan. Amin kinda miktimni morapmi. Unun amin wisa dagokdosi kin pi monji wain pinikon pi ani do timikgit.

² Gildat kalonji do monej 1 danari timitni do yoyinban but kalon aba wain pinikon yabekban kiwit.

³ “Kinakwa timi di egi 9 kilok anjakwan pi ami kin makeron amin diwari isal ekwa pindagek

⁴ yan yoyigit, ‘Jiyo kisi wain pinokon kin pi anjakwa pi ani da aripmon monej daben.’ Yanban nandanek wain pinikon kiwit.

⁵ “Kinakwa don gildat binap aeni makeron kin di gat timikgit. Aeni 3 kilok kin yan gin pi monji di gat timikgit.

⁶ Anek egi pilindosi kin amin diwari isal agakwa pindagek yan yoyigit, ‘Ji nido gildat daman pini mini isal ekwan?’

⁷ “Yanban gen kobogi yan iyiwit, ‘Amin kinda da nin pi dima nimik.’

“Yan yanba pi dakon ami da yan yoyigit, ‘Ji kisi kin wain pinokon pi ani.’

⁸ “Yan yoyinek egi pilin pilindo pi ami da kin pi monji dakon kila amin yan iyigit, ‘Pi monji yan panmuwugek monejni yobi. Bunonsi aben unudon

da wasañek yomiñaki wigi mibiltok abeñ uñudon dagosak.’

⁹ “Yañ pañ muwugek pi monji pilindosi abeñ uñun do moneñ 1 danari yomiñ yomiñ agit.

¹⁰ Yañ aban kañek pi monji mibiltok apgwit uñun nin da moneñ madep timidaman yañ nandawit. Mani dima, kisi morap moneñ 1 danari gin timik timik awit.

¹¹ Mibiltok abeñ amin uñun moneñ 1 danari timigek pi uñun dakon ami do nandaba yokwi tanban

¹² yañ iyiwit, ‘Nin wisa dagokdosi abin pi anapno gildat da madepsi nindanakwan pilin tosok. Buñonsi abeñ uñun bisap pisipmisok pi ayin, do nido moneñ tilak kalonji kongin nimisal?’

¹³ “Yañ yanba nandaneñ amin tagi da pi monji kind yañ iyigit, ‘Not, nak da gak yokwi kind dima angamit. Nak moneñ 1 danari gabeñ do gayiko gaga but kalon al.

¹⁴ Do gak monenjo abidaneñ ki. Naga da galaktogon amin buñon abeñ uñun gat moneñ tilak kalonikon damisat.

¹⁵ Uñun nak dakon yo. Naga dakon galaktok yolek monenjo tagi kokwinik dabeñ. Nak amin do yo tagisi anapbo gak nido nandaba yokwi tok asal?’ ”

¹⁶ Yañ yanek Yesu da wasip do yañ yagit, “Yan gin buñon amin da mibiltokdan, anakwa mibiltok amin da buñon amin akdan.”

*Yesu kimotjak do yanban kosiri kapbi agit
(Mk 10.32-34 ae Lk 18.31-33)*

17 Yesu Jerusalem kokup papmon kinjek panjetni
12 kabi timikban iyi gin kosiron kinjek yan yoyigit,

18 “Nin abisok Jerusalem kinapno amin da Amin
Dakon Monji mukwa sogok amin dakon amin
madep kabi ae gen teban yoyijdet amin unun da
kisiron yipdan. Yan anek gen pikon yipmanek
kimotjak do yan dagok akdan.

19 Yan dagok anek Amin Nwaktjwari Kabi da
kisiron yipdan. Yipba unun da toptopmon da man
madep iminek, baljanek tilak kindapmon anakba
kimotdisak. Kimagek gildat kapbi anakwan Pinjop
da kimoron nan aban pidokdisak.”

Jems gat Jon gat man madep pak do yagimal
(Mk 10.35-45)

20 Yan yanakwan Sebedi dakon monji bamot gat
meni gat Yesukon kin altanek meni da njwakben
anek Yesu da yo kindan an yomjak do iyigit.

21 Iyiban Yesu da yan iyigit, “Nak da ninan aben
do nandisal?”

Iyiban yan yagit, “Gak kila amin madep egipbi
bisapmon on monji bamotno man madep panek
kinda da gak da amin tet do ae kindan da gwanden
tet do yitjil do yan dagok anyobi do nandisat.”

22 Yanban Yesu da monji bamot yan yoyigit, “Jil
gen unun yomal dima nandan pisanek yomal. Nak
da tepmi madep pakdisat unun tagi panjil?”

Yanban iyigimal, “Tagi panden.”

23 Yan yanbal Yesu da yoyigit, “Unun asi, tepmi
pakdisat unun pakdamal. Mani namn da nak da
amin tet do ae gwanden tet do yitjak, unun nak da

aripmi dima yan dagoken. Tamo unun Datno da amin kili manjin yopgut unun dakon.”

²⁴ Panjetni 10 kabi gen unun nandanek amin bamot unun do butjap nandawit.

²⁵ Yan nandanakwa Yesu da yoyinban opba yan yoyigit, “Ji Amin Nwakanwari Kabi dakon kila amini dakon mibili disi nandan. Unun iyi do nandaba wukwanek minat amin kabiyoni da geni guramik kimotni do nandan.

²⁶ Mani unun dakon anpak unun jikon dima tosak. Jikon da amin kinda amin tagi man pak do nandisak kan, unun amin oman aminji egek amin tagi man pasak.

²⁷ Amin kinda jikon da mibiltok amin egip do nandisak kan, unun amin minat amin morap dakon oman amini egek mibiltok amin asak.

²⁸ Amin Dakon Monji unun yan gin kili agit. Amin da oman an tyuimni do dima pigit. Iyi minat amin morap panpulugokdo, ae iyi dakon giptimnan paregek yuman nan yop do pigit.”

*Yesu da amin dabili mini bamori panmilip agit
(Mk 10.46-52 ae Lk 18.35-43)*

²⁹ Yesu gat panjetni gat Jeriko kokup pap yipman degakwa minat amin kabiyi madepsi da yolgwit.

³⁰ Kinakwa kosit ilenon dabili mini amin bamori yikgimal. Yigakwal amin da “Yesu abisak” yan yanba nandanek madepsi yan tidanek yan yagimal, “Amin Tagi, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nim!”

³¹ Yan tidanbal amin kabi madepsi da dima yan tidonjil do yansop anyomgwit. Mani madepsi sigin

yaŋ tidaŋek yagiŋmal, “Amin Tagi, Dewit Dakon Monji, bupmi nandaŋ nim!”

³² Yaŋ tidaŋbal Yesu da nandaŋ kosiron agek yaŋ yoyiŋgit, “Nak ninan aŋ dabeŋ do nandamal?”

³³ Yoyiŋban yaŋ iyigiŋmal, “Amin Tagi, nit siŋtok do nandamak.”

³⁴ Yaŋbal Yesu bupmi nandaŋek kisit da dabili wiŋiŋban unudon gin siŋtaŋek Yesu yolgimaŋ.

Yesu Jerusalem kiŋek amin yoyiŋ dekiŋ

(Kilapmi 21-25)

21

Yesu kila amin madep da tilagon Jerusalem piŋgiŋgit

(Mk 11.1-11 ae Lk 19.28-40 ae Jn 12.12-19)

¹ Yesu gat paŋdetni gat Jerusalem kokup pap aŋkapmat aŋek Betpage kokupmon kiŋ altawit. (Kokup unun Heŋ Olipmon tosok.) Altaŋek Yesu da paŋdetni bamori yabegek

² yaŋ yoyiŋgit, “Jil ason kokup komaŋ unudon kiŋ altaŋek unudon gin donki meŋi kiŋda napmon agakwan monji isal akban piŋdatdamal. Unun wiŋdal ilik idon paŋopjil.

³ Amin kiŋda da ‘Nido yaŋ amal’ yaŋ dayiŋban kaŋ, ‘Amin Tagi da pi kiŋda ak do aŋek yosok’ yaŋ iyiŋbal unun da tepmi daban paŋopjil.”

⁴ Yaŋ yaŋakwan kombi amin kiŋda da kalipsigwan gen yagiŋgit unun bami noman tagiŋ. Gen unun yaŋ:

⁵ “Saion kokup pap amin do gen yan yoyiki, ‘Kabit, kila amin madepgo abisak.

Buri manji da donki da kwenon yigek abisak. Donki gimoni da kwenon yigek abisak.’”

⁶ Yesu da pandet bamot yoyinban geni guramigek kigimal.

⁷ Kin donki meni gat monji gat panabin imalni donki bamot da kwenikon yopmanakwal Yesu pawigi unjodon yikgit.

⁸ Yan anakwan amin morapmi da kosiron imalni kukwan yaliwit. Anakwa amin diwari da kin kindap kilin mandan panobin kosiron yaliwit.

⁹ Minjat amin kabi madepsi mibiltok kiwit ae bunjon yolgwit kisi da gen pap yanek yan yawit:

“Osana! Dewit Dakon Monji ankisino!

Amin on Amin Tagi da manon abisak, unjun Pinjop da gisamigakwan abisak.

Pinjop Wikwisi ankisino!”

¹⁰ Yesu unjun Jerusalem kokup papmon pigakwan kokup amin kisi da buri pidanba yan yawit, “On namin aminsi kinda?”

¹¹ Yanba Yesu gat agipgwit minjat amin kabi madep da yan yawit, “On Yesu, unjun kombi amin kinda, Nasaret kokup Galili miktimon da abisak.”

Yesu da amin telagi yutnon monej ilit pi awit unjun yolgit

(Mk 11.15-19 ae Lk 19.45-48 ae Jn 2.13-22)

¹² Yesu kin Telagi Yut Madep da nagalgwan pigi monej ilit pi awit amin unjun yolban wanga

abigiwit. Yan anek monen kulabik awit* gat minam yuman nawit amin dakon tamo unun kisi panjobilban tagal kiwit.

¹³ Yan anek gen yan yoyigit, “Pinjop da papiakon gen yan tosok:

‘Nak dakon yut unun minjat aminyo da abin bisit anjamni do tosok.’

Mani ji da kulabik aba

‘kabo noknok dakon pasili tamo’ yombem asak.”

¹⁴ Yesu Telagi Yut Madepmon egakwan amin dabili mini ae kandapmi yokwi unudon opba panmilip agit.

¹⁵ Anjakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin da wasok tapmimi ton agit unun do japmi nandawit. Ae minjat monjiyo da Telagi Yut Madepmon yan tidanek yan yawit, “Osana! Dewit Dakon Monji anjisino!” Yan yanba ununyo kisi do japmi nandawit.

¹⁶ Yan nandanek Yesu yan iyiwit, “Gak on gen yon nandisal?”

Yan yanba Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Gen yon unun nandisat, mani ji gen kinda tosok unun dima manjan? Gen unun yan:

‘Gak minjat monjiyo gat ae monji njaknjak gat panntagap anjaki mango yan anjenokgon.’”

¹⁷ Yan yoyinek kokup pap unun yipman wanga pigeke unun pilin kaga Betani kokupmon panji pakgit.

* **21:12:** Monen kulabik yan awit: Miktimi miktimi amin da Jerusalem abin iyi dakon monenmi monen kulabik awit amin do yominakwa Telagi Yut Madep dakon monen ban yoba paret awit.

21:13: Ais 56.7; Jer 7.11 **21:16:** Kap 8.2

*Yesu da yanban pik kindap kinda wagil kibidagit
(Mk 11.12-14 ae 11.20-24)*

¹⁸ Wisa daganakwan Yesu aeni kokup papmon tobil kinjek kosiron jap do agit.

¹⁹ Anjek kosit ilenon pik kindap kinda akban kagit. Kanjek kapmatjok da kinj bami di dima pindakgit. Tami gin pindagek yan iyigit, “Gak bunon ae bami dimasi toki dosi nandisat!” Yan iyinakwan unudon gin wagilsi kibidagit. Tami kisi alek tan mudawit.

²⁰ Anakwa pangetni da pindagek tamtam yanek iyiwit, “Pik kindap nianon da tepmi kibidak?”

²¹ Yanba Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, ji but bamot dima anjek nandan gadat bamisi anjek egipni kan, pik kindapmon wasok at jiyo kisi yan gin tagi akdan. Ae unun gin dima, on ilep pidan tap kaga pigisak do iyini kan, yan gin akdisak.

²² Unun do ji yo morap timit do nandan unun Pin kop nandan gadan imin kimagek bisit iyini kan, unun yo morap damdisak.”

*Yesu man madep pagit ae tapmim tan ingut unun
do iyiwit*

(Mk 11.27-33 ae Lk 20.1-8)

²³ Yesu unudon da kinj Telagi Yut Madep da nagalgwan pigi amin yoyin dekgit. Yoyin degakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae kila amin diwari Yesukon obinek yan iyiwit, “Namin da pi unun abi do yan mudan gamgut da yo unun asal? Ae namin da man madep gamgut?”

24 Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nak gen kinda dayikdisat. Dayiko kobogi nayini kan, nakyo kisi kobogi tagi dayiken.

25 Jon telagi pakbi sogit bisapmon, Pin kop da yabekban pi agit bo amin da yabekba agit?”

Yanban iyi gin notni yoyin yoyin anek yan yawit, “‘Pin kop da yabekgit’ yan iyinen kan, gen kobogi yan niyikdisak, ‘Yan kan ji nido dima nandan gadan ingwit?’

26 Mani amin morapmi da Jon do kombi amin bamisi kinda yan nandan, do ‘Amin da yabekgwit’ yan iyinen kan, unun kisi tagi dima asak. Yan kan Jon dakon man bin anupbal ano minjat amin kabi madep da nindapdan.”

27 Yan nandanek Yesu do gen kobogi yan iyiwit, “Nin dima nandaman.”

Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nakyo kisi namın da pi unun aben do yan mudan namgut unun dima dayiken.”

Monji bamori dakon tilak gen

28 Yesu da mukwa sogok amin tagi gat ae kila amin gat sanbenek yan yoyigit, “Amin kinda monji bamori gat egipgwit. Egek monji mibiltogi yan iyigit, ‘Monjino abisok kin wain pinokon pi aki.’

29 “Iyınban yagit, ‘Pi dima aken.’ Mani don nandak nandakni kulabik anek kin pi agit.

30 “Anakwan datni da kin monji bunon nani yan gin iyınban monji da yan iyigit, ‘Dat, pi tagi aben’, mani pikon dima kigit.

31 “Nian nandan? Monji bamoron da jit amin da datni dakon gen guramigit?”

Yañban yañ iyiwit, “Mibiltok amin.”

Yañba Yesu da yañ yoyigit, “Nak asisi yosot, takis timit timit amin yokwi gat ae kosit oba minat gat da ji gwapmanjek Pin kop da Amin Kila Asak da kagagwan mibiltan daminek kwan.

³² Jon da jikon obinek kosit kilegi dayin dolinban geni nandaba bami dima agit. Mani takis timit timit amin yokwi gat ae kosit oba minat gat da geni nandaba bami agit. Ji unun kawit mani nandak nandakji kulabik anek geni nandaba bami dima agit.”

Wain pi kila amin yokwi dakon tilak gen

(Mk 12.1-12 ae Lk 20.9-19)

³³ Yesu da sanbenek yañ yoyigit, “Nak tilak gen kinda gat yoko nandabit. Amin kinda da wain pini anek nagal an unun nagalon wain sop baman til do gapma kinda wayikgit. Wayik mudanek kabo noknok pindat do yut dubak kinda aban wigigit. Yut an mudanek amin da monej pini di anek pi ami do bami di pan imni yañ nandanek pi unun da kisiron yipmanek miktin dubagikon kigit.

³⁴ Kin egi don wain sop pakpak bisap kwan tanakwan pi monjini yabekban wain bami timik panopni do kiwit.

³⁵ “Kin altanba wain pi dakon kila amin da unun pi monji timigek, kinda anak ukwayityo awit, anek kinda anakba kimagakwan, kinda tip ban anakgwit.

³⁶ Yañ aba pi ami da aeni pi monjini mibiltok yabekgit unun dakon tilak yapmanek morapmi yabekgit. Yabekban kwa pi kila amin da mibiltok awit unuden gin yokwi anjomgwit.

37 Buñonsi iyi dakon monji nan yabegek yan yagit, ‘Monjino kwan kila amin da unun do nandaba wukwan imdan.’

38 “Mani kila amin da monji kanek notni yoyin yoyin anek yan yawit, ‘Amin on da egi don datni dakon yo morap timitdisak, do anjatno kimagakwan wain pini nin do anawatnen.’

39 Yan yanek monji unun abidan ilik pigaga da wanga anan abigi anakba kimakgit.

40 “Ji nian nandan? Don pi ami da abin pi kila amin nian anyomjak?”

41 Yanban yan iyiwit, “Pi ami da abin unun amin yokwi kobogi yo yokwisi anyomdisak. Anek wain pi unun amin nwakwari da kisiron yipban unun da wain sop pakpak bisapmon bami tagi pan imni.”

42 Yanba Yesu da yoyigit, “Ji Pin kop da papiakon gen toso unun dima manjin nandawit? Gen unun yan:

‘Yut agak amin da gwak yokwi yan yanek maba kigit.

Mani Amin Tagi da unun gwak yut kodigikon tip kindan nan tidagit da gwak teban akdak.

Yo unun Amin Tagi da iyi aban nin da kono yo masi masimisi asak.’

43 Unun do nak yan dayisat, Pin kop da iyi Amin Kila Asak jikon toso unun ji da kisiron nan gwayen amin kabi kindan bami tagi panalon agagi unun da kisiron yipdisak.

44 Amin morap gwak kwenon da man dapba bisal kikan, ae gwak da amin morap da kwenon mosak unun wagil bisal ki mudokdan.”

⁴⁵ Yesu da tilak gen bamot unun yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae Parisi amin gat da nin do yosok yan nandawit.

⁴⁶ Yan nandanek Yesu abidokdosi nandawit, mani minat amin kabi madepsi unun da Yesu do kombi amin kinda yan nandawit, do abidok do si pasalgwit.

22

Minat panek jap noknok abi dakon tilak gen (Lk 14.16-24)

¹ Yesu da tilak gen kinda gat yanek amin yan yoyigit,

² “Pin kop dakon Amin Kila Agakni unun dakon tilak kinda unun yan. Kila amin madep kinda monji do minat panek sonok madepsi agit.

³ Kili jap noknok bisap kwan tanakwan kalip yan yomgut amin yoyinba opni do pi monjini yabekban kiwit. Mani kin yoyinba op do dima galak tawit.

⁴ “Yan aba pi monji di gat aeni yabekgit. Yabegek yan yoyigit, ‘Ji kin mibiltok but piso yoyinbi amin unun yan yoyini: Nandani, nak bapalo gat ae bulmakau binap amin nelagi tonji kili dapman mandan son yopmat. Jap morap kili son panoman an yopmat. Do ji opba monjino do minat pagim unun dakon sonok anen.’

⁵ “Pi monjini unun gen anan unun amin kabikon ankiwit, mani geni nandak do kuragi nandanek iyi da galak togon kin kin awit. Kinda unun pigagani kigit, ae kinda monej ilit pinikon kigit.

⁶ Yan anakwa amin diwarì da pi monji timigek yo yokwi an yominek dapba kimakgwit.

⁷ Yan aba kila amin madep unun japmisi nandank emat amini yabekban kin pi monjini dapgwit amin unun kisisi dapba mini awit. Anek kokupni sowit.

⁸ “Anakwa kila amin madep da pi monjini yan yoyigit, ‘Minat pakpak dakon jap kili pan noman abi, mani si yan yomgum amin unun amin yokwi, do nak dakon jap dima noni.

⁹ Yan do, ji kin kosit papmon agek amin pindak yoyinba apba jap pakbiyo anen.’

¹⁰ Yan yoyinban pi monjini kosit papmon kin amin anpakni tagi ae anpakni yokwi kisi pindak yoyinba opba jap noknok yut madep unun yikba tugagit.

¹¹ “Yigakwa kila amin madep da amin oben unun pindat do yutnon wigigit. Wigi kanban amin kinda minat panek jap noknok an bisapmon imal tagisi pan unuden kinda dima pagit kagit.

¹² Kanek yan iyigit, ‘Not, gak nidosi minat pakpak bisap madep dakon imal tagisi dima panek idon wil?’ Yan iyinban amin unun geni mini yikgit.

¹³ Geni mini yigakwan amin madep da pi monjini yan yoyigit, ‘Ji on amin abidank kisit kandapmiyo waman wanga abigi maba pilin tukgwan pigisak. Unudon kunam tagek iyon iyon yan tidank egipdisak.’”

¹⁴ Yesu unun tilak gen yoyin mudank yan yagit, “Amin yan yobi unun da morapmisi asak, mani

yutnon amin tagi gat yitni do kokwinikbi unun da tagapmi.”

Rom dakon kila amin madep Sisa do takis im do bo dima?

(Mk 12.13-17 ae Lk 20.20-26)

¹⁵ Parisi amin diwari da kin Yesu sun kinda yanban nandanek gen pikon yipnen yan do gen pankosit awit.

¹⁶ Anek iyi dakon pandetni gat ae Erot da kabikon amin diwari gat yabekba kin Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, gak gen bami yogok amin kinda yan nandaman. Gak amin do dima pasoldol. Amin mani ton ae mani mini unun kisi Pin kop dakon anpak yoyin dek mudosol.

¹⁷ Gak nian nandisal? Sisa do takis imno tagi asak?”

¹⁸ Yan yanba Yesu da nianon da nak abin nep do nandan kokwin an unun pindak mudanek yan yoyigit, “Jamba but amin ji nak nido ankewalgan?”

¹⁹ Monej tabili kinda takis do yipmangan kinda anobin naba koko.” Yan yanban monej tabili kinda anobin iba

²⁰ yan yoyigit, “On wup gat ae man mandabi gat unun namin dakon?”

²¹ Yanban yan iyiwit, “Sisa dakon.”

Yan yanba Yesu da yan yoyigit, “Yo Sisa dakon unun Sisa iyi do imdo, ae yo Pin kop dakon unun Pin kop iyi do imdo.”

²² Yesu da gen unun yanban nandaba njwakjwarisi aban yipman kiwit.

*Amin kimoron da pidoni do Yesu iyiwit
(Mk 12.18-27 ae Lk 20.27-40)*

²³ Unun gildaron gin Sadyusi amin diwari da Yesukon apgwit. (Sadyusi amin kabi amin kimakbi dima pidon yan nandan.) Abinek yan iyiwit,

²⁴ “Yoyindet, Moses da gen kinda yan mandagit, ‘Amin kinda monji mini da kimagakwan minatni isal egipjak kan, padige da panakwan yawi diwatni dima pasilni yan do monji panjalasak.’

²⁵ Nin da bikbigon peni padigeyo 7 kabi egipgwit. Mibiltok nani unun minat panek monji mini egek kimakban padige da kwabatni pagit.

²⁶ Panek ununyo kisi monji mini egek kimakgit. Ae unun da bunon nani kisi yan gin agit. Yan anakwa amin 7 kabi unun kisi kimak mudawit.

²⁷ Kimak mudanakwa minat unun don kimakgit.

²⁸ Wili 7 kabi kisi da pawit, do amin da kimoron da pidoni bisap madepmon namn dakon minatni asak?”

²⁹ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji Pin kop da pa-piakon gen tosok unun dima nandan. Ae Pin kop dakon tapmimni unun kisi dima kan nandan yo anek ji gen gulusun yon.

³⁰ Pidot pidot bisap madepmon minat wiliyo agak dima tokdisak. Anelo Kwen Kokup isal ekwan unun da tilagon egipdan.

³¹ Ji kimoron da pidot pidot dakon mibili pakyan si dima nandaba pisosok. Pin kop da unun do kili dayigit. Ji dima manjin nandan, ma? Yan yagit:

32 ‘Nak Abraham, Aisak, ae Jekop dakon Piŋkopni. Piŋkop uŋun amin kimakbi dakon Piŋkop dima, amin egip egipmi toŋ uŋun dakon Piŋkop.’

33 Yesu da gen uŋun yanban nandanek minjat amin kabi madepsi da yoyiŋdet uŋun agit do tam-tam yawit.

*Ni gen teban da gen teban diwari yapmanjak?
(Mk 12.28-31 ae Lk 10.25-28)*

34 Sadyusi amin da Yesu ankwel do iyinba gen tagisi yanakwan kobogi iyik do dima nandawit. Parisi amin da uŋun nandanek Yesukon opgwit.

35 Obiŋ gen teban dakon mibili nandak nandak amini kinda da Yesu ankwalek yan iyigit,

36 “Yoyiŋdet, ni gen teban da gen teban morap kisi yapman mudosok?”

37 Yanban Yesu da yan iyigit,
“Ji Amin Tagi Piŋkopji uŋun but gat ae nandak nandak gat kisisi paregek but dasi galak tan iminek egipni.

38 Gen teban on da gen teban diwari yapman mudosok.

39 Ae uŋun da buŋon nani mibiltok yosok uŋun yombem gin. Uŋun yan yosok: Gaga do but dasi nian galak tosol, uŋuden gin amin do but dasi galak tan yobi.

40 On gen teban bamot da gen teban diwari gat ae kombi amin dakon gen morap kisi timikgamal.”

*Yesu da iyidakon mibili do pankwalgit
(Mk 12.35-37 ae Lk 20.41-44)*

41 Parisi amin sigin egakwa Yesu da yan yoyigit,

42 “Ji Kristo do namın dakon monji yan nan-dan?”

Yanban yan iyiwit, “Dewit dakon monji.”

43 Yan yanba Yesu da yoyigit, “Yan kan nido Telagi Wup da Dewit anpuluganakwan Kristo do ‘Amin Tagi’ yan iyigit? Dewit unun yan yagit:

44 ‘Pinjkop da nak dakon Amin Tagi yan iyigit, “Gak abin nak da aminsi tet do yikbi don uwalgo kandap gibanogwan yopbo gengo guramitni.”’

45 Dewit da Kristo Amin Tagino yan iyigit. Unun do nianon da Kristo unun Dewit dakon Amin Tagini ae monji kisi egisak?”

46 Yan yanakwan amin kinda da gen kobogi kinda dima iyiwit. Ae unun bisapmon gin wasanjek Yesu gen iyik do pasalgwit.

23

Parisi amin ae gen teban yoyindet amin da anpak yokwisi an

(Mk 12.38-39 ae Lk 11.43 ae 11.46 ae 20.45-46)

¹ Yesu da minjat amin kabi madepsi gat iyi dakon panjet kabini gat yan yoyigit,

² “Gen teban yoyindet amin gat ae Parisi amin gat da kalip Moses da man madepni gat yigek gen teban yoyin dekgit unuden gin dayin dekan.

³ Yando, gen morap dayin dekan unun kisi guramik mudoni. Mani gen dayan unun iyi dima guramikgan, do anpak an unun dima yolni.

⁴ Uñun da gen teban mibılı mibılı jigisi guramitni do dayan, mani iyi pañpuluganba guramitni do kisitjok kindā dimasi yipmanğan.

⁵ “Yo morap an unun amin da pindatni yan do an. Pin kop dakon gen sop simıl simıl kinam madepsi inamikon wamanğan, ae imalnikon nap tilimi ton dubagisi unun ban pañ.

⁶ Jap noknok tamokon ae muwut muwut yutnikon amin mani ton da yikğan tamokon yit do galak ton.

⁷ Añek amin da maket tamokon ‘Yoyinđet, gildat tagi’ yan yoyini yan do galak ton.

⁸ “Ji dakon Yoyinđetji kalonji kindā dagin egisak, do amin da ji gawak daminjek ‘Yoyinđet’ yan dima dayini. Ji kisi morap not dagin ekwan.

⁹ Datji kalonji unun Kwen Kokup egisak, do miktım amin kindā do dat yan dima iyini.

¹⁰ Ae ji dakon Madepji kalonji unun Kristo, do amin kindā do gawak iminjek madepno yan dima iyini.

¹¹ Ji da binapmon mibiltok aminji ekwan unun oman aminji egi damni.

¹² Amin kindā iyi do nandaban wigisak amin unun mani mini da egipdisak, anakwan amin kindā iyi do nandaban pisak amin unun mani ton da egipdisak.”

Yesu da gen teban yoyinđet amin gat Parisi amin gat nawa gen yoyigit

(Mk 12.40 ae Lk 11.39-52 ae 20.47)

¹³⁻¹⁴ Yesu da sanɓenɓek yaŋ yoyiɓiɓi, “Gen teban yoyiɓdet amin ae Parisi amin, ji jamba but aminsi. Awa! Piŋkop da Amin Kila Asak da kagagwan pigik do aŋ amin ji da kosit sopmaŋ yomaŋ. Yaŋ aŋek diŋsiyo kisi uŋungwan dima piƙwaŋ.

¹⁵ “Gen teban yoyiɓdet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji amin kalonɓi kɪnda da paŋdetji dagosak do pi teban aŋek tap kwenon da miƙtimi miƙtimi akwaŋ. Ji Tiɓdom do amin aŋ, do amin kɪnda abidoni kaŋ, iyin deƙba uŋun amin yaŋ gin Tiɓdom do amin akdisak. Ae uŋun gin dima, ji da aŋpak yokwi aŋ uŋun si yapmaŋek uŋun amin aŋpak yokwisi asak.

¹⁶ “Kosit yolik amin, ji dabilji mini da ekwaŋ. Awa! Ji yaŋ yoŋ: ‘Amin kɪnda da Piŋkop dakon Telagi Yut Madep do yaŋek geni yaŋ aŋteban aŋek ae don tagi kirinɓitjak. Mani amin kɪnda da telagi yut dakon gol do yaŋek geni yaŋ aŋteban asak kaŋ, tagi dima kirinɓitjak.’

¹⁷ Ji nandaŋ kokwinji mini, dabilji mini. Yo ni da Piŋkop da dabilon yo madep asak? Gol yutgwan toŋ uŋun bo ae Telagi Yut Madep? Nandani, gol telagi yutgwan toŋ do telagi yut da aban telagi asak.

¹⁸ “Ae kɪnda yoŋ uŋun yaŋ: ‘Amin kɪnda da alta do yaŋek geni yaŋ aŋteban asak kaŋ, tagi kirinɓitjak. Mani amin kɪnda da altakon paret toŋ do geni yaŋ aŋteban asak kaŋ, tagi dima kirinɓitjak.’

¹⁹ Ji dabilji mini. Yo ni da Piŋkop da dabilon yo madep asak? Paret altakon toŋ uŋun bo ae alta? Nandani, paret altakon toŋ do alta da aban telagi asak.

20 Yan do, amin kinda alta do yanek geni yan anteban asak kan, alta gat ae yo morap altakon ton unun kisi do yanek geni yan anteban asak.

21 Ae amin kinda Pin kop dakon telagi yut do yanek geni yan anteban asak kan, telagi yut gat ae Pin kop yutnison egisak unun gat kisi do yanek geni yan anteban asak.

22 Ae amin kinda Kwen Kokup do yanek geni yan anteban asak kan, Pin kop dakon kila amin madep yityit tamo gat ae Pin kop iyi tamonikon yikdak unun gat kisi do geni yan anteban asak.

23 “Gen teban yoyindet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji jap tam galagisi pi kagasi ton unun pan kabi 10 kabi kokwinigek unudon ban kabi kindanan Pin kop do paret tagi an. Mani gen tebanon gen madep madep ton unun yapman mudon. Aminon gen kokwin kilegi ani do yosok, ae amin bupmi nandan yomni do yosok, ae nandan gadat dakon bami anpak jikon noman tosak do yosok. Ji unun dima an. Gen tebanon gen madep madep ton unun guramik mudanek paret do yosok unun kisi guramitni kan unun tagisi.

24 Kosit yolik amin, ji dabilji mini da ekwan. Ji dakon tilak unun yan. Amin da pakbi nok do anek yo monin pakbikon ton unun pindak maba kinakwa pakbi non, mani kamel madep dima noknogi unun dima kanek kalon galaukba pigisak.

25 “Gen teban yoyindet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji kap idapyo dakon manji sugon, mani burigwan da kabo ae sukwap nandak nandakyo tugawit da ton.

23:22: Ais 66.1; Mt 5.34

23:23: MS 27.30; Mai 6.8

23:25: Mk

26 Parisi dabili mini amin, ji mibiltok kap dakon buri ikdigoni kan, manji iyi tagi kilek tosak.

27 “Gen teban yoyindet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji amin kimakba yopmanjan tip kinam yombem. Kwen da kwak sonbi do kwakwagi tagisi asak. Mani mikgwan amin kidat gat ae yo garagi tigi morapmi tonj.

28 Jiyo kisi yan gin ekwan. Amin da dandaba ji amin kilegisi ekwan yan nandan, mani butjikon ji jamba but aminsi ae gen teban yapyap aminsi ekwan.

29 “Gen teban yoyindet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji kombi amin ae amin kilegi kalipsi egi kimakba yopgwit tamo panjilim anj.

30 Anjek yan yon, ‘Nin kalipsi babiknin da bisapmon egipguman tam, nin panpuluganek kombi amin dima dapnom.’

31 Gen yan yanakwa ji kombi amin dapdap dakon babikni yansi nandan damamanj.

32 Do ji kin babikji da wasanek anpak yokwi awit unun an mudoni.

33 Ji tunon amin emari tonj dakon gwakni kabi. Pinjop da ji yan dagan depban Tipdom do amin anakwa namin da pulugan depjak?

34 “Do yan dayisat, nak da kombi amin ae nandak nandak amin ae yoyindet amin yabekgo jikon apdan. Apba ji da unun amin diwari yolba pasal kokupmi kokupmi kikanj. Anakwa diwari timigek dapba kimotdan, ae diwari tilak

kındapmon dapdan, ae diwari muwut muwut yutjikon nap kirinban baljokdan.

³⁵ Yan do anek on miktimon amin kilegi morap dapba kimakgwit unun dakon kobogi ji da timitdan. Wasok wasok do amin kilegi Abel anagek ae amin kilegi morapmi kisi dapgwit. Egi wigi wasip do ji da Berekia dakon monji Sekaraia Telagi Yut Madep ae altayo da binapmon anakba kimakgit. Unun dakon kobogi yo jigisi ji da timitdan.

³⁶ Nak asisi dayisat, abisok amin ekwan ji da unun dakon kobogi yo jigisi timitdan.

*Yesu Jerusalem do bupmisi nandagit
(Lk 13.34-35 ae 19.41-44)*

³⁷ “O Jerusalem, Jerusalem amin, ji kombi amin dapba kimokgon. Amin Pin kop da yabekban jikon aban unun ji da tipban dapba kimokgon. Pup menji da monjini panmuwuk pirigwan yopmandak, unun da tilak nak da bisap morapmi ji panmuwut do nandagim, mani ji da kurak tan namgwit.

³⁸ Nak asisi dayisat, kokup yomasiyo yokwi tanek yumsi tokdisak.

³⁹ Ji nak dima nandanek egi wigi ni bisapmon nak do

‘Amin on Amin Tagi da manon abisak, unun Pin kop da gisamigakwan abisak’
yan nak do yoni unun bisapmon nandakdan.”

24

Yesu da Telagi Yut Madep tuwilni do yagit

(Mk 13.1-2 ae Lk 21.5-6)

¹ Yesu Telagi Yut Madep dakon nagal yipmanek wanga kinjakwan pañdetni da Yesukon kinjek Telagi Yut Madep dakon yut madep madep pindatjak do yoliwit.

² Yolinba Yesu da yan yoyigit, “On yut madep madep pindakgan unun dakon tip notni da kwenon dima tan tan akdan. Tuwilba kisisi man mudokdan.”

Yesu da yo jigi morapmi altoni do yagit

(Mk 13.3-13 ae Lk 21.7-19)

³ Yesu fleñ Olipmon yigakwan pañdetni da iyi gin kin yan iyiwit, “Gen unun niyil unun ni bisapmon altokdan? Ninan kanek gak aego tobil abinaki on miktin dakon bisap mudokdisak yan nandanen?”

⁴ Yan yanba Yesu da yoyigit, “Amin da panjkewalni do kan kimotni.

⁵ Amin morapmi da abin nak dakon man yanek yan yokdan, ‘Nak naga Kristo.’ Yan yanek amin morapmi panjkewaldan.

⁶ Unun bisapmon emat wuwik gat ae dubagikon emat an unun dakon gen bin apba nandanek butji dima pasolni. Unun yo morap altokdan, mani miktin da mudosak bisap madep kili unun noman tosok yan dima nandani.

⁷ Miktin kindan dakon amin da pidanba miktin kindan dakon amin gat emat wamdan. Ae kila amin madep kindan dakon amin da pidanba kila amin madep kindan dakon amin gat emat wamdan.

Añakwa mīktim diwarikon wudip akdañ. Ae amin da jap do madepsi anek diwari da kimotdañ.

⁸ Miñat monji kwapmi tonj da monji altok do añakwa wasañek tepmi pañ, yañ gin unun yo morap altañakwa bisap madep kwanj tosok yañ nandani.

⁹ “Unun bisapmon amin da ji timigek tepmi damiñek dikba kimotdañ. Ae ji nak nolgañ do anek amin kisi morap da ji do butjap nandañ damdañ.

¹⁰ Unun bisapmon amin morapmi nak nandañ gadañ namañ unun nandañ gadatni yopba witdal kiñakwa notni do nandaba yokwi tok anek uwal da kisiron yopmañ yopmañ akdañ.

¹¹ Añakwa kombi amin toptopmi morapmi da al-tañek amin morapmi pañkewalba nandañ yomiñek yoldañ.

¹² Añakwa anpak yokwi da madepsi ireñ tañ an añ kikdisak. Yañ añakwa amin morapmi da not do but dasi galak tañ yomyom anpak yipba witdal kikdisak.

¹³ Mani amin morap tebaisi sigin agakwa wigi mibi bisapmon wigisak unun Piñkop da pulugañ yopdisak.

¹⁴ Amin da mīktimi mīktimi miñat aminyo ek-wañ unun Piñkop da Amin Kila Asak dakon Gen Bin Tagisi yoyiñ mudañakwa bisap madep unun apdisak.”

Yo yokwisi kında da altokdisak

(Mk 13.14-23 ae Lk 21.20-24)

¹⁵ Yesu da sañbeñek yañ yagit, “Yo wagil yokwisi kında don Telagi Yut Madepmon akban kokdañ.

Kombi amin Daniel da unun do kili yagit.” (On gen manjisak amin unun da pakyan si nandisak.)

¹⁶ “Unun bisapmon amin Judia miktimon egipni unun pasal kabapngwan tepmisi wigini.

¹⁷ Amin kind a yut kwenon egipjak kan, yo kabini timit do yutgwan pigik do nandak nandak dimasi asak.

¹⁸ Ae amin kind a pigaga egipjak kan, yutnon ilikba pigikni kin abidok do nandak nandak dimasi asak.

¹⁹ Unun bisapmon minjat monji kwapni ton, ae minjat monji mum non unun bupmisi.

²⁰ Ji da Pin kop bisit iyinba nandanakwan yo unun ais bisapmon bo Sabat bisapmon dima noman toni.

²¹ Unun bisapmon yo jigisi altokdan. Pin kop da mibilikon yo morap wasagiron da egi abisok ekwamanon yo jigisi unuden kind a dima altagit, ae bujon dima altokdisak.

²² Amin Tagi da unun bisap dima anpisip asak tam minjat amin morap kisi kimak mudonom. Mani minjat amin kabi iyi do kili manjigit unun do bupmi nandjek bisap anpisip asak.

²³ “Unun bisapmon amin kind a da ‘Kristo oni!’ bo ‘Asoni!’ yan yanban kan, top yosok yan nandani.

²⁴ Amin diwari da abin ‘Nak Kristo’ yan top yokdan. Ae diwari da ‘Nak kombi amin kind a’ yan top yokdan. Yan yanjek wasok tapmimi ton mibili mibili akdan. Anek minjat amin kabi Pin kop da

iyi do kili manjikbi unun panjkewal do pini madep akdan. Mani aripmi dima panjkewaldan.

²⁵ “Nandani, yo jigisi morap unun dima al-tanjakwa mibiltok dayisat.

²⁶⁻²⁷ Mal da gildat wisak tetgin da tenjenan kin gildat pigisak tetgin noman tanban koman, unun da tilak Amin Dakon Monji unun apban amin kisi da kokdan. Do amin kinda da ‘Kristo unun miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon egisak!’ yan dayinban kan, unudon dima kini. Bo amin kinda da ‘Kristo yut unudon pasilek egisak!’ yan dayinban kan, top yosok yan nandani.

²⁸ Yo kimakbi da ton singin unudon abin muwukan.”

Don Amin Dakon Monji apdisak

(Mk 13.24-27 ae Lk 21.25-28)

²⁹ Yesu da sanjenek yan yagit, “Yo jigi dakon bisap mudanakwan,

‘Gildat dabil pilin tuk akdisak,

ae kanek dima tenjenokdisak.

Ae gik kundu yipmanek mokdan.

Anakwa kwen kundukon yo tebai ton unun da kwakwalitdan.’

³⁰ Unun bisapmon Amin Dakon Monji dakon tilak kundukon altanban kanek miktimi miktimi amin kisi morap da kunam tatdan. Kanakwa Amin Dakon Monji tapmimni gat ae tilim madepni gat gikwemon da apban kokdan.

24:26-27: Mt 24.37-39; Lk 17.23-24 **24:28:** Lk 17.37 **24:29:**
 Ais 13.10; 34.4; Esi 32.7; Jol 2.10,31; 2Pi 3.10; PA 6.12-13 **24:30:**
 Dan 7.13; Sek 12.10; PA 1.7

31 Kwen madepsi da yanɔkwɔn aɲelo kabini yabekban kiɲ amin iyi do manjikbi kabi miƙtɪmi miƙtɪmi ekwan uɲun paɲmuwutdaɲ.”

*Pik kindap kaɲek butji piɲosak
(Mk 13.28-31 ae Lk 21.29-33)*

32 Yesu da saɲbenek yaɲ yaɲit, “Ji pik kindap kaɲek butji piɲosak. Kiɲiɲi pakbini toɲ ae tami kaluk yopmaɲdak, uɲun biɲapmon giɲdat biɲap kwan tosoƙ yaɲ nandaɲ.

33 Uɲudeɲ giɲ yo morap dayit uɲun da altaɲakwa miƙtim da mudosak biɲap madep kili uɲunjoƙ kwan tosoƙ yaɲ nandani.

34 “Nak asisi dayisat, uɲun biɲapmon egiɲni amin dima kiɲagakwa yo morap uɲun kisi altaɲ mudokdaɲ.

35 Kundu gat miƙtim gat pasildamal, mani nak dakon gen uɲun dimasi pasildisak.”

*Yo morap altokdisak uɲun dakon biɲap Piɲkop
Dat daɲin nandisak
(Mk 13.32-37 ae Lk 17.26-30 ae 17.34-36)*

36 Yesu da saɲbenek yaɲ yaɲit, “Yo morap al-
tosak uɲun dakon biɲap uɲun amin kinda da dima
nandisak. Kwen Kokup aɲeloyo dima nandaɲ,
ae Monjiyo kisi dima nandisak. Dat da iyi giɲ
nandisak.

37 Noa da biɲapmon amin egiɲgwit uɲudeɲ
giɲ Amin Dakon Monji apjak biɲapmon yaɲ giɲ
egiɲdaɲ.

38 Kulup madep dima altanjakwan jap pakbiyo anjek miñat pakpak awit. Yan anjek egakwa Noa tap wakgakon wigigit.

39 Wigakwan yo jigí altan nimdan unun dima nandawit. Butni dima pisanjakwa kulup madep da altanek wutjinban pasilgwit. Amin yan gin egakwa Amin Dakon Monji apdisak.

40 Amin bamori pigaga egakwal Pinjkop da kinda yapmanek kinda abidokdisak.

41 Miñat bamori da plaua wasanek yigakwal kinda yapmanek kinda abidokdisak.

42 “Yando, kan kimotni. Amin Tagisi ni gildaron apdisak unun ji dima nandan.

43 Nandan pisoni. Yut kinda dakon ami kalbi kabo noknok ni bisapmon apdisak yan nandagit tam, kila anjakwan yutni aripmi dima tuwilban.

44 Dima apdisak yan nandanek egakwa Amin Dakon Monji unudon apdisak. Yando, ji tagap tanek egipni.”

Oman monji tagi ae yokwi dakon tilak gen
(Lk 12.42-46)

45 Yesu da sanbenek yan yagit, “Oman monji kinda nandan kokwini tagisi ae pi agakni tagisi, unuden oman monji amin tagini da oman monjini diwari kilani asak do manjisak. Yan aban jap yomyom bisapmon japni yomiñ yomiñ asak.

46 Oman monji unun amin tagini da tobil abin kanban pini tagisi asak kan tagisi.

47 Nak asisi dayisat, amin tagini da unun oman monji iyinban yo morapni kila akdisak.

48 Mani oman monji kinda pi yokwi asak unun burikon da yan nandisak, 'Amin tagino unun tepmi dima apdisak.'

49 Yan nandanek oman monji notni dapmanek pakbi teban nanek but upbal an amin gat muwugek jap pakbiyo an.

50 Yan anek dima apdisak yan nandanakwan amin tagini da but pisogi mini apdisak.

51 Abinek unun oman monji tepmi pi iminek yipban jamba but amin gat kunam tagek iyon iyon yan tidanek egipdan."

25

Minatjok 10 kabi dakon tilak gen

1 Yesu da sanbenek yan yagit, "Unun bisap madepmon Pinjok dakon Amin Kila Agakni dakon tilak kinda unun yan. Amin kinda minat pak do agit. Anakwan minat unun pakdisak dakon notni minatjok 10 kabi da lamni timigek kosiron kin wili unun kan abidan anop do kiwit.

2 Minatjok 5 kabi unun nandan kokwini tagi dima, ae 5 kabi unun nandan kokwini tagisi.

3 Minatjok nandan kokwini tagi dima unun lamni timigek lam kolek do pakbi di gat dima pankiwit.

4 Mani minatjok nandan kokwini tagisi unun lamni timigek lam kolek do pakbi di gat kisi timigek kiwit.

5 Kin jomjom an egakwa amin unun tepmi dima abinakwan dipmini winba dipmin pak mudawit.

⁶ “Pak mudanəkwa kalbi binap aban amin kinda yan tidanək yan yagit, ‘Amin minat pak do asak kili unun abisak! Opba kin abidono!’

⁷ “Yan yanban minatjok kisi pidan lamni pankosit

⁸ anakwa minatjok nandan kokwini tagi dima unun da minatjok nandan kokwini tagisi yan yoyiwit, ‘Nin do pakbi diwatji ningut, lamnin kimotdan.’

⁹ “Yanba nandan kokwini tagisi da yan yoyiwit, ‘Pakbi on nin kisi da aripmon dima ton. Ji kin yuman nok yutnon pakbi yumni.’

¹⁰ “Kinakwa amin minat pak do agit unun apgut. Apban minat tagap tanek egipgwit unun gat sonnok ak do yutnon wigakwa yoma soppwit.

¹¹ “Buon don minat kabi pakbi do kiwit unun abin yawit, ‘Amin tagi, amin tagi, abin yoma wital nim!’

¹² “Mani amin tagi da gen kobogi yan yoyigit, ‘Nak asisi dayisat, nak dimasi nandan damisat.’”

¹³ Yesu da tilak gen unun yan mudanək yan yoyigit, “Amin Tagisi altan damjak unun dakon bisap ji dima nandan, do tagap tanek egipni.”

Pi monji monej timikgwit dakon tilak gen

(Lk 19.11-27)

¹⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, “Pinkop da Amin Kila Asak unun do tilak kinda ako mibili nandani. Amin kinda kokup dubagi kindakon kik do anek pi monjini yan yoban opba yo kabini kila ani do yoyigit.

¹⁵ Pi monji kalon kalon dakon pi agakni da aripmon monejni kila ani do yomgut. Kinda do

moneḡ 25 tausen danari, ae kindā do 10 tausen danari, ae kindā do 5 tausen danari yaḡ yomiḡ mudaneḡ kiḡit.

¹⁶ Kiḡakwan uḡudon giḡ 25 tausen danari timiḡkiḡit amiḡ uḡun yomiḡ gwayek aḡakwan 25 tausen danari kindā gat noman taḡit.

¹⁷ Ae 10 tausen danari timiḡkiḡit amiḡ uḡunyo yaḡ giḡ aḡakwan 10 tausen danari kindā gat noman taḡit.

¹⁸ Mani 5 tausen danari timiḡkiḡit amiḡ uḡun kiḡ gapma wayiḡek amiḡ taḡini dakon moneḡni gapmakon yopban isal tawit.

¹⁹ “Amiḡ taḡini biḡap dubaḡi eḡek aeni tobiḡ apḡut. Abiḡ moneḡni yomḡut uḡun dakon pini niḡn awit uḡun dakon miḡili nandak do yoyiḡit.

²⁰ Yoyiḡban 25 tausen danari timiḡkiḡit amiḡ uḡun da yomiḡ gwayek aḡakwan 25 tausen danari kindā gat noman taḡit uḡun yoliḡek yaḡ iyiḡit, ‘Amiḡ taḡi, gak da 25 tausen danari kila akeḡ do namḡul uḡun pini ako 25 tausen danari kindā gat oni noman tak.’

²¹ “Yaḡ iyiḡban amiḡ taḡi da yaḡ yaḡit, ‘Gak pi monḡino gen guramiḡ taḡisi aḡil. Aḡek pigo dakon kila taḡisi aḡil. Yo moniḡisok gabo kila taḡisi aḡil do yo madep gabo kila taḡi aki. Gak apbi kiḡik kiḡik ando.’

²² “Ae 10 tausen danari timiḡkiḡit amiḡ uḡun da abiḡ yaḡ iyiḡit, ‘Amiḡ taḡi, gak da 10 tausen danari kila akeḡ do namḡul uḡun pini ako 10 tausen danari kindā gat oni noman tak.’

²³ “Yaḡ iyiḡban amiḡ taḡi da yaḡ yaḡit, ‘Gak pi monḡino gen guramiḡ taḡisi aḡil. Aḡek pigo dakon

kila tagisi agil. Yo moniṅisok gabo kila tagisi agil, do yo madep gabo kila tagi aki. Gak apbi kisik kisik ando.’

²⁴ “Ae 5 tausen danari timikgit amin unun da abin yan iyigit, ‘Amin tagi, gak dakon mibilgo nandisat, gak bupmigo mini. Amin ḡwakḡwari da pi anakwa jap bami gak da pasal, ae miktimon jap yet tinṅinon dakon bami gaga do pasal.

²⁵ Yan asal, do pasalek moneḡo 5 tausen danari namgul unun anki miktim kagagwan yipbo tagit. Moneḡo unun oni.’

²⁶ “Yanban amin tagini da gen kobogi yan iyigit, ‘Gak oman monji yokwi, pi ak do kurak tosol. Nak dakon mibilno kili nandagil. Nak amin da pigaga jap bami pasat, ae amin da jap yet tinṅinon dakon bami naga do pasat.

²⁷ Yan nandagil, do moneḡno beḡon yopgul tam unun tagi. Yan agil tam abin nak da moneḡno gat ae beḡ da diwari sanbesak unun gat tagi timikgom.’

²⁸⁻²⁹ “Amin yoni tan iman amin unun nak da sanbenek yo ibo morapmisi tan imdan. Ae amin yoni kalonṅisok tan iman amin unun nak da ununjok gwayen mudoken. Yan do, on amin moneḡni unun gwayen moneḡ 50 tausen danari tan iman unun amin do imni.

³⁰ Anek on oman monji kurak tok amin wanga abigi maba pilin tukgwan pigisak. Unudon kunam tagek iyon iyon yan tidanek egipdisak.”

Amin Dakon Monji da nin kokwinṅdisak

³¹ Yesu da saɓɓeɓek yaɗ yaɗiɗ, “Amin Dakon Monji apjak bisapmon Kwen Kokup dakon tilimni gat ae anjelo kabini gat abineɓ kila amin madep yiyiɗ tamokon unjon yitdisak.

³² Yiɗakwan amin miɗimi miɗimi ekwan unjon abinɗ burikon muwuk mudoni. Abinɗ muwukba kila amin da sipsip ae meme kokwinikgan unjon da tilagon amin kokwinitdisak.

³³ Kokwinigek sipsip aminsi tet do yopmanek meme gwandenɗ tet do yopdisak.

³⁴ “Kila Amin Madep unjon da aminsi tet do amin yaɗ yoyisak, ‘Datno da gisam dabi amin, abineɓ Datno dakon Amin Kila Agakni ji do anjoman abi unjon abineɓ abidoni. Unjon miɗim wasok wasogikon ji do kili anjoman agiɗ da tosok.

³⁵ Nak kalip jap do abo jap naba nagim, ae pakbi do abo pakbi naba nagim, ae kokup njwakɗwarikon da apbo but dasi abidanɗa yutjikon panɗi egipgum.

³⁶ Imalno mini egapbo imal namgwit. Sot abo anpulugawit. Dam teban yutnon yiɗapbo abinɗ nandawit.’

³⁷ “Yaɗ yaɗban kilegi kabi da gen kobogi yaɗ iyini, ‘Amin Tagi, ni bisapmon jap do abi gandanek jap gamguman, ae ni bisapmon pakbi do asal yaɗ gandanek pakbi gamguman?’

³⁸ Ae ni bisapmon kokup njwakɗwarikon da abisal yaɗ gandanek anki yutninon gepguman, ae ni bisapmon imalɗo mini yaɗ gandanek imal gamguman?’

³⁹ Ae ni bisapmon sot asal yaɗ gandanek kilago agiman, ae ni bisapmon dam teban yutnon yikdal

yaŋ gandaneŋ abinŋ gandagi manŋ?’

⁴⁰ “Yaŋba Amin Madep da yaŋ yoyisak, ‘Asisi dayisat, yo morap notno kinda mani mini do awit unun yo morap nak do awit.’

⁴¹ “Yaŋ yoyineŋek Amin Madep unun da tobiŋ gwandenŋ tet do amin yaŋ yoyisak, ‘Jobit pabi kabi ji anŋwikon kinjek kindapmon piŋit. Unun kindap unun Sunduk gat anelo kabini gat unun do anŋoman abi, unun kimot kimori mini.

⁴² Kalip jap do abo jap dima namgwit, ae pakbi do abo pakbi dima namgwit.

⁴³ Kokup nŋwaknŋwarikon da apbo yutjikon dima anŋki nepgwit, ae imalno mini egapbo imal dima namgwit, ae sot aŋim ae dam teban yutnon yikŋim biŋapmon kilano dima awit.’

⁴⁴ “Yaŋ yaŋban gen kobogi yaŋ iyini, ‘Amin Tagi ni biŋapmon gandano jap do aŋil, bo pakbi do aŋil, bo kokup nŋwaknŋwarikon da apgul, bo imalŋo mini, bo sot aŋil, bo dam teban yutnon yikŋil, abi dima anŋpulugagi manŋ?’

⁴⁵ “Yaŋba yaŋ yoyisak, ‘Nak asisi dayisat, yo morap amin mani mini do dima awit unun nak do awit.’

⁴⁶ “Yaŋ yoyinban unun amin kabi kobogi yokwisi dagok dagogi mini pakdanŋ. Mani kilegi amin kabi unun da egip egip dagok dagogi mini unudon kikedanŋ.”

Yesu da tepmi paŋek kimot anek kimoron da pidagit

(Kilapmi 26-28)

26

Kila amin da Yesu anjakba kimotjak do gen yan anjeban awit

(Mk 14.1-2 ae Lk 22.1-2 ae Jn 11.45-53)

¹ Yesu unun gen morap yan mudanjek pandetni yan yoyigit,

² “Disi nandan, gildat bamori gin egek Yapyap Bilak egipmi. Unun bisapmon Amin Dakon Monji amin da abidan uwal da kisiron yipba tilak kindapmon anjatdan.”

³ Unun bisapmon mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae Israel dakon kila amin unun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Kaiapas unun da yutnon muwukgwit.

⁴ Muwugek Yesu ni kosiron da pasilek abidan anjatno kimotjak unun dakon gen yawit.

⁵ Yan yanjek yawit, “Telagi bisap madepmon dima abidonej. Yan anej kan, minjat aminyokon pidok pidok noman tokdisak.”

Minjat kinda da pakbi kibani ton tagisinin Yesu son ingut

(Mk 14.3-9 ae Jn 12.1-8)

⁶ Yesu Betani kokupmon amin kinda mani Saimon unun da yutnon yikgit. (Saimon unun kalip wuda tebani ton egipgut.)

⁷ Yesu jap noknok tamokon yigakwan minjat kinda pakbi kibani tagisi abidan awin Yesu da busunon tagalgit. (Unun pakbi yumanj nogi wukwisi ae tibiri unun tipnanj wasanbi.)

⁸ Yanj aban pañdet kabini da kañek buri yokwi tañba yan yawit, “Nidosi anjek pakbi kibanji tagisi unun yumsi tagaldak?”

⁹ Amin da yubam tam, monej madepsi timik yoni mini amin do yomnom.”

¹⁰ Yanj yanba nandanek Yesu da yoyigit, “Minat on nido jigi iman? Minat on nak do yo tagisi asak.

¹¹ Yoni mini amin ji gat bisapmi bisapmi egipdan, mani nak ji gat bisapmi bisapmi dima egipdaman.

¹² On minat da mibiltok giptimnokon pakbi kibanji tagisi nan soj naminek kimakbi tamokon nepni do antagap asak.

¹³ Asisi dayisat, miktimi miktimi amin da Gen Bin Tagisi yoyinek minat on da yo ak unun dakon gen bin kisi yoyinakwa nandakdan. Anakwa unun minat dakon man bini dima pasildisak.”

*Judas da Yesu kila amin da kisiron yip do yagit
(Mk 14.10-11 ae Lk 22.3-6)*

¹⁴ Unun bisapmon pañdetni 12 kabikon da kindamani Judas Iskariot unun da mukwa sogok amin dakon amin madep kabikon kigit.

¹⁵ Kin yan yoyigit, “Yesu kisitjikon yipbo ninan namni?” Yanban silwa monej tabili 30 yan manjin imgwit.

¹⁶ Iba wasanek Yesu kisitnikon yipjak do kosit wisigit.

*Yesu pañdetni gat jap nawit
(Mk 14.12-21 ae Lk 22.7-14 ae 22.21-23 ae
Jn 13.21-30)*

17 Bret Yisni Mini Bilak wasok wasogikon pan̄detni da Yesukon kin̄ yan̄ iyiwit, “Nin kin̄ dukwan Yapyap Bilak dakon jap pan̄kosit anen̄ do nandisal?”

18 Yan̄ba Yesu da yan̄ yoyigit, “Kokup papmon kin̄ amin̄ kindā kokdan̄. Kan̄ek yan̄ iyini: Yoyin̄det da yan̄ yosok, Nak dakon bisap kili un̄un kwan̄ tosok. Nak gat pan̄det kabino gat gak da yutnon apno Yapyap Bilak dakon jap nonen̄.”

19 Yan̄ban pan̄detni da Yesu dakon gen guramigek kin̄ Yapyap Bilak dakon jap pan̄kosit awit.

20 Yan̄ an̄ek pilin̄ tan̄akwan Yesu gat pan̄detni 12 kabi gat yigek jap nawit.

21 Jap nan̄ yigek Yesu da yan̄ yoyigit, “Asisi dayisat, jikon da kindā da uwal da kisiron nepdisak.”

22 Yan̄ yan̄ban pan̄detni buri yokwi tan̄ba kalon̄ kalon̄ yan̄ yawit, “Amin̄ Tagi, nak do dima yosol, ma?”

23 Yan̄ yan̄ba Yesu da yoyigit, “Kindā nak gat jap idapmon kisitnit kalon̄i yipman̄gamak, un̄un amin̄ da nak uwalno da kisiron nepdisak.

24 Asi Pin̄kop da papiakon gen mandabi un̄un da tilagon Amin̄ Dakon Monji kimoron kikedisak. Mani Amin̄ Dakon Monji uwal da kisiron yipjak amin̄, awa! Un̄un amin̄ men̄i da dima an̄alagit tam tagi.”

25 Yan̄ yan̄ban uwal da kisiron yipyip amin̄ Judas da Yesu yan̄ iyigit, “Yoyin̄det, nak do dima yosol, ma?”

Yan̄ban iyigit, “Un̄un gak mani.”

*Yesu da bret gat ae wain gat pañdetni do yomgut
(Mk 14.22-26 ae Lk 22.15-20 ae 1Ko 11.23-25)*

²⁶ Jap nan̄ yigakwa Yesu da bret kind̄a abidan̄, Pin̄kop ya yan̄ iyin̄ek, pudan̄ pañdetni do yomgut. Yomin̄ek yan̄ yoyigit, “Pabidan̄ek noni, on nak dakon giptim timno.”

²⁷ Yan̄ yan̄ek wain kinam abidan̄ek Pin̄kop ya yan̄ iyin̄ek yomin̄ek yan̄ yagit, “Ji kisi da noni.

²⁸ On yawino. Pin̄kop gat amin̄ gat san̄bek san̄bek abi un̄un an̄teban asak. Amin̄ morapmi dakon diwarini yopman̄ yom do parekdat.

²⁹ Nak asisi dayisat, nak wain ae dima nan̄ek egi wigi Datno da Amin̄ Kila Asak da kagagwan don ji gat wain kalugi nonen̄.”

³⁰ Yan̄ yan̄ban kap kind̄a yan̄ek yomakon pigek fleñ Olipmon wigiwit.

*Pita da manji im̄jak do Yesu da yagit
(Mk 14.27-31 ae Lk 22.31-34 ae Jn 13.36-38)*

³¹ Fleñ Olipmon wigek Yesu da pañdetni yan̄ yoyigit, “Pin̄kop da papiakon gen yan̄ tosok:

‘Sipsip dakon kila amin̄ anakgo kimagakwan sipsip birapmigi iyi iyi kikan̄.’

Gen un̄un da aripmon abisok kalbi yo morap nagon noman tan̄akwa pindagek ji manji namdan̄.

³² Mani kimoron da pidan̄ek nak da kalip Galili miktimon mibiltan̄ damin̄ek kiken̄.”

³³ Yan̄ban Pita da yan̄ iyigit, “Amin̄ diwari da manji gamin̄akwa nak yan̄ dimasi aben̄.”

³⁴ Yanj yanban Yesu da iyigit, “Asisi gayisat, abisok kalbi pup gen dima yanakwan gak da nak do ‘Unun amin dima nandanj imisat’ yanj kosit kapbi yokdisal.”

³⁵ Yanban Pita da yanj iyigit, “Uwal da gikba kimagaki nakyo kisi nikba kimokgenj do ani kanj, gak do wasip dima yokenj.” Yanj yanban panjet kabi diwari kisi yanj gin yawit.

*Yesu Getsemani bisit agit
(Mk 14.32-42 ae Lk 22.39-46)*

³⁶ Yesu gat panjetni gat miktim tim kinda mani Getsemani unjudon kiwit. Kinj altanjek Yesu da yanj yoyigit, “Ji idon yigakwa nak asidon kinj bisit akenj.”

³⁷ Yanj yanek Pita gat ae Sebedi dakon monji yat timikban kiwit. Kinj burikon jiggi madepsi nandanjek

³⁸ yanj yoyigit, “Butno jik tanakwan kimot kimotno noman tanj naban nandisat. Do ji nak gat kisi idon Pinjkop do nandanjek egipnenj.”

³⁹ Yanj yanek timisok di kinjek miktimon manj pagek bisit yanj agit, “O Dat, yo morap tagi aki. Do nak da kwenon jiggi apdisak unun kukwoki do nandisat. Mani nak dakon nandak nandak dima yolgi. Gak dakon galak tok niansi tosok unun dagin noman toni.”

⁴⁰ Yanj yanek tobil panjetni kapbi egipgwiron kinj pindakban dipmin pakgwit pindagek Pita yanj iyigit, “Ji nak gat awa kalonji da aripmon gin Pinjkop do nandanjek dima egipnenj?”

⁴¹ Ji teban tanjek bisit anjek egipni. Yanj anjek egipni kanj, panjkewalon aripmi dima mokdanj.

But da nak nol do galak tosok mani gip dakon tapmimni mini.”

⁴² Yan yanek aeni tobil kin bisit yan agit, “Datno, jigi pakenjosi nandisal kan, tagi pakenj.”

⁴³ Bisit aban daganban abin pindakban panjetni dipmin do yokwisi anek aeni dipmin sigin pakgwit.

⁴⁴ Yan pindagek aeni tobil kin bisit mibiltok agit unjudej gin agit.

⁴⁵ Yan anek tobil abin panjetni yan yoyigit, “Ji dipmin sigin pagek tapmim pan, ma? Bisap kili abik. Amin Dakon Monji yokwi pakpak da kisiron kili unun yipmanjan.

⁴⁶ Pidanba kino! Kabit, uwal da kisiron nepjak amin kili abik.”

Uwal da Yesu abidawit

(Mk 14.43-50 ae Lk 22.47-53 ae Jn 18.3-12)

⁴⁷ Yesu gen yanakwan unjudej gin panjetni 12 kabikon da kinda mani Judas altan yomgut. Amin kabi madep emat agak sibani ae kindap kirinji timigek bujon yolgwit. Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae Juda amin dakon kila amin gat da yabekba opgwit.

⁴⁸ Uwal da kisiron yipyip amin da gen kinda kili yan yoyigit, “Amin kinda nak da mandan noko kan, unun amin nan tebai abidoni.”

⁴⁹ Judas tepmi Yesukon kin altanek yan iyigit, “Yoyindet, kalbi tagisi!” Yan iyinek mandan nagit.

⁵⁰ Yan aban Yesu da yan iyigit, “Not, yo ak do nandanek abil unun abi.”

Yan iyinban emat amin da Yesu tebai abidawit.

⁵¹ Aba Yesu da kabikon nani kinda da emat agak sibani ilikban winban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monjini miragi mandan dagagit.

⁵² Aban Yesu da yan yagit, “Gak emat agak sibago yigikon simil. Emat agak siba pawilgan amin unun emat agak siba da mandan yoba kimokgon.

⁵³ Nak Datno aripmi tagi iyiko unun da anelo 72 tausen yabekban abin nak tagi anpulugoni. Gak unun dima nandisal, ma?

⁵⁴ Mani yan aben kan, Pin kop da papiakon gen toso unun nianon da bami ton asak? Uwalno da yo yan si an namni do yosok.”

⁵⁵ Yan yanek unudon gin Yesu da amin kabi madep yan yoyigit, “Ji nak do kabo noknok kinda yan nandanek emat agak siba ae kindap kirinyo timigek nak abidok do aben, ma? Nak gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalgwan ji gat egek amin yoyin dekgim. Unun bisapmon nak abidok do dima nandawit.

⁵⁶ Mani Pin kop da papiakon kombi amin da gen mandawit yan gin bami noman toso.” Yan yanban pandet morapni Yesu yipmanek pasal kin mudawit.

Yesu gen pikon anan kiwit

(Mk 14.53-65 ae Lk 22.54-55 ae 22.63-71 ae Jn 18.13-14 ae 18.19-24)

⁵⁷ Yesu abidawit amin unun Yesu abidan anan mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Kaipas da yutnon ankiwit. Unudon gen teban dakon

yoyiᅇdet amin gat ae kila amin gat kisi muwukg-wit.

⁵⁸ Pita kagi kagisok da Yesu yol anᅇnek, mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon yoma nagalgwan pigigit. Pikwan obip amin gat yigek Yesu yo niansi aniba koken yan do pindak egipgut.

⁵⁹ Anᅇkwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae gen kokwin amin kisi morap gat da yan nandawit, amin di yan yomno abin Yesu top gen yan iminek gulusun agit yan yanakwa anᅇatno kimotjak yan nandawit.

⁶⁰ Mani amin morapmi yan yoba abinek top gen morapmi yawit, mani asi gulusun kind a agit yan dima kawit. Don amin bamori da abin yan yagimal,

⁶¹ “Nin da nandanapno Yesu da yan yagit, ‘Nak da Pinᅇkop dakon Telagi Yut Madep unun tuwilek gildat kapbi da butgwan ae witjiken.’”

⁶² Yan yanakwal mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da pidan agek Yesu yan iyigit, “Gak gen kobogi kind a dima yoyiki? On amin morap gen yan gaba nian nandan yomisal?”

⁶³ Mani Yesu da gen kind a dima yagit.

Yan aban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da aeni iyigit, “Gak Pinᅇkop egip egipmi ton unun da manon yan teban tok anek gen bamisi yoki. Gak asi Kristo, Pinᅇkop dakon Monji bo dima? Kili bami ya!”

⁶⁴ Yanban Yesu da yan yagit, “Gen yosol unun bami. Ji don kanakwa Amin Dakon Monji Tapmim

Ami da aminsi tet do yikban kokdan. Anek kanakwa kundukon gikwemon da apban kokdan.”

⁶⁵ Yan yanban nandanek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin buri wagil yokwi tanban iyi dakon paba pigikni pudanek yagit, “Mibilni nandak do amin nido sanbenek yoyino apni? Iyi Pin kop kulabinek ‘nak Pin kop dakon Monji’ yan yosok,

⁶⁶ do ji da nian an imnen do nandan?”

Yanban kisi morap da yawit, “Gulusun asak, do si kimotjak.”

⁶⁷ Yan yanek diwari da ilip sul iminek kisit da anakgwit. Ae diwari da mogim kulbak anagek

⁶⁸ yan iyiwit, “Kristo gak namin da gikdak? Kombi gen ya!”

Pita da Yesu do wasip yagit

(Mk 14.66-72 ae Lk 22.56-62 ae Jn 18.15-18 ae 18.25-27)

⁶⁹ Anakwa Pita unun yut da nagalgwan yigakwan mukwa sogok mibiltok amin dakon oman minatjok kinda da abin yan iyigit, “Gak Yesu Galili amin gat kisi egipgwit.”

⁷⁰ Yanban Pita da wasip yanek yagit, “Gak da gen unun yosol nak dima nandisat.”

⁷¹ Yan yanek wigaron pigakwan oman minat kinda Pita kanek amin unudon akgwit yan yoyigit, “On amin unun Yesu Nasaret amin gat kisi egipgwit.”

⁷² Yan yanban Pita aeni geni anteban anek yan iyigit, “Asisi, nak unun amin dimasi nandan imisat!”

⁷³ Timisok di egek amin kapmatjok akgwit unun da kin Pita yan iyiwit, “Gak dakon tek nandano asi gak unun amin kabi dakon kokup isalni kinda yan asak, do gak unun da kabikon nani yan nandaman.”

⁷⁴ Yan yanba Pita da tebaisi yanek yagit, “Asisi dayisat, amin unun yon nak dimasi nandan imisat. Top yosot kan, Pin kop da nak tagi anupbal asak!”

Yan yanakwan unudon gin pup gen yagit.

⁷⁵ Yanban nandanek Pita Yesu da gen yagit unun do buri pisagit. Gen unun yan yagit: “Pup da gen dima yanakwan gak da nak do wasip yanbi kosit kapbi akdisak.” Pita da gen unun do buri pisanban wanga pigi kunam madepsi takgit.

27

Yesu Pailaron anan kiwit

(Mk 15.1 ae Lk 23.1-2 ae Jn 18.28-32)

¹ Wisawisa do mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae kila amin gat da muwugek Yesu anakba kimotjak do yan dagok awit.

² Anek Yesu kisiri waman anki gapman dakon mibiltok amin Pailat da kisiron yipgwit.

Judas kimakgit

(Ya 1.18-19)

³ Judas Yesu uwal da kisiron yipgut amin kanban Yesu kimotjak do yan dagok anakwa mabisi at yan nandagit. Anek nandak nandakni kulabik anek silwa monen 30 yan timikgit unun mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae kila amin gat do aeni pantobil yomgut.

4 Yomiņek yaņ yoyiđit, “Nak suņsi aņek amiņ kileđi kında uwal da kisiron yipmat. Uņun ji da aņakba kimotdisak.”

Yoyiņban yaņ iyiwit, “Uņun nin dakon yo diņa. Uņun gak dakon yo ģiņ.”

5 Yaņ yaņba Judas silwa moneņ uņun telagi yut da nagalgwan dapban piđakwa kiņ iyi tipgut.

6 Aban mukwa sogok amiņ dakon amiņ madep kabi da silwa moneņ uņun timiđek yaņ yawit, “Moneņ on yawi dakon tomni. Do telagi yut dakon moneņ gat kisi yopneņ kaņ, gen tebanin yadmaņ.”

7 Yaņ yaņek uņun moneņ baņ miķtim kwoba wasawit miķtim tim kında yumaņ nawit. Yumaņ naņek amiņ dubagiķon da abiņ kimokgoņ uņun dakon amiņ kimakba yopyop tamo kında wasawit.

8 Yaņ awit do uņun miķtim tim uņun do Yawi Miķtim yaņ yawit da yoņ.

9 Yaņ aņakwa kombi amiņ Jeremaia da gen mandagiķ uņun bami noman tagiķ. Gen uņun yaņ, “Israel amiņ da uņun amiņ yumaņ noni do silwa moneņ 30 baņ tomni yomġwit.

10 Yaņ aņek Amiņ Tagiķ da nayiđit, uņun da tilagon uņun moneņ baņ miķtim kwoba wasawit miķtim tim kında yumaņ nawit.”

Gak Juda amiņ dakon kila amiņ madep, ma?

(Mk 15.2-5 ae Lk 23.3-5 ae Jn 18.33-38)

11 Yesu gapman dakon mibiķtok amiņ Pailat da iņamon agakwan Pailat da yaņ iyiđit, “Gak Juda amiņ dakon kila amiņ madep, ma?”

Yanban Yesu da gen kobogi yan yagit, “Yosol unun mani.”

¹² Yan yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae kila amin diwarı gat da gen yan iminba gen kobogi kinda dima yoyigit.

¹³ Yan aban Pailat da aeni iyigit, “Amin on da gak wasok yokwi agil do gen morapmi yan gamañ. Unun dima nandisal, ma?”

¹⁴ Yan yanban Yesu da gen kobogisok kinda dimasi yanakwan Pailat da Yesu do nandaban ñwakñwarisi agit.

Pailat da Yesu tilak kindapmon kimotjak do yan dagok agit

(Mk 15.6-15 ae Lk 23.13-25 ae Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Bilagi bilagi Yapyap Bilak bisapmon gapman dakon mibiltok amin da wasok kinda yan agit. Minat aminyo da amin kinda dam tebanon yikdak unun mani yanakwa, Pailat da pulugan yopban kin kin awit.

¹⁶ Unun bisapmon amin yokwisi kinda dam tebanon yikgit, mani Barabas.

¹⁷⁻¹⁸ Amin abin muwugakwa Pailat da amin da Yesu do nandaba yokwi tanban top yanek gen pikon yipgwi yan nandagit. Yan nandanek Yesu ankutnanek yan yoyigit, “Ji dakon galaktok namin nan pulugan yipbo jikon opjak, Barabas do nandan bo Yesu mani kinda Kristo yan yon unun nan?”

¹⁹ Yan yanek Pailat gen kokwin tamokon yigakwan minatni da gen kinda yan yipban apgut, “Nak unun amin kalbi dipminon kat, do jigisi

nandisat. Unun amin kilegisi, do gak yo kinda dimasi an ibi.”

²⁰ Mani mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae kila amin gat da minjat amin kabi madep buri suganek yan yoyiwit, “Ji Pailat da Barabas nan puluganek Yesu nan anakban kimotjak do iyini.”

²¹ Yanba Pailat da aeni yan yoyigit, “Ji dakon galaktok on amin bamoron ban namin nan pulugan yipbo kisak do nandan?”

Yoyinban “Barabas nan” yan yawit.

²² Yanba yan yoyigit, “Yesu, mani kinda Kristo yan yon, unun do ninan an iben?”

Yan yanban amin kisi da yan yawit, “Tilak kindapmon anakba kimotjak!”

²³ Yanba Pailat da yoyigit, “Mibili nido? Ni gulusun nan agit?”

Yanban mibiltok yawit si yapmanek madepsi yan tidanek yawit, “Tilak kindapmon anakba kimotjak!”

²⁴ Yanba Pailat da iyi yan nandagit, “Gen yoko dima nandanek emat madepsi akdan.” Yan nandanek minjat amin kabi madep da dabilon kisitni pakbikon suganek yan yoyigit, “On amin kimakban nak da diwari dima paken, ji da pani.”

²⁵ Yanban amin kisi da geni yan antobil imgwit, “Nin gat ae minjat monjionin gat da kimotjak dakon kobogi tagi panen.”

²⁶ Yan yanba Pailat da Barabas pulugan yipban minjat amin kabiyokon kigit. Kinakwan emat amin yoyinban Yesu baljawit. Aba don tilak kindapmon anakba kimotjak do yoyigit.

*Emat amin da Yesu jigilagon da abin yipgwit
(Mk 15.16-20 ae Jn 19.2-3)*

²⁷ Gapman dakon emat amin da Yesu abidan anan gapman dakon yut madepmon wigakwa emat amin diwari kisi abin Yesu angwasihek akgwit.

²⁸ Anek Yesu iyi dakon imalni iligek kila amin madep da imal gami dubak pan unuden kindap pan imgwit.

²⁹ Yan anek nap keli ton nan kila amin madep dakon pelit yombem kindap wasan busunikon aba pigigit. Aba pigakwan kindap kirin kindap kisiri aminsi tet do yipman imgwit. Yipman iminek gawak iminek topmon da man madep iminek gen yan iyiwit, "Gildat tagi, Juda amin dakon kila amin madep!"

³⁰ Anek ilip sul iminek kindap kirin kisirikon yipgwit unun gwayen busunikon kosiri morapmi baljawit.

³¹ Anek topmon da man madep imin mudanek imal gami iligek iyi dakon pabi pigik pan imgwit. Pan iminek tilak kindapmon anakba kimotjak do ilik anan kiwit.

*Yesu tilak kindapmon anakgwit
(Mk 15.21-32 ae Lk 23.26-43 ae Jn 19.17-27)*

³² Kosiron kinek emat amin da Sairini kokupmon amin kindap kawit, mani Saimon. Unun tebai iyinba Yesu dakon tilak kindapni guramikban kiwit.

33 Kiñ miñtim tim kinda mani Golgata unudon altawit. (Golgata dakon mibili unun Busun Kidat Fleñ.)

34 Kiñ altañek wain gat ae pakbi isipmi kinda gat iktagilek iminba nan nandat anek nok do kurak tagit.

35 Anakwan tilak kindapmon anagek emat amin da satu wasok anek imalni kokwinik timikgwit.

36 Satu wasok aba mudanban miñtimon pabin yigek kila anek kan egipgwit.

37 Kwen busunikon mibili nido anakgwit unun dakon but piso yan mandawit, ON YESU, JUDA AMIN DAKON KILA AMIN MADEPNI

38 Kabo noknok bamori Yesu gat kisi dapgwit. Kinda aminsi tetdo, ae kinda gwanden tet do tilak kindapmon dapman dapman awit.

39 Amin kiñ ap awit unun da yanba yokwi tok an iminek wunda kwalkwal anek yan iyiwit,

40 “Gak Telagi Yut Madep tuwilek gildat kapbi da butgwan ae witjik do yagil, do giptingo ankutnoki! Gak asi Pin kop dakon Monji egisalon tilak kindapmon da pi!”

41 Yan yanba mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat gen teban yoyindet amin gat ae kila amin gat unun kisi yan gin jigilak iyinek yawit,

42 “Amin diwari panpulugagit da nido iyi anpulugok do antidok asak? On Israel amin dakon kila amin madepni ma! Kan tilak kindapmon da pinban kanek nandan gadan imnen.

⁴³ Pinƙop nandan gadan iminƙ yan yosok, ‘Nak Pinƙop dakon Monji egisat.’ Pinƙop da Monji anƙpulugok do nandisak kan, tagi anƙpulugosak.”

⁴⁴ Unuden gin kabo noknok bamot teri teri dapbi ununyo kisi yanba yokwi tok yan gin agimal.

Yesu kimakgit

(Mk 15.33-41 ae Lk 23.44-49 ae Jn 19.28-30)

⁴⁵ Gildat binap 12 kilok miktin kisi pilin tuk anakwan kin pilindo 3 kilok agit.

⁴⁶ kilok anakwan Yesu da yan tidanƙ yan yagit, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Gen unun dakon mibili yan:

“Pinƙopno, Pinƙopno, nido nepman dekdal?”

⁴⁷ Yan yanban amin diwari kapmatjok akgwit unun nandanƙ yawit, “Nandan, unun Elaija do yan imisak.”

⁴⁸ Yanba unudon gin amin kinda tintin yanƙ kin yo kinda gugidan yombem jol diwaron waman wain gat ae pakbi isipmi gat unungwan sibiƙ Yesu da nosak do anenak ingut.

⁴⁹ Anakwan diwari da yawit, “Yum kanba koneƙ. Elaija da abin anƙpuluganban koneƙ bo dima?”

⁵⁰ Yan yanakwa Yesu aeni yan tidanƙ wupni yipban kinakwan kimakgit.

⁵¹ Kimagakwan unun bisapmon gin Telagi Yut Madep dakon yoma imal unun kwen da sulugi pin mibilikon daganƙ timi bamori agit. Yan anakwan miktin wudip anakwan tip madep morapmi da sulugiwit.

⁵² Uñun yo morap altañakwa amin kimakba yopmanğan tamo wiđdal kiñakwa Piñkop dakon amin morapmi kalip kimakba yopbi uñun pidawit.

⁵³ Pidañ don Yesu da kimoron da pidañakwan telagi kokup papmon pukwa amin morapmi da pindagwit.

⁵⁴ Añakwa emat amin 100 dakon kila amin gat ae emat amin Yesu do kañ egipgwit amin uñun wudip ae yo morap altawit uñun pindagek si pasalgwit. Pasalek yanşı yawit, “On amin asisi Piñkop dakon Monji egipgut.”

⁵⁵ Añakwa miñat diwari dubagisogon da agek yo uñun pindagwit. Yesu Galili miñtim yipman abinakwan uñun miñat kabi da yol awilek oman an imiñek agipgwit.

⁵⁶ Uñun kabikon kinda mani Maria, kokupni Makdala. Ae Maria ñwakiñwari kinda Jems gat Josep gat dakon menji. Ae Sebedi dakon monji bamot uñun dakon menji kisi akgwit.

*Yesu dakon bumjotni tip kinamgwan yipgwit
(Mk 15.42-47 ae Lk 23.50-55 ae Jn 19.38-42)*

⁵⁷ Pilindo yoni morapmi amin kinda Arimatea kokupmon da apgut. Uñun mani Josep. Uñun Yesu dakon pañdetni kinda.

⁵⁸ Josep uñun Pailaron kiñ Yesu dakon bumjotni abidok do iyigit. Iyinban emat amini yoyinban bumjotni Josep do imgwit.

⁵⁹ İmiñba abidañ anki imal garagi mini kinda nan wamanek

⁶⁰ anki iyı dakon tip kinam amin kimakbi do kaluk pasinbi uñungwan anki yipgut. Yipmanek

tip madepsi kinda anjotobilban abin yoma sopmanjakwan yipman kigit.

⁶¹ Maria Makdala kokupmon nani gat ae Maria kinda gat tip kinam da kapmatjok yigek yo agit unun nomansi kagimal.

Emat amin da tip kinam do kila awit

⁶² Sabat bisap do tagap tok an mudanek wisa dagokdo mukwa sogok amin dakon amin madep kabu gat ae Parisi amin gat Pailaron kiwit.

⁶³ Kin yan iyiwit, “Top amin si egipgut bisapmon gen kinda yan yagit, ‘Gildat kapbu mudanakwa kimoron da pidoken’ yan yagit.

⁶⁴ Yan yagit, do gak obip amingo tebaisi yoyinbu tip kinam dakon kila tebaisi anakwa wigi gildat kapbu mudoni. Yan dima ani kan, panjetni da abin bumjotni kabo anjisibin ankinek Yesu kili pidak yan amin yoyikdan. Yan ani kan, mibiltok iyi do top gen yagit unun yapmanek top gen yokdan unun da yo yokwisi kinda akdisak.”

⁶⁵ Yanba Pailat da yan yoyigit, “Ji obip amin timikba kin tip kinam unun niansi anek kilani ak do nandan unun da tilagon yoyinba ani.”

⁶⁶ Yan yoyinban tip kinamon kin tip madep yoma kaga soguron tilak kinda dima abidoni do yipgwit. Yipmanek obip amin da kilani tebaisi ani do yopba akgwit.

28

Yesu kimoron da pidagit

(Mk 16.1-10 ae Lk 24.1-10 ae Jn 20.1-18)

¹ Sabat bisap mudanakwan pakgwit da Sonda wisa dagokdo Maria Makdala kokupmon nani gat ae Maria kinda gat tip kinam kok do kigimal.

² Kinakwal unudon gin wudip madep agit. Anakwan Amin Tagi dakon anelo kinda Kwen Kokupmon da pin tip madep unun antobilban kinakwan kwenikon yikgit.

³ Anelo unun mal da yan tentenanakwan imalni unun gik sitnan yombem kwakwagisi agit.

⁴ Obip amin unun kan pasal nimmimik man pagek kimakbi yombem awit.

⁵ Yan anakwa anelo da minat bamot yan yoyigit, “Jil dima pasoljil. Yesu tilak kindapmon anakbi nan wusik do abamal yan nandisat.

⁶ Yesu yagit da aripmon Pin kop da kili aban pidak. Idon dima egisak. Abin tamoni do konjil.

⁷ Jil tepmisi kin pandetni yan yoyinjil, ‘Unun Pin kop da kimoron nan kili aban pidak. Mibiltan daminek Galili miktimon kik, do unudon kin koni.’ Nak gen on dayik do pit.”

⁸ Yan yoyinban minat bamot unun pasalgimal, mani kisik kisik nandnek tintim yanek pandet kabini gen unun yoyik do kigimal.

⁹ Kinakwal Yesu gat domdom anek yan yoyigit, “Wisa dagokdo tagisi.” Yan yoyinban kandapmi abidnek gawak imgumal.

¹⁰ Anakwal Yesu da sanbenek yan yoyigit, “Dima pasoljil. Jil kin notnoni kabi yoyinbal Galili kin unudon nandani.”

Obip amin dakon gen

11 Miñat bamot kiñakwal obip amin diwari tip kinam dakon kila awit unun da kokup papmon kiñ mukwa sogok amin dakon amin madep kabi yo morap altawit unun dakon gen morap yoyiñ mudawit.

12 Yoyiñba mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat ae kila amin gat muwugek niañ ano kilek tosak yañ do gen pañkosit awit. Añek obip amin do moneñ madepsi yomiñek

13 yañ yoyiwit, “Ji yañsi yoni, ‘Nin kalbi pak iñtanapno pañdetni da abiñ bumjotni kabo añkisibeñ.’

14 Gapman dakon mibiltok amin da unun dakon geni nandisak kañ, nin da iyino buri mañakwan jikon jigi kindi dima tosak.”

15 Yañ yoyiñba obip amin moneñ timigek geni guramikgwit. Gen unun Juda amin da yañ añ ireñ aba abisokyo kisi yañ gin yoñ.

Yesu da pañdet kabini Piñkop dakon pi ani do yoyigit

(Mk 16.14-18 ae Lk 24.36-49 ae Jn 20.19-23)

16 Pañdetni 11 kabi Galili miktimon kiñ, Yesu da kabap kindi unudon wigini do kili yoyigit unudon wigiwit.

17 Wigi Yesu kañek gawak imgwit, mani diwari da but bamot awit.

18 Añakwa Yesu da pañdet kabinikon kiñek yañ yoyigit, “Piñkop da yo morap Kwen Kokupmon ae miktimon kila abeñ dakon pi nak do yañ mudañ namgut.

¹⁹ Uņun do ji miktimi miktimi kiņ miņat amin morapyo paņpulugaņba nak dakon paņdet kabino dagoni. Aņek Dat ae Monji ae Telagi Wup uņun da manon telagi pakbi soņ yomni.

²⁰ Nak da gen dayiņ doligim uņun kisisi gu-ramitni do yoyiņdetni. Nandani, nak ji gat gildari gildari egapno miktim dakon bisap mudosak.”

PIN^KOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106